

11.110.

FLACĂRA

SALA DE
LECTURĂ

Documentar: IRIS
Cântecul unui
sfert de secol

Reportaj:
Făcăieni
Preludiu la
sfârșitul lumii

Exclusivitate:
Criminalul
Passaris
pândește
evadarea

7 pagini de
fotografii inedite

HAGI
după 20
de ani

VIA: Mălăele
Andreea Raicu,
Paula Selling,
Băzvan Dumitrescu,
Egi Căciuleanu,
Ionela Târlea

Cum s-a furat Vama Veche

**LUCRURILE BUNE SE INTAMPLA
CELOR CARE ASTEPTA.
PANA LA TOAMNA.**

VOLVO

for life

PRETURI CIP DE LA APROXIMATIV 34.500 EURO.

**PENTRU CĂ DIN TOAMNĂ,
VOLVO XC90
VA FI ÎN ROMÂNIA.
O SĂ FIE O VARĂ LUNGĂ,
DAR MERITĂ...**

VOLVO XC90 INSPIRĂ ÎNCREDERE
ȘI RESPIRĂ MASCULINITATE.
OFERĂ MAXIMĂ PROTECȚIE ÎN
CAZ DE RĂSTURNARE. CHIAR ȘI
CÂND STĂ PE LOC, AI IMPRESIA
CĂ PUNE CEVA LA CALE.
PENTRU CĂ ESTE O MAȘINĂ
PUR ȘI SIMPLU ÎN STARE DE
ORICE. DAR NU PUTETI ALEGE
DECÂT MOTOARE TURBO, CU
CINCI SAU ȘASE CILINDRI...
NE VEDEM LA TOAMNĂ

Alte caracteristici:

Motorizări

- 2.5T (210 CP), T6 (272 CP)
- D5 (163 CP)

Viteză maximă: 200-210 km/h

Dotări standard (selecție):

- Climatizare automată
- ABS cu gestionarea electronică a forței de frânare
- Airbag șofer și pasager
- Airbaguri laterale și airbag perdea față-spate
- Închidere centralizată și geamuri electrice față și spate
- RSC (sistem de menținere a stabilității la răsturnare)
- TRACKS (sistem de menținere a tracțiunii și stabilității)
- DSTC (sistem de control dinamic al tracțiunii și stabilității)

SISTEM DE LEASING PROPRIU

Ofertă excepțională
de leasing prin
FORUM AUTO.

FORUM AUTO

Unic importator VOLVO

Șos. București-Ploiești nr. 165-169
Tel.: 01-233 29 22; Fax: 01-233 29 25

O bijuterie pe piața bancară românească

CARDUL DE CREDIT

Brilliant

BRILLIANT vă asigură:

- **utilizare națională și internațională** la orice ATM și POS având sigla VISA
- **dobândă zero** pentru creditul utilizat și rambursat în cursul lunii curente
- **credit** diferențiat, în funcție de venituri și de capacitatea de rambursare, până la un nivel maxim de 3.000USD echivalent lei
- **carduri de credit suplimentare**, emise altor persoane fizice desemnate de titular pentru utilizarea în comun a limitei sale de creditare

Cardul de credit BRILLIANT:

- este destinat persoanelor fizice rezidente;
- are asociat unul dintre cardurile de debit emise de Banc Post (ULTRA sau MILLENIUM), pe baza căruia puteți beneficia și de avantajele pachetului de servicii "Contul Total"

BANC POST
O bancă a tuturor

Informații: la orice sucursală Banc Post sau la telefon: (01) 336.9884

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu
 DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
 REDACTOR ȘEF: REMUS ANDREI ION
 SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Patry Șeban
 SENIOR EDITOR: Ilona Patruș Tudor Călin Zăroian
 EDITORI: Oana Costea, Patry Cordia Epure,
 Gira Iova, Margit Mann

SPORT - Pompidu-Lăcrășu Dănilăscu
 SENIOR EDITOR FOTO - Cătălin Tibăi
 FOTOREPORTER - Florin Tănăsă
 TEHNOREDACTOR - Laura Tibăi
 CULEGERE COMPUTERIZATĂ - Angela Cincăzan
 COLABORATORI PERMANENȚI
 Emil Hurezeanu, Răzvan Ionescu,
 Nicolae Măntăescu, Ștefan Nicolae,
 H.A. Popovici, Dan Favel, Maria Mărușu,
 Bogdan Stănescu, Alex. Stănescu
 CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE
 Gabriela Adam (Gipai) (Austria),
 Alexandru Găur (Italia), Ion Năd (SUA)

Gratulați, încredere
 și plăcută imagine

PUBLICAȚIILE
Flacăra

Societate cu răspundere limitată în
 Oficiul Registrului Comerțului București
 nr. 40/1888/1997 din
 04.07.1997. Cod fiscal 1562270

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA ȘA, este membru al
 Uniunii Române de Audit al Trezoreriei - REAT

Consiliul de Administrație:

PREȘEDINTE - DIRECTOR GENERAL: George Arion
 VICEPREȘEDINTE: Alexandru Făbăre

MEMBRI: Mariana Roxandra Arion, Alexandru Arion, Dorin Ștăruț

DIRECTOR EXECUTIV: Beatrice Andu Arion

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bumb

CONTABIL ȘEF: Elena Arghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING: Emil Dumitru

SECRETARIAT: Ilona Tegelesanu Tel: 224.36.88; 224.37.44

Fax: 224.37.13 E-mail: redactia@flacara21.ro

Adresă: București, sectorul 1, Fieșta Fieșta nr. 1, cod 71041

O.P. 33, C.P. 12

Conturi: - 2511/1789.1/ROL BCR, sector 1, București

Cont valutar: - 2511/1789.3/USD BCR, sector 1, București

- 2511/1789.2/DIA BCR, sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra - România”

Președinte: George Arion

Director executiv: Mariana Roxandra Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂȘĂRIN

REBUS®

Redacție șef: MIHA ZGRUBEA

Revista Rebus are Certificat de Audit al Trezoreriei de BRAT

REBUSACHE®

Redacție șef: DANIEL POPA

Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu

Tehnoredacție computerizată: Doru Vintă

Corectură: Ioan Grigoriu

Publicitate și marketing: Florin Tănăsă

Telefon: fax 222.67.38; 224.36.88

Distribuție (222.66.28; 224.37.44): Elisabeta Biogari

Marian Calcan, Cornel Macovescu, Valeriu Radu

Clienții din țară și din străinătate se pot abona

prin S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A.

Clienții se pot abona și prin: S.C. MT PRESS (IMPEX S.R.L., București)

Tel./fax: 01/627.66.63; 01/323.38.56

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus,

Rebus, Almanah Rebus, Rebusache

sunt mărci înregistrate

ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Folosit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți
 de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

EXCLUSIVITATE Passaris pândeste evadarea

10

REPORTAJ

Făcăieni Preludiu la sfârșitul lumii

22

DOCUMENTAR

IRIS - Cântecul unui sfert de veac

58

Cum a fost furată Vama Veche

78

LOVE STORY

Ionela Târlea trăiește iubirea vieții sale

50

VIP

Miracolul
 Hagi...
 Fotografii
 inedite
 de acum
 20 de ani

42

REPORTAJ

Când deținuții se întorc acasă	16
Radar și antiradar	36
Un babuin printre noi	39

DESTĂINUIRI

Andreea Raicu și erotismul bine temperat	56
--	----

INTERVIU

Bernard Moscheni, director general ORANGE Romania	70
Răzvan Dumitrescu, jurnalist B1 TV	87

BUSINESS

Un sistem revoluționar de încălzire a clădirilor	75
Hotelurile, noua pasiune a oamenilor cu bani	76

SPECTACOLUL POLITIC

90

FILM

Mesaje secrete, Lucia și sexul	102
--------------------------------	-----

ARTĂ

Bielul Pallady	105
----------------	-----

MODĂ

Stilul hippie	106
---------------	-----

OPINII

Doru Costea, Emil Hurezeanu, Nicolae Manolescu, H.-R. Patapievici, Dan Pavel, Bazil Ștefan

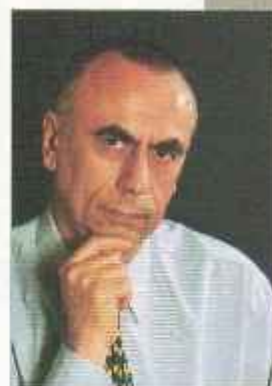

Coperta 1:
Gică Hogi
foto: Octavian Tîbăr

Altceva

Intrăm sau nu intrăm în NATO?
Această e întrebarea la ordinea zilei.

SALA DE
LECTURĂ

Intrarea prin Sărindar

Cei mai mulți înclină să creadă că răspunsul la această întrebare e afirmativ. Cum să nu intrăm? Nu dorește asta majoritatea populației? N-am fost noi alături de NATO când s-a aprins vâlvătaia în Iugoslavia? N-am sărit noi printre primii condamnând fără echivoc atacurile teroriste din 11 septembrie? N-am trimis noi trupe în Afganistan, de s-a speriat în așa hal Bin Laden încât s-a ascuns în gaură de șarpe, de nu mai dă nimeni de el? N-am semnat noi cu SUA un acord privind ne-extrădarea către TPI a cetățenilor americani, fără a ne sinchisi de protestele nimănui?

Într-adevăr, optimiștii au destule argumente pentru a-și legitima încrederea. Numai că tot ceea ce a făcut până acum România pentru a intra în NATO rămâne încă prea puțin. În continuare ni se recomandă cu insistență, printre multe altele, să accelerăm reforma, să fim mai fermi în combaterea corupției și mai riguroși în tot ce întreprindem. De aceea, în eventualitatea fericită în care la Praga vom obține mult râvnitul statut de membru al Alianței nord-atlantice n-ar fi bine să ne bucurăm fără măsură: drumul pe care îl mai avem de parcurs pentru a corespunde exigențelor impuse de această calitate e lung și anevoios. Nici cei aflați azi la cârma țării n-ar trebui să-și aroge cu trufie un merit care nu le aparține în exclusivitate. E limpede, nu datorită unor succese eclatante pe care le-a cunoscut peste noapte România i s-a acordat o recompensă, aceea de a se număra printre membrii unei alianțe care să ne garanteze că lumea va fi mai bună pentru noi și pentru urmașii noștri. De fapt, din nou e vorba de interesele mai marilor acestei planete. Dacă în urmă cu decenii, aceste interese au cerut să fim lăsați la cheremul sovieticilor, acum e posibil să devenim aliați ai democrațiilor occidentale. Din păcate, nu intrăm în NATO cu fruntea sus, triumfători, în aplauzele tuturor, ci pe o străduță umilă, dintr-o conjunctură. Stă însă în puterea noastră să transformăm prezența noastră acolo, prin voință, tenacitate, respect al angajamentelor într-o prezență de valoare.

Sange Arion

35 de ani, inginer,
client BRD

El are card.
Tu ai POS?

Accept
card

BANCA ROMÂNĂ
PENTRU DEZVOLTARE
GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE

Campanie pentru sânge

În al 12-lea ceas al crizei de sânge din România, când în București nu se mai poate acoperi decât 30 la sută din necesar, s-a trezit și Ministerul Sănătății la realitate. Mai exact, a fost trezit de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și de Fundația Donatorilor Benevoli de Sânge (FDBS), care chiar și-au propus să facă „un gest” pentru ca în România să nu se moară și din lipsă de sânge. Sub deviza „Greutatea unui gest de omenie”, în 28 septembrie, la Clubul Piranha, din București, a fost deschisă prima campanie națională de donare benevolă de sânge din țara noastră. ■

Împăcarea

Semnând cu Statele Unite acordul privind neextrădarea americanilor către Curtea Penală Internațională (conform principiului „Mai aproape mi-e NATO de corp decât UE”), România stărnise supărarea Europei. Iată însă că, după vizita la Bruxelles a premierului Adrian Năstase, președintele Comisiei Europene, Romano Prodi, a declarat că a fost vorba de o neînțelegere care a fost lămurită și nu va afecta procesul nostru de integrare. Să fie primit(ă)! ■

Avalanșa ucigașă

O năsea uriașă de gheață amestecată cu pietre s-a prăbușit, în 20 septembrie, în valea Karmadon, din republica rusă Osetia de nord, la 1.200 km sud de Moscova. Peste o sută de persoane au fost date dispărute după ce un ghețar de 150 de metri înălțime s-a spart și a luat-o la vale, cu peste 100 km/h, către satul Kami, antrenând în drum copaci, roci și noroi. ■

Memorie eternă

John Vigiano, fostul căpitan al Departamentului de pompieri din New York (stânga), împreună cu primarul orașului, Michael Bloomberg, au aprins Flacăra Eternă în memoria victimelor de la World Trade Center, în cadrul ceremoniei din 11 septembrie 2002, desfășurată în Battery Park. Vigiano și-a pierdut ambii băieți în tragedia din urmă cu un an. ■

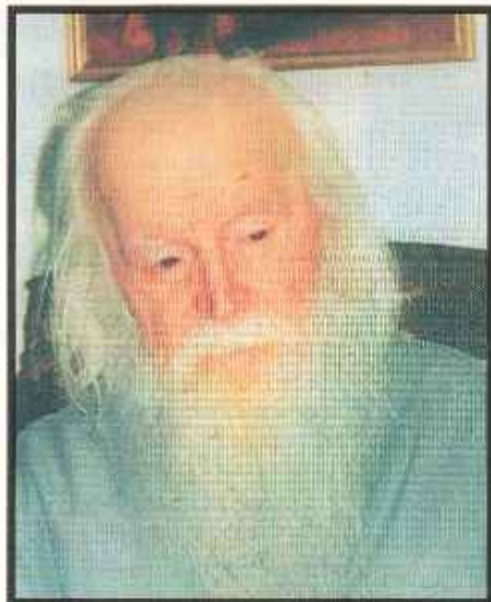

IRIS - concertul de argint

27 septembrie 2002: pe Aeroportul Băneasa se vorbea în dialecte din toate zonele țării. Alături de funcționarii și contabilii de astăzi – rockerii cu tricouri rupte de ieri, au fost și adolescenți care nici nu erau născuți atunci când trupa avea deja succes. În culise, înainte de a se urca la microfon, Cristi Minculescu avea lacrimi în ochi: „Le mulțumesc tuturor celor care nu ne-au uitat și care ne iubesc”. Și apoi a fost Iris. Un documentar amplu despre Iris puteți citi în paginile 58-67 ale revistei. ■

Artileria grea

Încercarea președintelui american George W. Bush de a convinge Senatul de necesitatea unei intervenții în Irak (deși Bagdadul declarase că acceptă revenirea inspectorilor ONU) a adus la rampă artileria grea a politicii: foștii secretari de stat Madeleine Albright și Henry Kissinger, oameni care au făcut istorie, l-au cerut președintelui, în fața Comitetului senatorial pentru relații internaționale, să utilizeze toate variantele diplomatice înainte de a folosi forța. ■

Despărțirea de un duhovnic

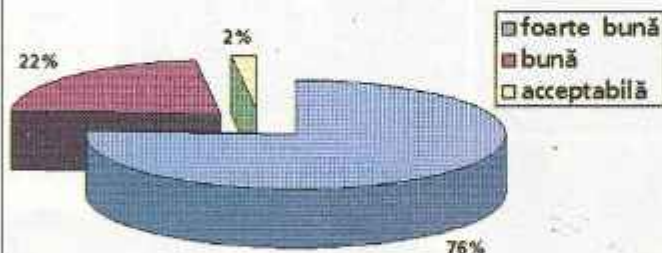
În 14 septembrie, părintele arhimandrit Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim, unul dintre cei mai încălcați de har duhovnici ai ortodoxiei românești, a trecut la cele veșnice. În luna ianuarie, revista *Flacăra* a publicat ultimul interviu al său: „**Învățăturile preacuviosului părinte Sofian, la cumpăna dintre ani**”. Redăm un fragment din aceste învățături.

Spre aducere aminte. Spre a-i fi țărâna ușoară. „**Credeți că relațiile dintre oameni merg într-o direcție greșită? E ură între oameni. Egoism, mândrie, dispreț, vorbire de rău, fătarnicie. Rar om care să-l iubească într-adevăr pe celălalt. Și tocmai aici ar trebui să stăruie creștinul, la învățăturile sfinte. La revărsare de la unul către altul și iertare de tot ce avem unul împotriva celuilalt. Care este cea mai apăsătoare povară a acestor ani? Lăcomia!**”

Părerea dumneavoastră contează!

Mulțumindu-vă încă o dată că ați răspuns sondajului nostru, ne bucurăm să constatăm că apreciați ținuta grafică a revistei, așa cum a rezultat din centralizarea opiniilor dv.

Cum vi se pare ținuta grafică

Câștigătorii concursurilor din revista **Flacăra** nr. 8-9, 2002

Concursul

Editura Niculescu:

Elena Prună,
comuna Crevedia, județul Dâmbovița

Concursul

Sankt Petersburg:

Tabita Pașca,
str. Mîrslău nr. 4, Cluj Napoca

Mircea Nicolae,

str. Pictor Ștefan Dumitrescu nr. 9, București

Dragoș Constantinescu,

str. Mihai Viteazu nr. 23, Moreni, județul Dâmbovița

Ida Jakab,

Aleea Carpați bl. 35/A, Târgu Mureș

Concursul Alfa:

Ion Moraru,

comuna Cașin, județul Bacău

Concursul Humanitas:

Oana Ghica,

str. Uranus nr. 98, București

Concursul

Mașina de scris:

Lucian Sărățeanu,

cartier Ștefan cel Mare, bl. 40
Săcele, județul Brașov

**Talon de
abonament**

Abonându-vă, faceți o economie de 15% din costul total al exemplarelor.

Costul unui abonament este:

- Pe 3 luni – 87.975 lei (103.500 lei fără abonament)
- Pe 6 luni – 175.950 lei (207.000 lei fără abonament)
- Pe 12 luni – 351.900 lei (414.000 lei fără abonament)

În plus veți primi **GRATUIT**

pentru un abonament pe 6 luni – Almanahul **Rebus Estival 2002**, pentru un abonament pe 12 luni – Almanahul **Rebus Estival 2002**, Almanahul **Flacăra 2003** și Almanahul **Rebus 2003**

Am achitat suma lei, cu mandat postal nr. data
În contul 2511.1-789.1/ROL al S.C. **Publicațiile Flacăra S.A.** – B.C.R. Sector 1, București
Taxele de expediție vor fi suportate de către redacție.
Pentru relații suplimentare contactați-ne la: tel.: (04) 01-222.66.28 (distribuție); (04) 01-224.36.88 (secretariat); Fax: (04) 01-224.37.13; e-mail: redactia@flacara21.ro

Expeditor

NUMELE PRENUMELE TEL.
Str. Nr. Bl. Sc. Ap.
Cod postal O.P. Localitatea Jud./Sector

REDESCOPERĂ TELEVIZIUNEA

Din 30 septembrie va fi zilnic la ora 19:00

19:00 JURNAL

Știri importante, în loc de fapte diverse.
Evenimente care contează, în loc de întâmplări banale.
O echipă.

NOI CHIAR AVEM CEVA DE SPUS

În 27 noiembrie 2001, Poliția Română
a făcut o „captură” spectaculoasă:
criminalul grec Konstantinos Passaris.

Passaris pândește

EVADAREA

Passaris este cel mai păzit criminal din România. Luptătorul DIAS care l-a capturat este convins că, la prima greșeală a gardienilor, grecul va face tot posibilul ca să evadeze. Pentru el totul este un joc. Reportajul care urmează se bazează în mare parte pe mărturiile unuia dintre polițiștii care l-au arestat și îl păzesc pe Passaris.

 exclusivitate

Passaris este păzit cu o vigilență extremă. La înfățișările de la tribunal apare legat cu lanțuri de mâini, de mijloc și de picioare și înconjurat de o armată de polițiști.

„A fost un joc și, de data asta,
voi ați fost mai buni“.

Acestea au fost primele cuvinte adresate de Passaris polițiștilor care l-au. Ce anume simți în momente de acest gen este greu de explicat. Polițistul care a fost atunci în mijlocul luptei mi-a spus simplu: „Cine spune că nu-i este frică ori e nebun, ori este prost. Atunci ai adrenalina 700. Aștepti să intri. Ori trăiești tu, ori el! Datorită intervențiilor la care participăm ni se dezvoltă instinctele. Nu ai cale de întoarcere. Contează cine trage primul. Îți simți pulsul în gât, nu mai ai salivă și gura ți-e uscată. Nu te gândești decât că trebuie să fii mai rapid decât el. De exemplu, în acea zi, pentru noi a fost a treia misiune. Eram cu toții încordați la maximum. Când s-a terminat totul m-a copleșit oboseala. Și fizică și psihică. Am simțit echipamentul atât de greu că abia îl mai țineam.“

Gardienii sunt în misiune de luptă de fiecă

Konstantinos Passaris, sau Ultimele două victime au fost an Kostas Passaris este acum închis Passaris nu este un oarecare

Strada Turda, nr. 126, bloc 1, etaj 9, adresa de la care a fost „săltat” Passaris. Deși a încercat, criminalul nu a reușit să sară în balconul vecin. Era închis cu geamuri.

Konstantinos Passaris a fost prins pe 27 noiembrie 2001 în urma uneia dintre cele mai spectaculoase și complexe operațiuni ale Poliției Române. Au lucrat cot la cot toți polițiștii Serviciului Omoruri al Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, coordonați de colonelul Dan Antonescu, acum comisar șef. Dar cei care au pus mâna pe criminalul grec au fost luptătorii DIAS (Detașamentul de Intervenții și Acțiuni Speciale). Unul dintre acei militari îmbrăcați în negru, cu cagula pe față, vestă antiglont, înarmat până în dinți și antrenat să facă față unor astfel de misiuni extreme, pe viață și pe moarte, unul dintre militarii care a văzut ochii criminalului în acele zile și face parte din grupul care păzește fiecare mișcare a lui Passaris, ne-a făcut o mărturisire uimitoare: „Mie îmi place de el. A mai slăbit acum, de când este în pușcărie. Când l-am prins era ceva mai bine. Ce-aș putea să mai spun despre el? Are sânge rece, privirea ageră și este inteligent. La prima greșală a gardienilor evadează. Sunt sigur! L-am surprins de nenumărate ori cum urmărește și cea mai mică mișcare a noastră, de fiecare dată când îl ducem la tribunal... Ne

Biografia unui criminal temut

Konstantinos Passaris provine dintr-o familie dezorganizată. S-a născut și a crescut pe insula Chios, în Grecia. Părinții sunt divorțați. Despre mama sa nu s-a auzit niciodată nimic, însă despre tatăl său, Evangelos Passaris, 45 de ani, s-a vorbit destul de mult în mass-media elenă. Acum se știe că Evangelos Passaris este închis după ce a jefuit mai multe locuințe ale unor importanți oameni de afaceri din Atena. Fiul său, Kostas, a fost arestat prima oară la 19 ani și închis la Penitenciarul din Thrace. Poliția elenă l-a cercetat pentru jafuri, spargeri, o tentativă de viol și uz ilegal de armă. După cum s-a scris în ziarul *The Athens News*, nu la mult timp după ce a fost eliberat de la Thrace, pe 19 februarie 2000, autoritățile au avut iar de-a face cu el. A fost implicat într-un schimb de focuri dintre polițiști și o bandă de infractori români, în Piața Vathis din centrul Atenei. Rezultatul: un român și trei polițiști răniți, un apropiat al lui Passaris ucis. Kostas a fost prins și arestat în aceeași săptămână. Următoarea zi de foc – 16 februarie

2001. În timp ce era escortat de la închisoarea Korydallos la Spitalul General din Atena, Konstantinos Passaris a omorât doi polițiști, iar pe al treilea l-a rănit grav și a reușit să evadeze. Așa a băgat spaima în polițiștii greci. Pe 2 martie 2001, a făcut următoarea victimă. Împreună cu un bărbat neidentificat nici până acum, a jefuit *Banca Public Power Corporation*, situată în cartierul atenian Peristeri. Atunci a fost împușcat casierul băncii. Criminalul Passaris se dovedea extrem de săngeros. O lună mai târziu, pe 11 mai 2001, a împușcat în cap o tânără din Bulgaria, de 23 de ani. Cadavrul ei a fost descoperit în Parcul Trokadero, din Atena. Peste numai câteva ore, polițiștii au aflat că Passaris și un român au comis două jafuri armate în Portul Pireu. Toate aceste crime și jafuri s-au întâmplat în timp ce polițiștii greci erau pe urmele lui. Pe 31 iulie 2001, în cartierul Neos Kosmos, tot din Atena, grecul a fost încolțit. Kostas, înarmat până în dinți și extrem de bine antrenat, a reușit să fugă deși a fost rănit

în schimbul de focuri care a avut loc. Apoi a ajuns în România. Acum este judecat pentru crimele de la casa de schimb din București. Va fi cu siguranță condamnat la ani grei de închisoare pe care va trebui să îi și execute. Autoritățile elene vor de asemenea să îl condamne pentru crimele pe care le-a comis în Grecia. Mulți greci se așteaptă ca Passaris să primească pedeapsa cu moartea.

re dată când Passaris este scos din celulă

Kostas după poreclă, are 26 de ani și a omorât șapte oameni, printre care și trei polițiști greci. gajații casei de schimb valutar *Mundi Exchange* din București, de pe Bulevardul Nicolae Bălcescu. la Penitenciarul Jilava, singur într-o celulă, păzit de oameni înarmați până în dinți. Și asta pentru că criminal în serie: este cel mai periculos și mai sângeros dintre toți criminalii prinși în România.

urmărește mâinile, privirile, să vadă unde stăm, câți suntem în jurul lui, care nu este atent, ce arme avem și cum le ținem. Dacă o să aibă ocazia să evadeze va profita de ea. Nu o să ezite nici o secundă".

În noaptea de 24 spre 25 noiembrie 2001, în jurul orei 2.30, a avut loc un jaf armat la casa de schimb valutar *Mundi Exchange* de la magazinul *Le petit bijou*. Au fost împușcați mortăli body-guardul Constantin Apostu și casierul Virgil Mihăilescu. Ambii aveau 26 de ani. Cazul a fost preluat imediat de Serviciul Omoruri și două zile mai târziu, pe 27 noiembrie, se știa deja cine este suspectul: un grec, Kostas, care omorâse și polițiști. Un criminal extrem de sângeros! Datele de la poliția elenă au fost minime. „Am cerut informații prin Interpol, despre antecedentele lui, tot. Am căutat amănunte și la UM 0962, dacă l-au avut vreodată în atenție sau orice informații despre el. La ora 15.00 știam tot ce ne trebuia. Până la ora 17.00 s-au format echipele de intervenție și s-a cerut ajutorul DIAS. Am luat legătura cu gazda care i-a închiriat apartamentul ca să aflăm topografia locului. Ne-a dat și o dublură după cheia de la intrare. Numai de la DIAS

au fost cam 15 oameni...”, și-a amintit comisarul șef Antonescu, vorbind de parcă ieri s-ar fi întâmplat totul. Cu puțin timp înainte „să bată” la ușa lui Kostas, polițiștii români au văzut pentru prima oară fata adevăratului Konstantinos Passaris: un fax de la Interpol cu figura grecului, văzută din față și din profil. Cu mențiunea că s-ar putea să nu mai aibă barbă și mustață. Portretul a fost multiplicat și împărțit tuturor polițiștilor care se aflau deja în dispozitiv. „Mă uitam la bucătăria aia de hârtie și nu știam decât că este înarmat și extrem de periculos. Nici nu mai știu ce simteam. Oricum nu mai auzeam și nu mai vedeam altceva în afară de colegi și obiectiv”, a povestit alt polițist de la Omoruri.

Strada Turda nr. 126, bloc 1. Suspectul se afla în apartamentul 135, de la etajul 9. A fost înconjurat tot blocul. Simultan a fost blocată complet circulația în zonă. Singurele persoane care puteau fi văzute erau polițiștii civili patrulând în jurul blocului cu aerul de simpli pietoni. Aveau însă arme sub haine și veste antiglonț. Dacă Passaris s-ar fi uitat pe fereastră și ar fi văzut strada goală, i s-ar fi părut cu siguranță suspect. O echipă DIAS a urcat cu liftul la etajul opt.

O alta s-a oprit la etajul șapte. Cea de-a treia a urcat pe scări, până la ușa criminalului. Apartamentul avea ușă metalică. Un luptător DIAS a încercat să descurie cu dublura, dar cheia nu intra în broască. Singura variantă: berbecul. Trei lovituri scurte și puternice. Ușa a cedat. Aproape instantaneu, a fost aruncată o grenadă de zgomot care emană și mult fum. Passaris și-a dat seama că este atacat și a ieșit în balcon, încercând să sară la un vecin. Ghinion, balconul vecin era închis cu geamuri. A reintrat fulgerător și a vrut să ajungă în baie unde avea o armă. Dar nu vedea nimic din cauza fumului. În acele câteva fracțiuni de secundă un luptător DIAS l-a prins, l-a trântit cu fața la pământ și i-a pus un picior pe gât. Criminalul grec, luat prin surprindere, nu a avut practic cum să opună rezistență, deși în dormitor avea un pistol semiautomat *Scorpio* iar în baie îl aștepta un revolver *Smith & Wesson*, ambele încărcate. „Dacă ar fi ajuns la arme era măcel. Din cauza fumului s-ar fi tras mult. Nu puteai să fii sigur unde este exact grecul, intuiai direcția și cam atât...”.

Text: Elena Tomulescu

Foto: Mediafaxfoto și Robert Hanciarec

Linia din mijlocul celulei

Konstantinos Passaris a fost ținut o scurtă perioadă în arestul Inspectoratului General al Poliției. Inițial a avut încă patru colegi de celulă. Care poate fi distanța dintre paturile celulei? Cam un metru. Kostas a trasat o linie pe mijloc și i-a amenințat că dacă trec în spațiul său le „rupe capul”. Cât timp a stat grecul cu ei în celulă, unul dintre ceilalți deținuți făcea de planton. Dormeau cu rândul, de frică. Până la urmă au cerut să fie mutați în altă parte. Apoi Kostas a fost transferat la Penitenciarul Jilava. Aici este supravegheat 24 de ore din 24. De câte ori trebuie să fie scos din celulă, gardienii care îl păzesc sunt echipați ca pentru orice misiune de luptă. Este o grupă specială de intervenție, a Penitenciarului, dotată ca toți luptătorii din trupele de forță ale Poliției. Când este scos din penitenciar, ca să fie dus la tribunal, se mobilizează o armată de oameni: două mașini cu gardieni de la Jilava și alte patru cu polițiști de la Serviciul de Intervenție Rapidă al Poliției. Grecul nu umblă decât legat cu lanțuri de mâini, de mijloc și de picioare. ■

reportaj

Ziua eliberării. Oamenii pedepsiți de societate și-au ispășit păcatele, au trecut printr-un program de reeducare și acum se întorc acasă. Au casă? Li așteaptă o familie, o iubită sau un dușman? Își vor găsi loc de muncă? Iată câteva întrebări cărora am vrut să le aflăm răspunsul însoțindu-l acasă pe unul dintre deținuții care s-au eliberat.

Când deținuții se întorc acasă

ROMANIA
MINISTERUL JUSTITIEI
PENTENCIARUL MARGHENI

După zece luni de
închisoare, Marin Bădescu,
zis Dihoru, mai are câțiva
pași și va simți îmbrățișarea
celor dragi, de acasă.

Niște porți mari de fier vopsite în gri îi despart pe deținuți de această lume

Penitenciarul Mărgineni (Dâmbovița) e construit pe locul unei foste mănăstiri. La marginea unui codru. Departe de lumea ale cărei legi le-au încălcat cei câteva sute de deținuți care trăiesc aici. Lume în care speră să se întoarcă într-o bună zi. Niște porți mari de fier vopsite în gri îi despart pe deținuți de această lume. La umbra lor se strâng în fiecare zi rudele celor închși. Legăturile lor vîi cu lumea. Din când în când gardianul de serviciu iese și le alungă. Porțile gri se deschid cu zgomot de câte ori intră și ies camioane cu mobilă, cu gardieni și cu materiale de construcții. Penitenciarul Mărgineni se reclădește. Lipit de el este o fabrică de mobilă ai cărei muncitori sunt puscărișii. Munca le reduce din pedeapsă.

„Programul începe la șapte. Mai am o lălea de chenar și închei. Acum lucrez la uși de la cancelaria comandantului. De câte ori o să pună mîna pe clanță don comandant o să se uite la lăleaua asta și o să zică: „Frumoasă floare. Adiaconitei a făcut-o. Să-i dea Dumnezeu sănătate și la copilășul lui!” Am învățat să sculptez la puscărie. Aș putea să țin și o expoziție.”

Adiaconitei are un an și jumătate de detenție și așteaptă ziua eliberării ca să-și strângă nevesta în brațe. O să se elibereze cu două săptămîni mai devreme și o să ajungă acasă, la Bufta „prin surpriză. O să mă apropiu pe la spate, încet, încet, să nu simtă. Și dintr-o dată, o să mă reped la ia, să o mușc de cur, hă, hă, hă.” Rîd și ceilalți

penitenciarului. Valentin nu-și va găsi muncă ușor. A „căzut la puscărie” când împlinea optsprezece ani. Nu are nici o calificare. Și-a sărbătorit majoratul după grații cu pepsi în căni de cositor. A venit iubita lui și nu i-au dat voie să o vadă. Mai are un frate în libertate (și el cu șase ani de puscărie la activ) care „se descurcă” și o să-l ajute.

Necșoiu are douăzeci și doi de ani. Ca și Făcăleț, are aceeași iubită de pe vremea când era în libertate. Numai Grigore Petru are o iubită pe care a cunoscut-o „în pârnaie. Vorba vine că am cunoscut-o. Nu i-am văzut fața decât într-o poză de când era mai mică. O poză de asta, ca de buletin. Da, să vezi ce scrisori îmi scrie! Am mai vorbit la telefon. Amândoi ne eliberăm la anul. Ea a ispășit opt ani. Tot pentru crimă.” Totuși, cum ai cunoscut-o?, îi întreb. „Printr-un alt băiat, care o știa de la penitenciarul Timișoara. Mi-a vorbit de ea, i-am scris. Acuma suntem împreună de zece luni și poate ne căsătorim. Adică ne căsătorim.”

Petru are treizeci și cinci de ani. În '88, când a intrat în penitenciar, avea douăzeci și unu. „Când am ajuns eu la pârnaie se vorbea că Ceaușescu o să facă în fiecare oraș niște cantine unde să mîpance toată lumea. Era mare suta de lei, cu Bălcescu. Aici la Mărgineni am aflat că Bălcescu a stat și el la puscărie. Și mi-a fost mai ușor.” L-am întrebat când i-a fost mai greu. „Primii cinci ani sunt tot o durere. Pormă te obișnuiești. Acuma, dacă n-ar fi Vera – așa o cheamă, Vera – aș putea să mai stau paispe ani.”

Cei patru de la finisare au intrat toți în penitenciar înainte, în timpul, sau imediat ce au terminat stagiul militar. De multe ori se gîndesc la viața de aici ca la un fel de armată mai grea și mai lungă.

Uneori munca la atelier se aglomerează. Atunci vine să le completeze echipa Bădescu Marin, de la hidrofor. Marin este un deținut „la liber”. Unul dintre cei care poartă uniforma maron a penitenciarului. Un deținut în care gardienii au o încredere deplină. El veghează pompele care împing apa spre chiuvetele penitenciarului și ale fabricii de mobilă. Luria care vine împlinește patruzeci și nouă de ani. Nu mai este tânăr. „Era în luna august. Era zece și jumătate, unsprezece fără ceva. Băiatul pleca la servici, la Moreni, la brutărie. Eu, aveam ușa deschisă. Timp de vară, mă uitam la televizor. Când aud: «Băi tată, băi tată, hai că ne omoară!» Am ieșit afară imediat. Când am ieșit, Ionașcu asta era călare pe el. Și cu încă unul. Era călare pe el și-l lua la bătaie. Eu am sărit la ăla și l-am dat la o parte. Când făceam asta, Vasile Andrei și cu verii lui mi-a dat cu parul în cap pe la spate, de mi-a fisurat maxilarul. Haideți că nu mai pot să stau, că trebuie să merg la frizer.”

deținuți din atelier. Zămbeste și gardianul care ne însoțește. În general limbajul puscărișilor este ambiguu. Călcînd hoștește pe granița dintre permis și nepermis. Deținuții vorbesc, glumesc, trag la rîndea și cu coada ochiului sunt tot timpul pe fața gardianului, ca pe barometru.

Făcăleț Valentin (trei ani), Necșoiu Florin (zece luni) și Grigore Petru (paisprezece ani) sunt colegi la secția finisaje a fabricii. I-am trecut cu numele de familie înainte. Așa cum îi strigă gardianul, de pe listă. De mai multe ori pe zi. De câte ori trec de la un compartiment la altul al

Ziua eliberării este lungă și grea. Începe cu o ult cameră și așteptarea în spatele porților de la ieș

Rușinea pătită nu poate fi

Bădescu Marin se eliberează astăzi. Și el, și ceilalți patru de la finisare și încă alți șapte. N-a ieșit pe porțile mari de fier. A așteptat în spatele lor, laolaltă cu ceilalți unsprezece, până ce gardianul de la intrare i-a strigat numele. Apoi a ieșit pe poarta mică. În spatele ei îl aștepta o femeie măruntică. Cea care a venit săptămîna de săptămîna la vorbitor. Singură, cu băiatul sau cu fata, sau cu nepotul. Nevasta. I-am luat pe Marin și pe sotia lui cu noi, în mașina redacției, ca să ajungă mai repede la băiat, în Moreni și apoi acasă, în satul Olari. Marin Bădescu a plîns, în timp ce ne povestea. „De trei zile n-am mai dormit. Era cît pe ce să-mi prelungească pedeapsa din cauza unui bilețel pe care am acceptat să-l duc șefului de cameră. M-a pîrât unu care a vrut să mă facă. M-am rugat la Dumnezeu, Doamne, dacă există, fă ca să nu mi se prelungească pedeapsa. Eram îngrozit. Simțeam că nu mai rezist”. De ce vă era atât de greu?, îi întreb. „Cum, domnu' reporter, să fac puscărie nevinovat? Cine poate să stea să se uite

Îmă discută cu ofițerul de la serviciul socio-educativ. Urmează vizita medicală, bărbieritul și primirea hainelor de om liber. Apoi despărțirea de colegii de ire. Drumul către casă, întâlnirea cu familia și îmbrățișările vecinilor încheie acest traseu al emoțiilor extreme.

Ștearsă din sufletul deținutului de lacrimile celor care îl îmbrățișează pe uliță

la copilul lui cum îl calcă în picioare și să nu intervină? Am făcut puscărie pe minciuni. Șaispe martori falși a avut. Din cei care luau băutură pe datorie de la el, de la bufet. De la Ionașcu ăsta.”

Marin nu este un infractor. Mă uit la el cum își strânge în brațe nevasta pe bancheta din spate și cum îi dau lacrimile la rememorarea amintirilor mai dureroase. Marin este gospodarul satului. El a pietruit strada pe care locuiește Ionașcu, cel care l-a băgat la închisoare. El a făcut legăturile la conductele de gaze. El a făcut clopotul bisericii și gardul școlii. El a făcut chiar și dricul cu care Ionașcu, la fel cu toți cei din sat, se va duce la groapă, atunci când îi va veni rândul.

Când a fost să-l aresteze, șeful de post s-a dus la popă și i-a zis: „Mergeți, părinte, și spuneți-i că avem ordin de arest pentru mâine.” Preotul nu s-a dus. Că nu a putut. Toată lumea din sat știa că o să-l ridice a doua zi, numai el nu. Nevasta lui n-a putut să doarmă. A stat să-i facă bagajul și să-l vegheze. „A fost o rușine și o nenorocire pentru parohia noastră, că Marin a

pătit asta. Nu ar fi trebuit să se întâmple așa ceva”, ne-a declarat preotul. „S-a întors dihorul, s-a întors dihorul”, strigă un bășetel de patru ani, alergând să-i sară în brațe. De ce i se spune dihorul? Pentru privire, zice, și pentru că este un om hotărât. Pe bătrâni îi podidesc lacrimile. Unii dintre ei folosesc prilejul pentru a zice câteva cuvinte usturătoare la adresa lui Ionașcu, dușmanul. „E niște nenorociți, domn'e, niște nebuni, recidiviști. Păi dacă vine unu cu parul să-ți dea în cap, nu te aperi?”

Putini deținuți au parte de o primire atât de călduroasă la întoarcerea acasă. Pentru Marin, însă, demnitatea personală este foarte importantă. Ca pentru orice țaran. Rușinea pătită nu poate fi ștearsă din sufletul lui de lacrimile celor care îl îmbrățișează pe uliță. El se consideră nedreptățit de justiție și profund jignit de umilințele pe care le-a îndurat în penitențiar: „Să stai la un loc cu toți criminalii și borfașii. Mă duceam la WC cu o țevă după mine ca să mă apăr de șobolani. Mă cățaram ca maimuța până

la nivelul patru de paturi și acolo se urca păduchii pe mine. Pentru ce? Pentru că am sărit să-mi apăr copilul să nu-l omoare niște recidiviști periculoși, care sunt rușinea satului?”

Directorul fabricii din Filipeștii de Pădure, la care lucra înainte de a intra în penitențiar, i-a păstrat postul liber și i-a transmis că îl așteaptă la lucru. Marin este un sudor profesionist deosebit de apreciat. A primit, de asemenea, o altă ofertă pentru o firmă care execută lucrări în Italia. Înainte de toate, însă, Marin vrea să revopsească gardul gospodăriei, să-și vadă calul, iepurii, tarlaua. Să-și reintre în pielea lui de țaran gospodar.

„Este un om muncitor, care i-a ajutat pe mulți și este foarte iubit în sat”, spune preotul. Stă o clipă plimbându-și privirea peste acoperișurile satului, apoi adaugă: „Tot el a construit și dricul.”

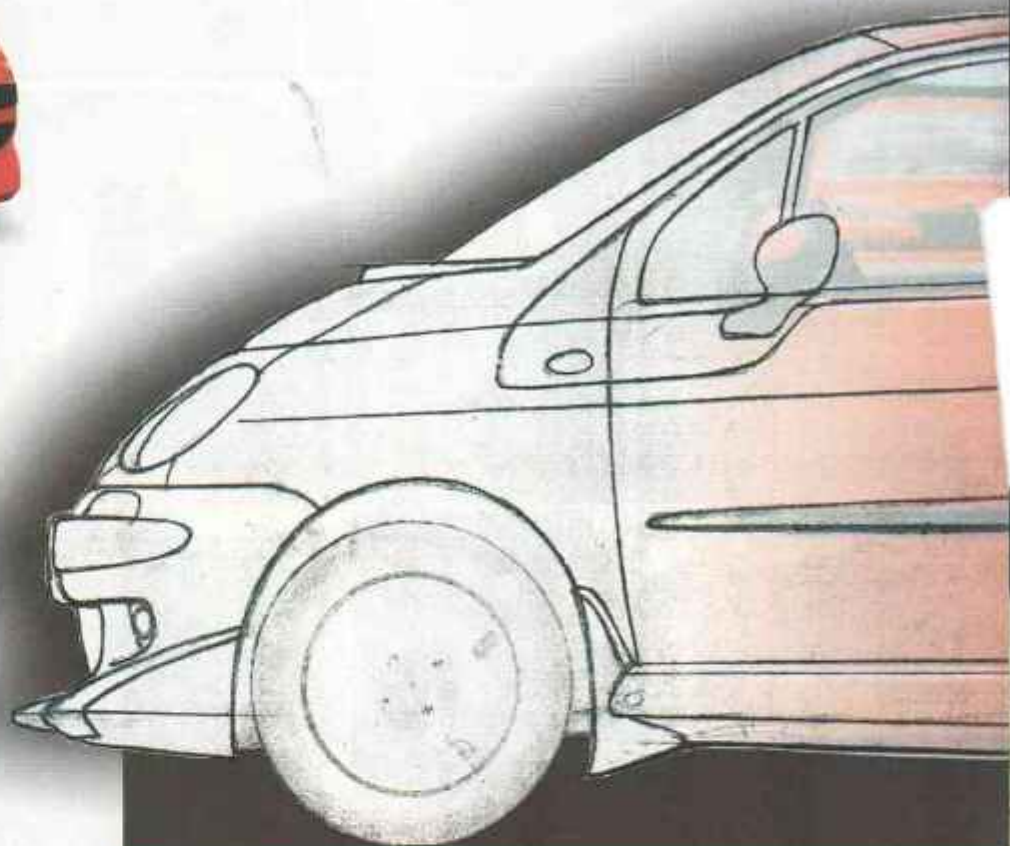
text **Marian Marin**
foto **Octavian Tîbăr**

WATT *Tuning*
WHEELS & TUNING LTD.

Ce poate fi mai îndrăzneț în materie de design, producție și montaj auto decât un Matiz tunizat, având în vedere că o industrie de tuning lipsește cu desăvârșire în România?

CITY CENTER dealer autorizat Daewoo Automobile România, a avut curajul să demareze un proiect ce presupunea o întreagă strategie de concepție, producție și comercializare a unui nou tip de Matiz.

CITY C

Curaj, îndrăzneală și risc asumat, într-adevăr deoarece un Matiz tunizat putea fi respins încă de la început sau ironizat și neluat în seamă.

Însă, prima tentativă în acest domeniu a fost o reușită. Design-ul rafinat și modificările aduse împreună cu firma **Watt Tuning** "Micului Gigant" de la Daewoo a șocat, a încântat și a adus totodată și primele comenzi.

ATUNCI VĂ AȘTEPTĂM!

Calea Dorobanților nr.31-33,
Telefon/Fax 210.36.76, 210.66.24

ENTER
e altceva !!!

Showroom-ul **City Center** situat în Calea Dorobanților nr.31-33, se bucură acum de prezența primului Matiz tunizat, o adevărată inovație în domeniu.

Având în vedere succesul obținut, **City Center** intenționează pentru viitorul apropiat să demareze și alte proiecte de acest fel care să acopere întreaga gama Daewoo.

DAEWOO Matiz

Preludiu la sfârșitul lumii

Făcăieni, 12 august 2002.

**Locuința familiei Petre s-a făcut
praf și pulbere.**

**Sorica și fetița ei, de un an și trei
luni, au murit sub dărâmături.**

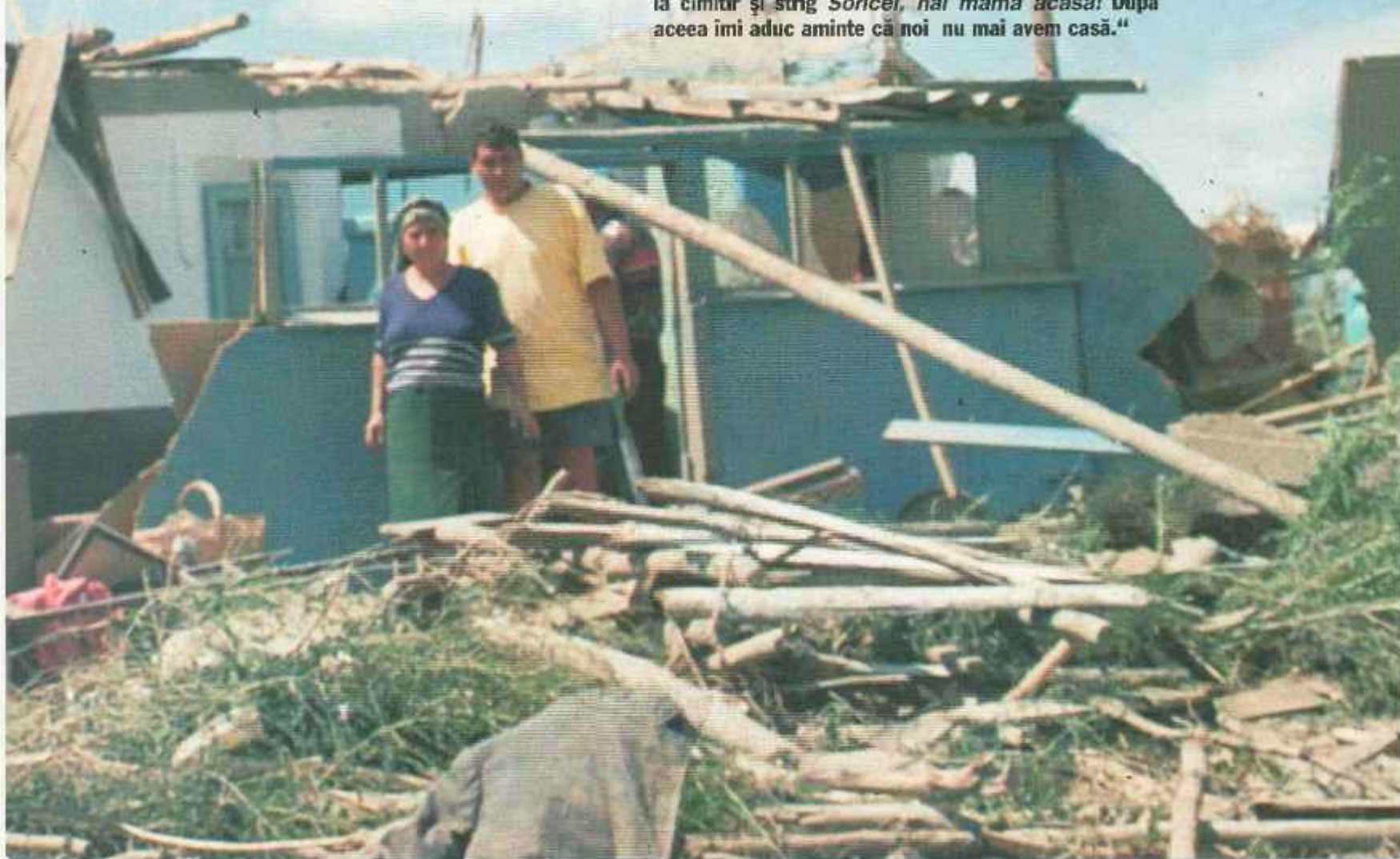
**Doar dragostea de mamă
a rezistat tornadei.**

Cele două cadavre erau îmbrățișate.

reportaj

Din zori până în noapte, Elena Petre și ai ei, câți au mai rămas după prăpăd, adică bărbatul, doi copii și un nepot, se învârtesc, fără rost, între rulota în care locuiesc acum și fundația unei locuințe noi, de-abia turnată. Parcă Sorica și îngerul ăla de copilă gem sub greutatea betonului, zice tanti Elena, ca și când ar fi zidite la temelii:

„Eu n-am fost de față la potop, eram la înmormântarea fratelui meu. Am venit pe la șapte și ceva. Casa era praf, fata moartă. Am rămas cu o farfurie, o găleată și o grămadă de moloș. Ne-au dat ceva mâncare de la Primărie, ne-au ajutat la îngropăciune, zice că ne fac și o casă. Domnul Iliescu a spus să aștept că-mi dă un fond de bani. Dar mie îmi trebuie acum, să fac pomana la fată, că-i vine sorocul. N-o pot lăsa cu țărâna în gură, c-a avut viață grea, a umblat bătută, bărbatul ei a fost hoț, a furat niște oi și-a intrat în pușcărie. Și-l mai am și pe Valentin de crescut! Nu prea am cu ce, în toamna asta merge la școală, dar nu mă-ndur să-l dau la orfelinat. E nepotul meu, dacă-l dau nu mai am nici un semn de la Sorica. L-a făcut de față mare, a greșit, da' cine nu greșește în lumea asta? Mămică, îmi zicea, o să-mi găsesc eu un loc mai bun și atunci te iau cu mine. Și uite Dumnezeu ce loc i-a făcut! Zi de zi merg la cimitir și strig Soricel, hai mamă acasă! După aceea îmi aduc aminte că noi nu mai avem casă.“

Cortul primit de la Crucea Roșie este neîncăpător pentru familia Paraschiva. Nici în picioare să doarmă și tot n-ar încăpea toată lumea înăuntru.

**„Am luat perna în brațe, zicând că-i tulică.
Mângăiam perna și-i ziceam să nu mai plângă.”**

„Am zis că a venit sfârșitul lumii, povestește Ionela. S-au făcut, așa, niște nori negri, care parcă fierbeau și coborau pe noi. Puteai să-i atingi cu mâna. După aceea s-a iscat un vâj, de m-a izbit de peretele casei. Am intrat înăuntru și am ținut ușa cu mâna. Fetita mea, Valentina, țipa ca din gură de șarpe. Căzuse șifonierul peste ea. Am luat perna în brațe, zicând că-i copila, și am sărit pe geam. Vă dați seama cât eram de șocată? Mângăiam perna și-i ziceam să nu mai plângă. Apoi Dumnezeu mi-a redat mințile și am fugit după Valentina. Acoperișul deja căzuse. Am ieșit printr-o spărtură a zidului și așteptam să se crape pământul, pur și simplu, și să ne înghită. Asta am crezut că se va întâmpla. În numai câteva secunde gospodăria noastră s-a făcut un morman de moloz. Găinile pluteau prin aer, le-a lovit de copaci de le-au sărit toate penele.

Numai purcelul a scăpat. A doua zi ne-au adus un cort, dar nu încapem toți în el. Așa că eu, bărbatul meu și fetița am rămas pe drumuri. Și mai așteptăm un copil, sunt în luna a cincea. Dar am zis că noi suntem mai tineri, mai avem niște prieteni, mai dormim pe la ei, că au scăpat mai ușor, le-a luat doar acoperișul. Partea și mai proastă e că pe-ajd nu se găsește de lucru, ca să avem cu ce să ne cârșim necazul. Trăim numai din ajutoare sociale, care vin din an în pas. Avem o jumătate de hectar de pământ, băgat în asociație, dar nu ne-au dat nimic, zice că nu s-a făcut de secetă. De la Primărie împart ajutoarele între ei, constructorii lucrează întâi la casele care de-abia au fost atinse. Li acoperă vecinului din spate grajdul de vaci și noi stăm sub cerul liber. Cred că am scăpat de tornadă, dar o să murim de foame și de frig.”

Pădurea Borcea a fost
retezată de tornadă.
Vreascunle sunt păzite de
jandarmi, ca să nu se fure.

Paracultra Ștăneș și a recunoscut casa doar după număr — 381. Vijulia i-a spart geamurile, a rupt ușile și gardul, a luat neomarșul. Paxă ca ajungă constructorii și pe-aici, casa dată „căpăclă” de o țeană de cort.

„Stăteam, așa, pe prispă, când a venit o vijelie cum n-am mai văzut în viața mea. Parcă era fum, nu știu cum să zic, parcă cerul vâjăia și s-a făcut ca o pâlnie. Ziceai că dă Dumnezeu cu aspiratorul, de-abia m-am ținut pe picioare cât să fug în casă. Au început să crape geamurile, televizorul mi-a căzut în cap, eram plină de tencuială, din tavan. Nu știam ce să fac, fetița se băgase sub masă, am tras-o după mine afară. Când să fugim ne-a luat vântul pe sus, de am simțit că-mi crapă inima de frică. Un moment m-a purtat ca pe-o pasăre, de pot zice că la viața mea am zburat. Fata era și mai sus, cred că din cauză că era mai ușoară. După aceea m-a trântit peste drum, spre pădure, drept în măracini. Și asta a fost tot. M-am ridicat, eram toată julită, da' fericită că sunt cu picioarele pe pământ. Am întors capul și am crezut că am nimerit într-un alt sat. Nu mai cunoșteam casele, peste tot erau dărăpănături, țigle sparte, garduri rupte, rufe

atârinate prin copaci... Vai de mama noastră, că și-așa eram bolnavi de săraci. Cu 913.000 lei pe lună, cât îmi dau ajutor, îmi cresc patru copii și încerc să nu-mi las bărbatul să moară, că e cu ulcer perforat. Cel de sus putea să-și facă pomană și să ne ia cu tomada asta, decât să trăim așa, așteptând un kil de orez și o conservă de la Primărie. Iacă se înnoptează și eu astăzi n-am mâncat nimic. Mai am o mână de fasole, dar aia o păstrez de duminică, pentru copii.”

Trei morți, răniți de nu li se mai știe numărul, 34 de case șterse de pe fața pământului, peste 400 de gospodării afectate, 1.457 de sinistrați. Cam așa arată bilanțul tornadei de la Făcăieni, județul Ialomița, în cifre. Nu se prea vorbește, însă, despre paguba cea mai însemnată. O comunitate din România este măcinată de disperare.

Ai lu' Niță se gospodăresc și ei cum pot. Viorica spală rufe, bărbatul și copiii curăță cartofi pentru o cină în fața rulotei.

Mare bucurie pe capul familiei Motoiei. În fața cortului, pe o plită improvizată, gospodina pregătește o ciorbă de zarzavat, dressă cu ou.

Stănică Stanciu a avut o casă cu cinci camere. Prin comparație, cortul i se pare ca o celulă de închisoare.

**Renunțarea autorităților locale s-a terminat înainte de a ajunge
la casa lui George Stanciu. „Bălatole, li-a repari pe cont propriu!”
i s-a spus de la Primărie.**

Cățiva saci cu haine, o ladă cu pantofi scofălciți, niște scaune, o canapea pe care dorm trei copii, în mijlocul curții. Cam asta este averea familiei Stanciu. Și un fel de caricatură de casă, cu pereții ruptți, tavanul căzut și vagi urme de acoperiș. Bărbatul își caută prin buzunare bilețul de trimitere la spitalul din Slobozia. Ca să vedem cât este de bolnav: „Nu știu de ce nu

m-ajută și pe mine, că doar Guvernul a dat bani pentru toți, nu? Depozitul făcut în fostul CAP este plin de materiale de construcții, de se pot face încă trei localități Făcăleni. Dar le-mpart între ei, cum au făcut și cu pământul. Sunt oameni care au zeci de hectare și oameni ca noi, de n-avem nimic. Trăim din alocația copiilor și din ajutorul social, când vine. Și de-acolo ne reține un milion pe an, pentru apa din puțul comunal. Pe care n-o vedem decât foarte rar, cum a fost acum, că au tot venit miniștri și domni de la București. După ce că suntem nenorociți, numai tomada asta ne mai lipsea! Când am văzut că se zguduie casa, am ieșit afară. Era un cer negru și-mi clănțăneau dinții de frig. Vântul a ridicat acoperișul și au început să trosnească grinzile. Am crezut că am murit și am fost repartizat în iad.”

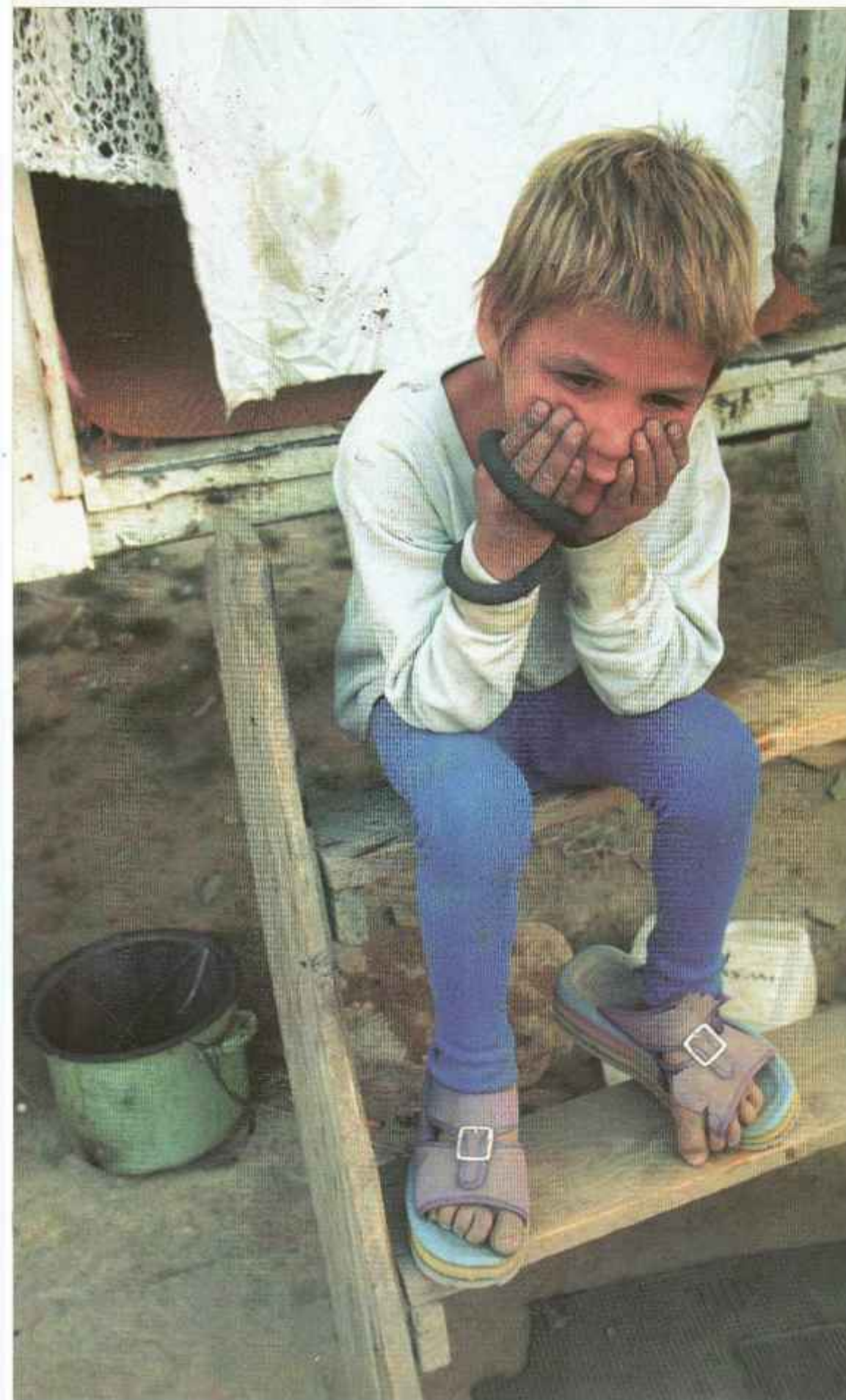

Ștefan Toader și vecinii lui spun că au avut „ghinion”. Tornado le-a lăsat peretii caselor în picioare. Asta înseamnă că la ei constructorii vor ajunge mult mai târziu decât la sinistrați. Mai spre iarnă probabil.

După 40 de zile de la potop, oamenii sunt tot pe drumuri Sinistrații tremură de frig în corturi și rulote, dar s-au priu

Oamenii sunt răniți. Și la propriu, de casele căzute peste ei, și la figurat, de mizeria, neputința și zădărnicia care le umplu viața. Nu-și găsesc locul, umblă năuci pe ulițele satului. Ca niște jucării stricate. Prin colbul de o palmă, de se face un nor de praf în urma lor. După ce că i-a rupt sărăcia, fără locuri de muncă, pământ sau o altă sursă de venit, au rămas și fără acoperiș. Disperarea roade din ei ca un cancer. Vorbesc și se poartă ciudat. Răniți fiind, un instinct de animal sălbatic îi îndeamnă să atace pe oricine. C-o fi primar, prefect, vecin ori cumnat, nu contează. Sunt mâniași până și pe Dumnezeu. Că a lăsat să se întâmple asta. Cu atât mai mult pe domnul Iliescu! Că i-a făcut bețivi și leneși. Și încă la televizor! Drept urmare, prefectul Marian Bălan a interzis, printr-un ordin, vânzarea băuturilor alcoolice în localitate. La crăsmă e trist, mesele sunt goale. Seara mai vin doi-trei sinistrați, ca să joace table. Vânzătoarea e supărată, stă după teighea doar din obișnuință: „Nu e-ar fi bețivi, dar mai luau și ei câte o țarie, câte-o bere, din când în când. Le dădeam pe datorie, până la ajutorul social. Nu tu servicii, nu mâncare... Ce să facă bieții oameni,

La 73 de ani, Anica Lupu stă singură. Cel mai tare se teme să nu intre cineva peste ea, noaptea, s-o batjocorească și s-o omoare.

Incopsit cu o centrală telefonică digitală

„ca să uite de asta?” Primarul Mihai Nicu nu a rezistat tensiunii post-tornadă. A făcut infarct. Soția viceprimarului se află și acum în stare de șoc. Un băiețel de șase ani, Vali, s-a ales cu un fel de crize de epilepsie. I se face frică din senin, se-nmoaie, cade jos, apoi înțepenește. O femeie în toată firea umblă aproape toată ziua beată. Își aduce provizii de băutură de la oraș. Spune că altfel ar muri de frică. Prin sat merge vorba că mai vine o tornadă. Lenuta Stan visează în fiecare noapte că i se prăbușește casa. Vecina ei, Paraschiva, țipă că se sufocă în cort. Și n-o să-și mai vadă copiii, că i-a trimis-la o soră, la Cernavodă. Dărdăiau de frig, în somn, dimineata se trezeau cu ochii lipiți. După cum spuneam, localnicii se poartă ciudat. Cei rămași fără casă îi înjură pe cei cărora le-a căzut doar acoperișul. Pentru că au scăpat ușor. Și Primăria îi ajută întâi pe ei. Aceștia din urmă îi drăcuiesc pe primii. Cică ar fi avut noroc. Le-a luat vijelia cocioabele și-acum se pricopsesc cu niște case noi. Oamenii mai spun că nenorocirea li se trage de la preot. Că a blestemat, cu crucea pe piept, în biserică, să se-aleagă praful și pulberea din tot satul. Că n-are de unde să adune un ban. Preotul

zice că enoriașii au luat-o razna, „de atâta durere sufletească”. Nu știi pe cine să crezi. În holul Primăriei sunt afișate niște proiecte de case frumoase. Gheorghe Nițu ne arată o fundație care seamănă mai degrabă cu un viitor coteț. „Uități-vă ce casă îmi fac ei, e mai mică decât rulota asta de sinistral. Nici nu știu cum dracu o să încapem în ea, că suntem opt inși!” Viceprimarul Dumitru Tircă vorbește despre tone de ajutoare împărțite. Localnicii povestesc despre niște saci cu zdrențe, de n-au putut să le pună nici culcuș la câini. Ce e drept, le-a mai dat niște pâine. Și-o conservă, bașca apă minerală. Cât să nu leșine vreunul de foame. În timp ce delegația guvernamentală se filma printre dărăpănături, cu schițele noilor case. Și cu promisiunea că vor fi gata într-o lună. Sărăcie, foame, disperare, speranță lipsă. Cam asta am găsit la Făcăieni. După 40 de zile de la potop. Și o centrală telefonică digitală. Un cadou cum nu se poate mai potrivit. Pentru niște oameni care nu au după ce bea apă. Aproape că au uitat cum arată banii. Și-apoi chiar dacă i-ar avea, telefoanele nu se pot instala în copaci.

În lunile iulie și august 2002, calamitățile naturale din și vijelii – au afectat 173 de localități. Statisticile înregistre aproape 3.500 de gosp

Pentru că nu reacționează „calificat”, românii

Oamenii spun că vine sfârșitul lumii. Că prea ne zguduie Dumnezeu, în ultimii ani, când cu apă, când cu foc, când cu vânt. Chiar dacă recunosc că dezastrele naturale se înmulțesc văzând cu ochii, specialiștii au găsit o altă explicație, mai științifică, oarecum: contextul climatic global, rarefierea stratului de ozon, experiențele chimice și nucleare, incendiile de păduri de proporții catastrofale, defrișările masive. „În momentul de față trecem printr-o perioadă de tranziție climatică, cu o incidență crescută a fenomenelor meteorologice periculoase, cum ar fi precipitațiile abundente, vijeliile, grindina”, avertizează Vladimir Ivanovici, director științific al Institutului Național de Meteorologie și Hidrologie (INMH). „Prin așezarea geografică, România este un stat expus tuturor categoriilor de dezastre naturale, cu excepția erupțiilor vulcanice, cicloanelor și tsunami. Până mai ieri, când s-a întâmplat la Făcăieni, chiar dacă în miniatură, ne consideram excluși și de pe lista tornadelor”, sustine col. Liviu-Viorel Nemes, comandantul Comandamentului de Protecție Civilă, din Cadrul

Ministerului de Interne. Una peste alta, prognoza în materie de calamități naturale este departe de-a fi optimistă. Ne putem aștepta, oricând, la inundații catastrofale, la alunecări de teren, la vijelii devastatoare. Dacă ar fi să dăm crezare zvonurilor, nici la probabilitatea unui cutremur nu stăm foarte bine. Ce-i de făcut? Evident, nu ne putem împotrivi fenomenelor naturale. Cu atât mai puțin lui Dumnezeu! Dar nici să stăm cu mâinile în sân și să ne văicărăm nu se cade. Nici măcar rugăciunile în biserică nu sunt de-ajuns. Din punctul de vedere al Protecției Civile ar trebui să ne educăm în materie de calamități. Ca să avem, în caz de Doamne ferește, ceea ce se cheamă un *răspuns calificat*. Adică să ne stăpânim panica, să nu provocăm o isterie generală, să punem mâna pe târnăcoape sau lopeți, pentru salvarea victimelor și înlăturarea efectelor dezastrului ș.a.m.d. La acest capitol, n-o să credeți, suntem extrem de prost cotați. Col. Nemes sustine că, în statisticile internaționale, românii au nota cinci la „putare în caz de dezastru natural”: „Panica este firească în astfel de situații, dar

la noi se ajunge urgent la o isterie generală. Se blochează liniile telefonice și traficul, toată lumea aleargă fără rost, nu se mai respectă nici o regulă de circulație, nu se acordă prioritate Salvării, Pompierilor și altor mijloace de apărare civilă. Deși extrem de importante pentru pregătirea populației, exercițiile de calamitate naturală organizate în România nu sunt tratate cu seriozitate de cetățeni. Unii cooperează, ce-i drept, dar cei mai mulți cred că-i o glumă, că ne jucăm. Se amuză, ne claxonează, ne mai și înjură. Sau încep să ne povestească de apa caldă și caldura pe care nu le au. Uitați-vă la japonezi, ăștia fac săptămânal exerciții de dezastru. Se pregătesc psihologic, se autosalvează de la înălțime, mănâncă din conservele de criză, lucrează în echipă. De aceea, într-o situație reală, se comportă ca o mașină proiectată să înlăture efectele calamității. Noi n-o să ajungem la această reacție nici peste 100 de ani. Românul nostru tipă, plânge și stă cu mâinile încrucișate, eventual pe prispă, dacă o mai are, așteptând să vină Armata sau Pompierii și să-i scoată molozul din casă.” Pe lângă

Inundațiile din această vară au răvășit toată Europa

4 martie 1977 – cutremur devastator în București

**România – de data aceasta inundații, alunecări de teren
ază șapte morți, 129 de evacuați, 1.524 de animale moarte,
odării și anexe distruse.**

au nota cinci la „purtare în caz de dezastru“

comportamentul general legat de calamitate, ar mai fi niște „amănunte“, extrem de importante, spun reprezentanții Protecției Civile, pentru că ele ne pot salva viața. În caz de inundații, de pildă, este obligatorie părăsirea zonei amenințate, când se dă dispoziția de evacuare. Dacă alergi după purcei și mai vrei să luai și televizorul, cum se întâmplă de obicei, riscați să vă prăpădiți cu agoniseala în brațe. Alunecările de teren, de regulă, sunt oarecum anunțate din timp. În sensul că se știe dacă o zonă este foarte expusă. Numai că oamenii nu prea țin cont de asta. Încă își construiesc case pe terenuri „mișcătoare“, defrișează suprafețe însemnate de pădure, apoi refuză să plece când autoritățile hotărăsc evacuarea. Mai mult, își fac de lucru prin depozitele de muniție rămase din timpul războiului și „descoperite“ prin surpări de teren, cutremure ușoare sau retragerea apelor, după inundații. Curiozitatea este mare, rezultatele pe măsură. Câțiva cetățeni din Dolj au sudat o bombă de 60 kg, ca s-o folosească în gospodărie. S-au făcut praf și pulbere. La fel s-a întâmplat și

în Suceava, pentru că doi „meseriași“ s-au socotit să prelucereze o bombă, la polizor. Dacă descoperiți asemenea ciudățenii, stați departe de ele și anunțați imediat autoritățile locale. Nici dacă vine o vijelie, gen Făcăieni sau chiar mai aspră, nu trebuie să facem un atac de panică. Este important, uneori chiar vital, să stingem focurile din casă sau din curte și să închidem alimentarea cu gaze și cu energie electrică, pentru a preveni exploziile și incendiile. De asemenea, bine ar fi să ne adăpostim în pivnițe, subsoluri și încăperi rezistente. A ieși afară, pe străzi ori în curte, printre clădiri și copaci care se pot prăbuși, seamănă a sinucidere. Ultimele recomandări sunt valabile și pentru cutremur. De data aceasta, însă, trebuie evitate mai ales casa scârilor, liftul și pereții cu geamuri, din exterior. Locul cel mai sigur pentru adăpost este sub tocul ușii ori lângă pereții de rezistență. Ar fi înțelept dacă obiectele grele din casă le-am fixa, de regulă, tot în pereții rezistenți. Și dacă ne-am obișnui, preventiv, să ne asigurăm casele pentru situații de dezastru. În prezent, doar 3% dintre locuințele

din România sunt asigurate la societățile de profil. Așa că Executivul a hotărât să ne oblige să facem asta, începând cu 1 ianuarie 2003. Proiectul de lege privind asigurarea obligatorie a clădirilor cu destinație de locuințe proprietate a persoanelor fizice se află în faza finală, la ministere, pentru ultimele observații. Dacă nu vor apărea modificări importante, pe ultima sută de metri, cheltuielile noastre vor crește cu încă 20 de dolari pe an, pentru asigurarea imobilelor. Asigurarea se va face la o societate de stat la care C.E.C. va deține 51% din acțiuni. Restul vor fi împărțite între societățile de asigurare private. Proiectul de lege stabilește nivelul maxim al despăgubirilor între 15-20 de mii de dolari pentru o locuință. Dacă aveți o casă mult mai valoroasă, n-ar fi rău să consultați oferta societăților de asigurare private. În rest, s-auzim numai de bine. Și cât mai puțin despre calamități naturale!

text **Liliana Petruș**
foto **Mihai Barbu (Gardianul)**
și **Octavian Tibăr**

1 ianuarie 2002 – alunecări de teren la Ocnele Mari

12 august 2002 – tornada de la Făcăieni a lăsat mii de case fără acoperiș

Radar și anti-radar

De la intrarea în funcțiune a noilor radare, toți șoferii se plâng că poliștii sunt „puși pe jăpcă”. Și că nu prea există „egalitate” în circulație. „Se pot face multe mănări acum, mult mai multe decât înainte”, susține Gheorghe Florescu, șofer profesionist. „Eu trec, la volanul papucului proprietate personală, pe lângă un astfel de radar. Depășesc viteza legală admisă, să zicem. Dar, o dată cu mine, pe lângă același radar, trece o mașină cu SEN, sau cu DEP, sau cu GUV. Datele noastre se duc în computerul central, acolo unde se identifică proprietarul. Florescu primește amenda în plic, acasă. Credeți că o primește și SEN, DEP sau GUV? Eu nu cred. Ei sunt... întotdeauna în misiune”.

În fața acestei probleme, reprezentanții Poliției Rutiere au ținut să precizeze că nu vor exista „discriminări”. Că legea e aceeași pentru toți. Chiar și dacă ar fi așa, povestea cu noile radare nu are nimic de-a face cu prevenirea accidentelor de circulație și cu siguranța traficului. Dacă pe lângă radar trece o mașină cu viteză, radarul o înregistrează, o pozează, o scanează, dar o lasă să-și continue drumul cu aceeași viteză. Chiar dacă există riscul unui accident, poate cu morți și răniți. „Asta nu e prevenire, asta nu face parte din siguranța traficului. Este vorba numai

Directia Poliției Rutiere a cumpărat 250 de radare noi, la 10.000 de euro bucata. Gurile rele spun că toate echipajele de la circulație au ieșit în trafic, într-un efort disperat de a amortiza investiția.

Noile aparate te filmează, te scanează, față și profil, din mers, pe timp de zi, pe vreme de noapte...

despre a încasa niște bani. Asta vrea Poliția, bani, nu siguranță pe șosele!”, acuză Emil Palade, lider sindical la Cristaxi. În aceste condiții, șoferii caută soluții cât mai „eficiente”, pentru a păcăli radarele. Avertizarea cu semnale luminoase nu mai dă rezultate, pentru că mașinile Poliției, purtătoare de radare, circulă acum pe șosele. În schimb, sunt la modă anti-radarele. Unele dintre ele anulează, pur și simplu, undele radar ale Poliției, altele, mai modeste, doar avertizează șoferul asupra pericolului de a fi „scanat”. În cazul primului tip de anti-radar, riscul este că Poliția

știe sigur că pe mașină este montat un astfel de aparat. Și poate trece la „represalii”. Anti-radarul în cauză costă în jur de 500-600 de euro bucata. Se găsește și la mână a doua, mai ieftin, dar nu la fel de eficient.

Celălalt model, de avertizare, imediat ce „slimte” undele radar, emite doar semnale luminoase sau auditive, atenționând șoferul. Și aici există, însă, un risc. Avertismentul poate veni prea târziu, mașina fiind deja gata scanată. În schimb, acest tip de anti-radar nu poate fi depistat de poliști, decât dacă se află la vedere. (Aparatul se montează undeva pe bord sau pe parbrizul mașinii, în interior, dar poate fi ușor demontat). Aici prețul variază, în funcție de sensibilitatea aparatului, respectiv distanța și poziția din care poate capta undele radar, între 200 și 400 de euro. Poliția Rutieră susține că posesorii anti-radarelor vor fi pedepsiți. Aspru, nu oricum. Dar nici un poliștii nu intră în amănunte vizavi de acest subiect. Și asta pentru că nu există, cel puțin

deocamdată, un cadru legal pentru „infracțiunea” anti-radar. Șoferii ar mai trebui să știe că mașinile pe care se află montate noile aparate sunt relativ greu de depistat în trafic. Deocamdată este vorba despre VW Vento, dar reprezentanții Poliției au anunțat (a se citi „au amenințat”) că le vor extinde și către Dacia. Aparatul, montat pe bord, arată exact ca o cameră de luat vederi în miniatură, ea putând fi văzută de către participanții la trafic abia în momentul în care mașina trece pe lângă ei. Adică mult prea târziu pentru a mai acționa – în sensul reducerii vitezei – ținând cont că radarele au o rază de acțiune de câteva sute de metri (zice Poliția), de o sută de metri (zic specialiștii... nemilitarizați). Pe display-ul central (cel montat pe bordul mașinii) apar, pe lângă imaginea mașinii vizate, data, ora și viteza cu o precizie foarte mare. „Vor fi evitate astfel vesnicele discuții și... negocieri între poliști și contravenienți”, a precizat colonelul Mihai Stancu, adjunctul șefului Direcției Poliției Rutiere. Cât despre procedură, „până la promulgarea noii Legi a circulației, contravenienților li se poate întocmi proces-verbal pe loc, ca și până acum, dar există și posibilitatea ca, în anumite condiții, aceștia să nu mai fie opritți, fiind ulterior invitați la sediul Poliției din localitatea unde domiciliază, pentru a lua la cunoștință sancțiunile respective. Noua Lege a circulației prevede însă și varianta trimiterii amenzilor prin poștă, acestea fiind însoțite și de fotografiile respective”, a mai spus col. Mihai Stancu.

Până acum „Circulația” lucra cu 54 de radare, unele intrate în dotare în perioada 1969-1970. Chiar și așa, în primele nouă luni ale acestui an s-au înregistrat 92.564 de sancțiuni pentru viteză excesivă. Dacă numărul amenzilor va crește proporțional cu cel al radarelor, Poliția Română se va umple de bani! Iar șoferii – de nervi. Dar asta ce mai contează?!

Text: **Oana Costea**
Foto: **M. Felix**

INTRAROM

Intrarom S.A. Romanian Telecommunications and Electronics Industry
17, Fabrica de Glucoza Street, Sector 2, Code 72332, Bucharest.
Tel: (+40 1) 20 40 910 Fax: (+40 1) 20 40 902
<http://www.intrarom.com>; E-mail: office@intrarom.ro

ZIUA răsplătește fidelitatea cititorilor săi

5000 lei la chioșc

sau

2000 lei acasă

Abonamentul lunar la ZIUA costă doar 50.000 lei + taxe poștale

Acum e momentul să te abonezi!

ZIUA are grijă de economiile tale!

Abonamentele se pot face:

- la orice oficiu poștal, la poziția 1034 din catalogul publicațiilor, până la data de 25 ale lunii;
- la sediile noastre din str. Ion Câmpineanu nr. 4 și Casa Presei Libere nr. 1, Corp C parter, la telefon 222.22.55 sau 222.20.51;
- prin S.C. M.T. PRESS IMPEX S.R.L., b-dul Basarabiei nr. 256, sector 3, București, telefon 255.48.17 sau telefon/fax 255.48.15, 255.48.16.

Pentru abonamente în străinătate:

- la RODIPET S.A., telefon 222.41.26 sau 400.32.73, fax 222.64.07

Mimo înțelege românește, chiar dacă a venit tocmai din Libia, cu avionul, când avea doar două luni. A venit cu „tatăl” lui, Dan Bernea, artist de circ. Directorul circului libian unde lucrase artistul n-a mai avut bani să plătească. Și a propus un fel de troc: maimuțe în locul banilor.

Un babuin printre noi

Decât nimic, mai bine un babuin, și-a spus, mai de voie, mai de nevoie, Dan Bernea. Așa s-a ales cu un „copil”, mult mai obraznic și mult mai neastâmpărat decât orice alt copil. Dar la fel de iubitor... „Nu știam nimic despre maimuțe, deși lucrez la circ de ani de zile. Despre firea lor, despre comportamentul lor, despre ce mănâncă, cum dorm, ce boli pot căpăta... Când l-am luat pe Mimo în brațe prima oară, străteam ca paralizat. Dar când m-a privit, cu ochisorii lui vii și inteligenți, mi-a rupt inima. Nu ne-am mai despărțit de atunci, chiar dacă am trecut prin perioade grele, de la hrănit cu biberonul până la dificultatea adaptării animalului la clima din România.”

Discuția ia, apoi, altă turnură. „Chiar vreți să-i faceți poze acum? Nu suntem pregătiți...” (Cum pregătiți?) „Păi, dacă știam mai din timp, îi făceam și lui un costum, o rochiță...” (Cum... rochiță? Doar e băiat!) „Și ce dacă? El se simte foarte bine în rochiță!” Mimo locuiește în același apartament cu Dan și soția acestuia. Are și el camera lui – o cușcă – dar are voie și prin casă, chiar dacă face numai prostii. „E foarte răsfățat. Soția mea l-a răsfățat în halul ăsta. Și foarte încăpățânat. Dar noi îl iubim oricum, e copilul nostru”. Altfel, e prietenul cel mai bun al câinelui familiei Bernea. Se și joacă împreună, atâta vreme cât Mimo nu-l săcăie foarte tare. Babuinul mănâncă mai de toate, dar, ca orice maimuță care se respectă, e înnebunit după fructe, în special după banane. Și e disperat să meargă în parc, la locul de joacă al copiilor. Când se apropie ora de ieșit afară, nu-și mai începe în piele de bucurie. Merge foarte cuminte pe stradă, în lesă, chiar dacă mai rămâne cu ochii atârnați de vitrina vreunui magazin. Când ajunge în Parcul Circului – acolo îi place cel mai tare – începe să țopăie de bucurie...

Mimo e un copil. Aproape adolescent. Are, de fapt, un an și opt luni.

Mimo bagă în gură tot ce prinde, de la baterii expirate, până la frunze uscate și chiștoace de țigări. Nu le înghite, le scuipă când vede că nu sunt bune.

S-ar juca și el cu fetițele și băieții, dar este prea agitat, zgârie sau mușcă și atunci copiii fug de el. Când îl apucă nervii, se tăvăleşte pe jos.

Categoric, mai toți copiii din parc sunt fascinați de mica maimuță care se joacă alături de ei, la fel ca ei. Așa că se înghesuie în jurul lui Mimo, care să-l mângâie, care să-l necăjească. În funcție de atitudinea copiilor, reacționează și Mimo. La unii se uită

blând, le face gîmbușlucuri, la alții se strîmbă, îi scuipă, ba ar sări și la bătaie! Părinții, însă, nu sunt așa de încântați. Dan Bernea a avut uneori probleme că-l aduce pe Mimo la „nisi-par”. Că, vezi-Doamne, maimuța e turbată, că are purici, că are nu știu ce

boli, că zgârie, că mușcă... Ce mai, pericolul public numărul 11 (Vino, mami, aici, nu sta lângă animalul ăsta. E periculos, o rău...) Tatăl lui Mimo nu se supără din cauza acestei reacții a oamenilor. „Pe undeva e normal. N-au văzut în viața lor o maimuță altfel decât la televizor: Unii nici nu știu exact ce animal e. Are toate analizele și vaccinurile la zi, umblu cu hărțile după mine. Vă dați seama că dacă Mimo ar fi în vreun fel periculos, nu l-aș aduce aici...”. Nici domnul doctor Șulu, de la Clinica Veterinară Illoara, nu consideră că babuinul ar reprezenta vreun pericol. „Dacă are analizele la zi și vac-

cinul antirabic, atunci nu e nici un pericol. Nu se pune problema nici unor boli tropicale, pentru că babuinul e în România de puț, s-a adaptat climatei, mediului de la noi. Mai degrabă el poate căpăta boli ale oamenilor decât oamenii boli ale lui”, a precizat medicul.

Totuși, cei care încă se tem de „Mimutu” – cum îl alintă Dan – ei bine, peste câteva săptămâni se pot liniști. Babuinul n-o să mai vină în parc. Se face frig, trebuie să poarte hăinuțe groase și să iasă numai la plimbări scurte. Altfel răcește...

Text: **Oana Costea**
Foto: **Octavian Tîbăr**

Vă mai întindem

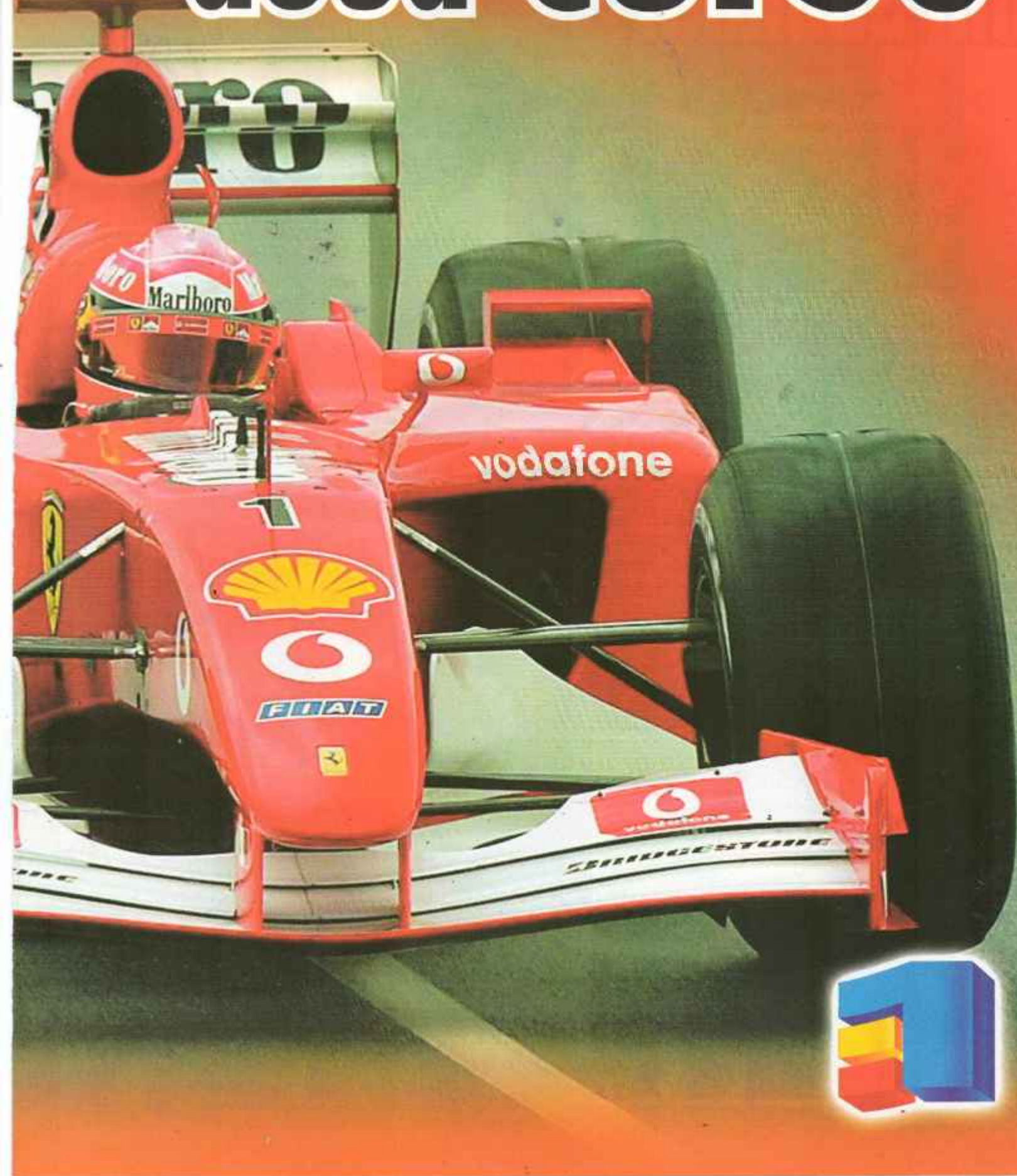
Cursa de la Indianapolis - SUA

**Duminică 29 septembrie,
ora 21:00**

Cursa de la Suzuka - Japonia

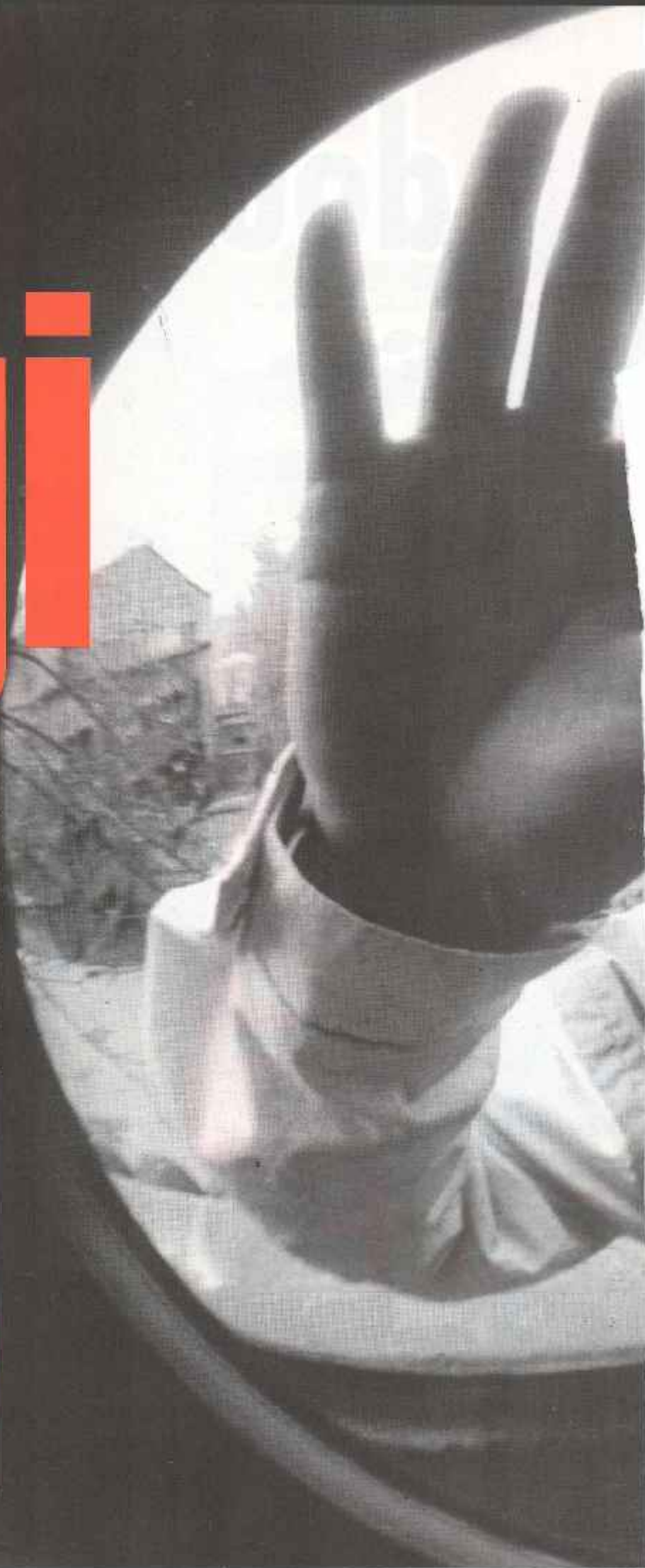
**Duminică 13 octombrie,
ora 8:30**

două curse

Începutul miracolului Hagi

Gică Hagi nu poate trăi fără fotbal. A spus-o chiar el de nenumărate ori. Acum lipsește din teren, dar de fapt este mereu acolo, prezent la antrenamentele și meciurile echipei naționale, la jocurile din campionat și chiar la întâlniri ale echipelor străine. Ar munci pentru fotbal zi și noapte. Își dorește să fie antrenor și nimic altceva. Un antrenor ambițios și tenace, doar a fost rege în teren. Acum 20 de ani, în 1982, Gică Hagi pășea pe terenul marelui fotbal. Fusesse adus la Sportul Studentesc. Venirea lui printre studenți a rămas imortalizată pe peliculă foto. Imaginile sunt inedite și le puteți vedea acum în *Flacăra*.

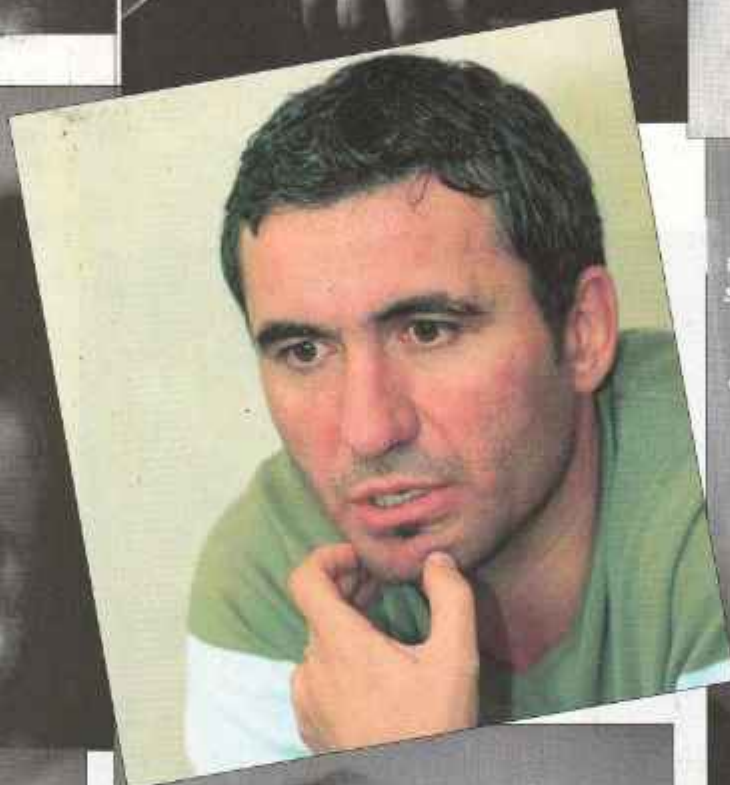
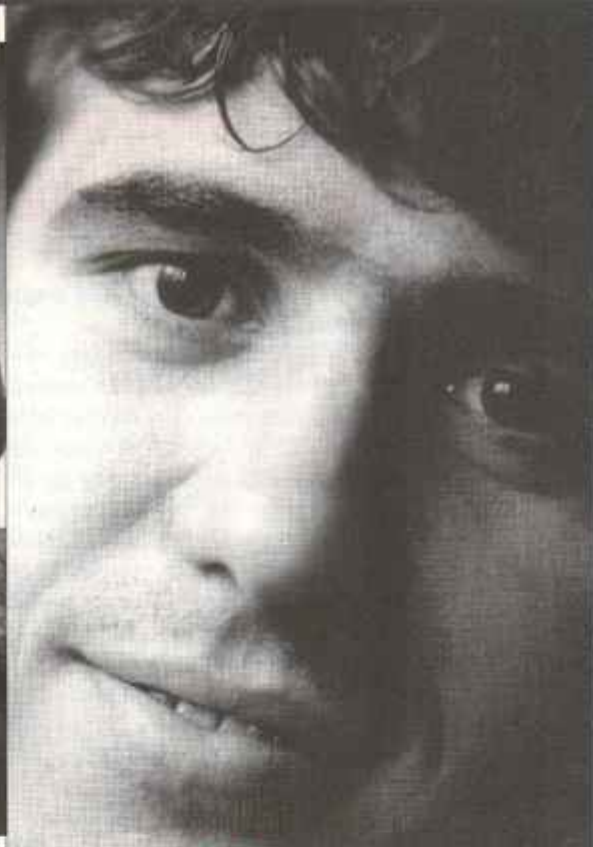
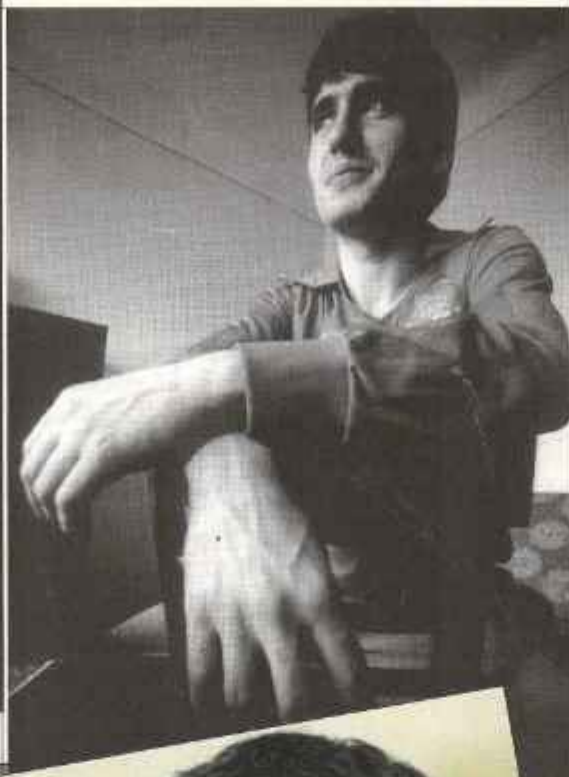

▶▶
N-am să uit niciodată ce
mi-a spus antrenorul de la
juniori pe care l-am între-
bat, pe la 15-16 ani, dacă o
să ajung să joc și eu la
Farul: „La cât talent ai și
cât ți-a dat Dumnezeu e
ușor să ajungi sus, dar greu
va fi să te menții”.
▶▶

De când am dat prima oară în
minge, au trecut ani mulți, sunt
bătătorit bine, ca să zic așa, dar
am aceeași plăcere și același
entuziasm de a face ceva în
fiecare zi, mai mult, ceva în plus.
Ceva care să mă mențină. Ca să
te menții acolo sus nu este nicio-
dată suficient numai ceea ce
ai făcut până ieri.

Eu nu sunt un om care să
stau. Nu mă mulțumesc
niciodată. Am făcut multe,
sunt mulțumit de mine, mă
uîl în oglindă și zic:
„Hagi, ai făcut foarte bine,
dar mai ai multe de făcut”.
Viața abia acum începe
pentru mine.

„N-am fost un tip înalt, n-am fost foarte robust, dar m-am bătut cu toți și am făcut-o bine”.

▼ Cum vi se pare Gică Hagi, privind aceste fotografii de acum 20 de ani?

– Mă uit la fotografiile și... am o față mult mai tânără... Îmi aduc aminte de această perioadă bună pentru mine. Am crescut într-o echipă care era ca o familie, cu viață studentescă. Au fost trei ani super buni pentru mine la *Sportul*. Echipa era între primele patru, pot să spun chiar primele trei, cu rezultate foarte bune, iar pentru mine, un tânăr de 19-20 de ani, era echipa de care aveam nevoie ca să cresc. Liderii de atunci – Gino Iorgulescu, Paul Cazan și toți ceilalți – m-au primit foarte bine, ei m-au ajutat să cresc.

– V-a speriat un pic Capitala, Bucureștiul?

– Eu venisem de la 15 ani în București, eram la *Luceafărul*, cunoșteam orașul, dar nu cunoșteam o echipă mare, așa cum era *Sportul*, și un colectiv cu niște jucători care aveau personalitate. Important pentru mine a fost că mi-au dorit binele. Chiar dacă au fost perioade când am înscris mai puține goluri – cum a fost primul an când Coraș a ieșit golgheter – se vedea că țin la mine și mi-au dat încredere.

– Cum s-a schimbat personalitatea lui Gică Hagi de la momentul acestor fotografii?

– Atunci eram un tânăr care avea entuziasm, voiam să fac multe. Acum m-am schimbat, au trecut 20 de ani...

– Dar ați făcut foarte multe!

– Mă uit în spate și cred că am făcut, am avut realizări multe. Dar atunci erau pentru mine doar niște țeluri, mă gândeam la ele, dar nu știam dacă o să rezist. La fel a fost și cu Bucureștiul, care e un oraș mare, mulți au venit la București, poate la fel de talentați și buni ca mine la vârsta aceea, dar probabil mirajul Bucureștiului sau știu eu ce altceva l-a făcut să nu ajungă departe. Calitatea mea e că vreau să ajung departe, sunt ambițios și am făcut sacrificiile pe care trebuia să le fac. Am fost și ajutat de cei din jurul meu, de antrenori, de colegi. Eu zic că antrenorii m-au înțeles cel mai bine, m-au suportat și m-au făcut să cresc.

– Dar au fost niște etape, '82, apoi '92, acum 2002?

– În '82 am debutat la *Farul*. Eram la *Luceafărul*, am stat trei ani în București, la *Electroaparataj* – cu ocazia asta le mulțumesc și profesorilor mei din liceu – și cei trei ani n-am săi uit niciodată. Eram printre sportivii

cei mai buni de la toate sporturile, toate loturile, care veneau la complexul 23 August, mi-am făcut prieteni, era bine. Jucam sâmbăta la Constanța iar duminica aveam meci cu *Luceafărul* în divizia B. Am stat 17 meciuri la *Farul* unde am jucat destul de bine, am făcut un salt destul de mare. După Naționala de juniori a fost debutul în divizia A, în șase luni de zile, și apoi direct lotul național. Mircea Lucescu m-a luat în iarnă la pregătire cu lotul mare. N-am să uit niciodată ce mi-a spus antrenorul de la juniori pe care l-am întrebat

e mai mare, lumea vrea mai multe și tu trebuie să înțelegi să faci mereu mai mult.

– Acum 20 de ani vă așteptați că fotbalul vă va aduce atâtea satisfacții?

– Întotdeauna am avut speranță și încredere. Credeam că o să pot ajunge departe, am avut încredere în mine. N-am fost un tip foarte înalt, n-am fost foarte robust, dar m-am bătut cu toți și am făcut-o bine. Am crezut în calitățile mele.

– E mai greu să lupți cu tine însuși sau cu adversarul?

– Sportul este o luptă. E grea în primul rând lupta cu tine însuși, este lupta de a avea încredere în posibilitățile tale. Apoi, cu adversarul trebuie să știi că tu ai niște calități și niște defecte, adversarul la fel. Trebuie să-ți exploatezi calitățile și, fiind atent la defectele adversarului, să reușești să îl învingi.

– Cum a fost familia în cei trei ani de la *Sportul*?

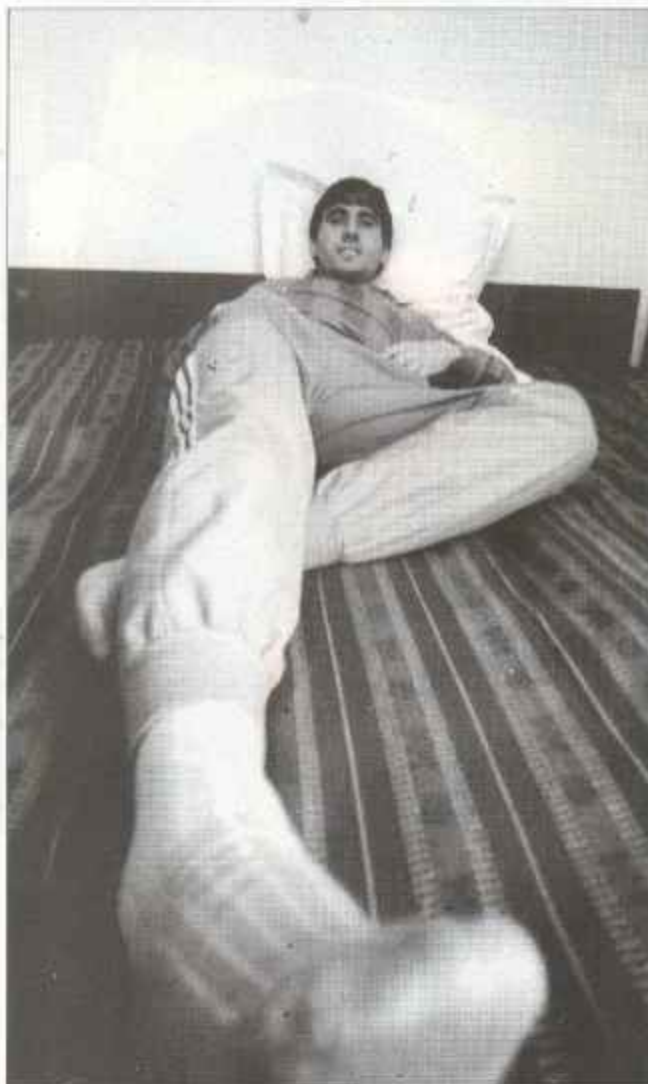
– Incredibil! Eram dispus să fac orice, atunci la 17 ani, ca să ajung cineva. Nu mă interesa că eram obosit sau nu, sau câte meciuri am jucat. Am rezistat pentru că, tânăr fiind, aveam foarte multă energie și entuziasm. Cu toate că la Campionatul European (din 1982 – n.r.), la 18 ani, am avut probleme, s-a acumulat multă oboseală și am avut randament destul de scăzut. Dar am trecut peste orice. La 19-20 de ani n-ai voie să te plângi de ceva, trebuie să fii apt pentru orice chiar dacă ești mai obosit.

– Când v-ați dat seama că fotbalul va deveni un sport extrem de popular, care va aduce satisfacții deosebite, chiar și materiale?

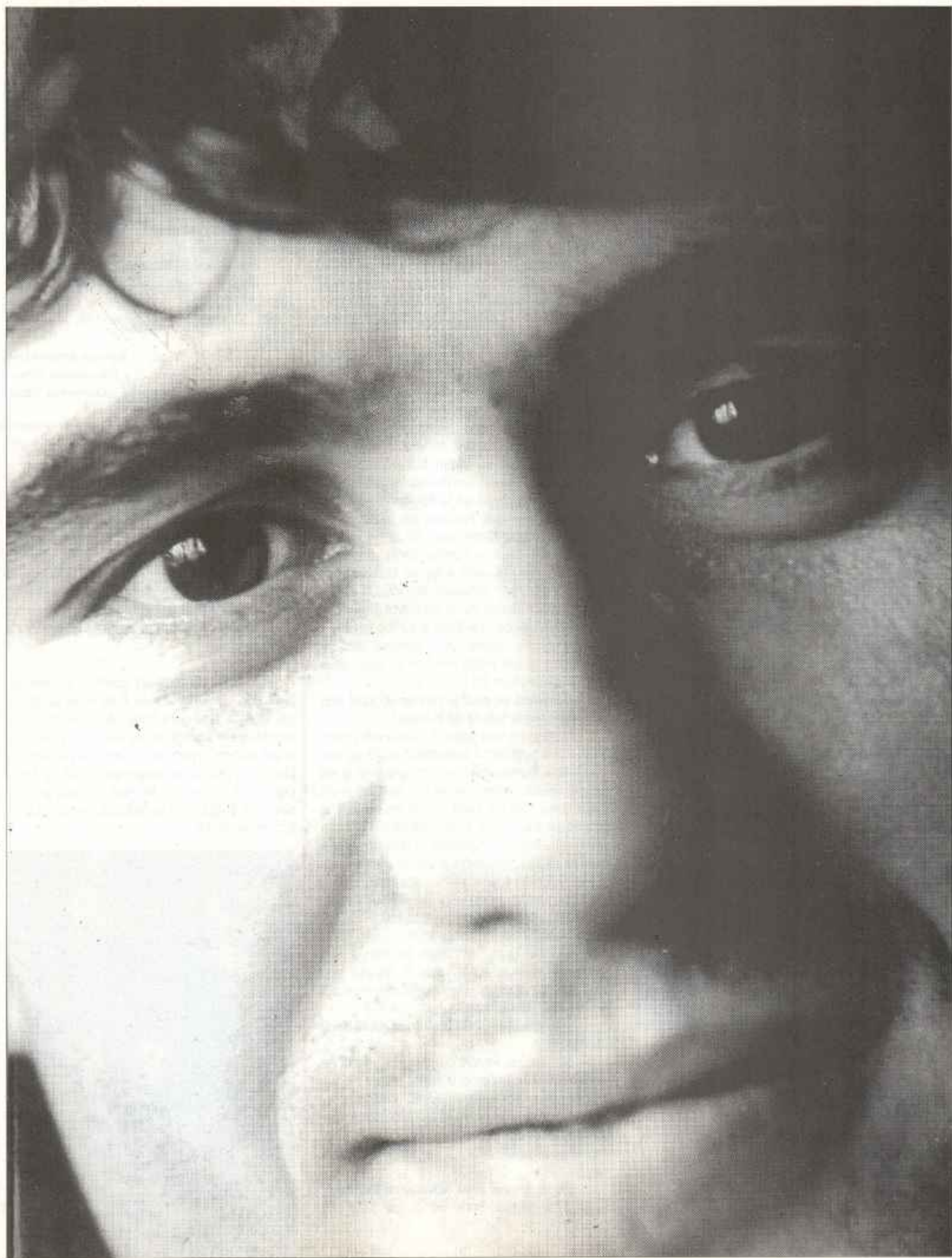
– Aș spune două lucruri aici. În perioada cât am jucat în România făceam sport de plăcere. Și acum fac sport din plăcere, în continuare. Dar cât am stat în România mă gândeam la o a doua profesie, pentru asta am făcut și o facultate, părinții acasă mi-au zis să faci și o facultate, să ai o diplomă, în caz de ceva...

– Nu exista meseria de fotbalist.

– Da. Dar când am ajuns afară mi-am dat seama că asta este meseria mea. Acum nu mă mai interesează decât meseria mea de sportiv, și cea care o să o am în continuare, de antrenor. Fotbalul este meserie, pe viață. În străinătate era o concepție diferită de aceea din România unde cât timp am jucat câștigam bine dar, să zicem, nu eram realizați pe viață. Fotbalul profesionist asta înseamnă, că ai o meserie pe care trebuie să o faci atât

pe la 15-16 ani dacă o să ajung să joc și eu la *Farul*. „La cât talent ai și cât ți-a dat Dumnezeu e ușor să ajungi sus, dar greu va fi să te menții”. Ori eu am făcut un salt mare, în șase luni am debutat în divizia A și am ajuns la Națională fără să joc un meci în echipa de tineret. Cred că e ușor să ajungi undeva sus dacă îți dă Dumnezeu har, dar e mai greu să te menții pentru că an de an responsabilitatea

Pliantul și emisiunea filatelică emisă cu ocazia Galei Hagi

de bine încât să te realizezi în viață. Primul lucru la care trebuie să te gândești minut de minut, la orice oră din zi sau din noapte, este meseria.

- Care dintre „durii” fotbalului cu care v-ați dușurat pe teren v-a rămas în memorie?

- Au fost mulți, au trecut 20 de ani... Așa, mai ciudat, așa zice de Negrilă și Ungureanu, cu care eram colegi la lotul național dar când jucam la Craiova îmi spuneau: „Uite, astea sunt crampoanele, uită-te la ele bine să vezi ce te așteaptă. Pe orice parte te duci, eu sunt în dreapta, el în stânga”... De fapt pe teren mereu era o luptă, nu m-a speriat nimeni niciodată, știam că trebuie să fiu mai iute, mai inteligent, să îmi exploatez calitățile ca să pot să câștig pentru echipa mea.

- În acești 20 de ani de fotbal există un „meci al vieții” pentru Gică Hagi?

- E greu să spun, după cum la fel de greu este să vorbesc despre momente mai grele. Nu poate să fie într-o carieră un meci unic. Sunt 20 de ani, fiecare an a fost important pentru mine. Să nu uităm Supercupa de la Monaco, un moment foarte important din viața mea, când am plecat de la Sportul la o echipă care era campioana Europei, am intrat cu un gol, s-a câștigat Supercupa. Să zicem că am fost un om norocos pentru că în momente cheie am dat gol. Apoi a urmat Campionatul Mondial din '94. Venisem din divizia B italiană, aveam nevoie de un joc foarte bun ca să revin la nivelul cel mai înalt și să joc pentru o echipă foarte bună. Am semnat pentru Barcelona și am intrat din nou la locul unde trebuia și meritam să fiu, zic eu.

- Dar există un meci în care nu ați jucat deși ați dorit foarte tare să fiți în teren?

- N-am prea fost rezervă. Accidentări n-am avut, n-am avut nici o operație în afară de cea cu chistul. Dumnezeu m-a ferit, am știut și eu să mă feresc, noroc, ce să zic. Rezervă n-am prea fost... Dar un meci dintr-o perioadă mai dificilă la Barcelona a fost semifinalea Cupei UEFA cu Bayern München. Jucasem foarte bine la ei, 2-2, dădusem și gol, și acasă n-am jucat. Din motive pe care nici acum nu le știu. Dar țin minte declarația lui Beckenbauer: „Bine că n-a jucat Hagi”. Se așteptau să joc după evoluția foarte bună din tur. Eram într-o formă foarte bună, și colegii au rămas surprinși că n-am jucat. Am stat în tribună și a fost bucuria nemților. Dar, altfel, mai mult am jucat decât să fiu rezervă.

- V-ați gândit vreodată la alt sport, să vă lăsați de fotbal?

- Nu, nu, nu. Pentru că... primul cadou pe care l-am cerut mamei a fost o minge de fotbal. Nu m-au interesat niciodată alte lucruri și probabil că de aceea am și ajuns departe. Singurul meu hobby în viață este fotbalul. La mine fotbalul nu are măsură, nu are timp... totul pentru fotbal.

- Cât de des mai joacă fotbal acum Gică Hagi?

- Mai puțin. Sunt într-o perioadă de

vacanță. Eu cred că va fi bine pentru mine, aveam nevoie de o pauză. Mi-am luat-o conștient, deși am avut ceva oferte după perioada de la Națională. Îmi cade bine după atâția ani de muncă și de stres. M-am odihnit și abia aștept să reîncep, când va fi momentul.

- Dar tot printre fotbaliști sunteți, nu ați fugit pe o insulă, undeva departe...

- Da, pentru că v-am spus, la mine fotbalul nu are limite. Nu există ceva în viață care să stea înaintea fotbalului. Familia și fotbalul sunt totul pentru mine.

- Deci viitorul lui Gică Hagi este tot în fotbal?!

- Dacă o vrea el, eu aș fi cel mai bucuros! N-ar exista bucurie mai mare, de acum și cât o trăi. El vrea, mă tot amenință, dar o să vedem.

interviul de **Remus Andrei Ion**

și **Alexandru Arion**

foto **Paul Agarici** și **Octavian Tîbăr**

- L-ați îndemnat pe cel mic să joace fotbal?

- Niciodată. Pentru că nu e nevoie, a ales-o el. Când i-am tăiat mușul, la un an, de pe tavă el a luat mingea și restul nu l-a interesat. De atunci, sincer vă spun, sunt foarte bucuros. Nu pentru că a ales mingea, ci sportul... Este încă mic, nu are nici patru ani, nu vom ști ce va fi. Dar sunt bucuros că îi place fotbalul, că a ales mingea. Pentru el, pentru sănătatea lui e bine să facă sport. După aceea, unde va ajunge, depinde de caracterul lui.

- Iar fata?

- Și ea o să facă un sport și în final depinde ce va alege ea. În final este alegerea lor. Cum a fost și la mine. Am plecat dintr-o familie care venea de la sat, nu m-a influențat nimeni, important e tot ceea ce vrei să faci. Trebuie să fie alegerea ta; să îți placă pentru că orice vrei să faci în viață cere și sacrificii și dacă nu există plăcere nu poți să faci nimic forțat.

prima

*Ea
aduce clasa.*

*În fiecare joi,
de la ora 20:30*

**Reuniunea
de
Clasă**

Revista *Flacăra* vă prezintă o Ionela Târlea așa cum nu a apărut niciodată în presă. Nu ca atletă, nu ca o sportivă încrâncenată, cu fața crispată de efortul cursei, ci ca o femeie frumoasă, sexy și îndrăgostită.

destăinuiri

IONELA TÂRLEA

Trăiesc iubirea vietii mele

Atunci când o întâlnești pe Ionela în afara stadionului, cu greu îți vine să crezi că fata veselă, blondă, cu ochi albaștri ascunde o voință de fier... că a obținut atâtea medalii internaționale deși a început târziu antrenamentele (la vârsta la care alți atleti au deja rezultate)... că a continuat să alerge după operații grele suferite la picioare, de-a lungul anilor, și fără să-și ofere prea mult timp de recuperare.

„O femeie nu trebuie să fie neapărat frumoasă” Multe femei folosesc frumusețea ca «armă»

Este născută în 9 februarie 1976 la Horezu, județul Vâlcea. Până la adolescență nu-i trecuse niciodată prin cap să părăsească țara. Destinul a făcut ca în acele momente să intre în salon Viorica Enescu, antrenora echipei de atletism a clubului sportiv „Steaua” București, unde a făcut febră musculară și a renunțat. Ionela a mers mai departe. Era în 1989. Peste numai doi ani au și apărut primele rezultate.

▼ Care e diferența dintre Ionela de pe stadion și Ionela dintr-un grup de prieteni?

– Pe stadion, în primul rând, sunt mult mai serioasă. Mă concentrez la ce am de făcut acolo și nu mai am timp de glume și zâmbete. Într-un grup de prieteni, în schimb, mi se spune că sunt o nebună în sensul că vorbesc mult și îi fac pe toți să râdă. Sunt foarte veselă.

– Ce alegi între eleganță și sport-casual în felul de a te îmbrăca?

– Îmi place să fiu în ton cu moda, dar mă interesează numai să-mi stea bine, nu țin cont de trend. Mă simt mai bine în trening, însă dacă nu am încotro, port și o rochie de seară, dar nu foarte decoltată. Niciodată nu port fuste scurte. Nu prea îmi place să mi se vadă mușchii. Deseori aud pe stradă comentariul „uau, ce mușchi are asta” și mă cam enervează. Mi-ar fi plăcut să am forme mai feminine, mai fragile.

– Ce înseamnă dragostea pentru tine?

– Pentru mine, cea mai importantă este familia, pe care o consider mai presus de toate. Dragostea este, în primul rând, încredere. Cred asta poate și datorită faptului că am trecut printr-o relație de aproape opt ani care... s-a terminat urât. Nu vorbesc cu plăcere despre asta. Am fost mintită și înșelată. Eram o naivă. Era

primul meu iubit și nu aveam decât 17 ani și jumătate când l-am cunoscut. Mi-a făcut mulți rău și am trecut cu vederea până când nu s-a mai putut și atunci am pus punct. Acum încerc să uit și, din fericire, nu-mi e foarte greu, deoarece în prezent trăiesc dragostea vieții mele.

– Cine este fericitul și cum l-ai cunoscut?

– Se numește Danny Manolache și l-am cunoscut în 10 august 2001, la Edmonton, prin intermediul părinților lui, români plecați de 23 de ani din România. Familia Manolache ne-a făcut să ne simțim ca acasă, organizând, pentru tot lotul sportiv, mese tradiționale românești. După ce s-a terminat campionatul mondial, Danny, mezinul familiei, ne-a dus la o discotecă. Am dansat cu el ore întregi și uite așa, s-a „născut” idila noastră. Eram temătoare din mai multe motive: nu îmi trecuse durerea primei experiențe și mă gândeam și la distanța geografică uriașă dintre noi. Am petrecut patru zile împreună. El ar fi vrut să mă roage să rămân cu el, dar nu îndrăzneam. La plecare i-am promis că mă întorc.

– Și te-ai ținut de promisiune?

– Da. Peste o lună, pe 20 septembrie, era ziua lui de naștere și i-am făcut o surpriză. Am complotat cu părinții lui. Mama lui l-a dus la aeroport unde i-a spus că trebuie să o ia pe Stela Popescu, venită într-un turneu. În loc de actriță, am coborât eu din avion.

– Cum te-a cucerit?

– A fost dragoste la prima vedere și crește în intensitate. Iubesc felul în care mă privește și ochii lui adânci. Trebuie să recunosc că arată și foarte bine – merge cu regularitate la o sală de fitness. Iubește foarte mult România. Chiar și-a tatuat pe braț steagul României alături de cel al Canadei. Este un gentleman prin excelență, se poartă perfect în orice situație. Are o voce calmă, care îmi merge direct la inimă. Ce mai... simt că mă topesc în preajma lui.

– El este tot sportiv?

– Nu. E funcționar la o bancă. Dar merge de cinci ori pe săptămână la o sală de forță și „trage de fiare”.

– Ați împlinit un an de când v-ați cunoscut și până acum nu ați stat nici măcar trei luni împreună.

– Doar două luni și jumătate. Pe 10 august am împlinit un an de când ne iubim. Din păcate, nu putem să ne vedem, dar vorbim zilnic la telefon și ne trimitem sute de mesaje pe mobil, în

toate momentele zilei. Ne dăm „bună dimineața”, ne urăm „poftă bună” și ne spunem „somn ușor”.

– Cât ți-a venit ultima factură la mobil?

– Șase milioane.

– Vă faceți multe cadouri?

– Din primele zile mi-a dăruit un inel. Am fost fericită, dar uimită și l-am refuzat. I-am spus că dacă Dumnezeu ne ajută să fim împreună, îl voi accepta. Când l-am revăzut, la ziua lui de naștere, am acceptat inelul și de atunci nu îl dau jos de pe deget. Nici măcar în timpul cursei, când este singura bijuterie pe care o port. Ne trimitem cât mai multe poze, de câte ori avem ocazia. Mai am de la Danny un câțel și o pisicuță din plus pe care îi cheamă **Somnică** și **Dulcica** pe care deseori trebuie să îi fur înapoi de la nepoțica mea de șapte ani, Erika. Dorm cu animaluțele de jucărie în pat și îmi place să-i pun să se pupe, să doarmă și uneori îi așez ca și cum ar fi supărați... dar le trece repede. Ca să nu doarmă singur, lui Danny i-am luat și eu un câțel uriaș de plus.

– Stați mult timp separați. Nu ți-e teamă că vreo fată din Canada ți-l fură?

– Niciodată nu m-am gândit și nu mă voi gândi la așa ceva, pentru că eu știu ce atu-uri am și dacă nu aș avea încredere în el, atunci nu ar mai exista această relație care supraviețuiește în ciuda miilor de kilometri dintre noi. Există, sigur, și la Edmonton femei frumoase, dar el mă preferă pe mine.

– Care sunt atu-urile tale?

– În primul rând, inteligența. O femeie nu trebuie să fie neapărat frumoasă ca să țină un bărbat lângă ea. Multe femei folosesc frumusețea ca „armă”. Eu o așez pe locul doi, după inteligență.

– Nu ți se face dor de mângăierile lui?

– În relația noastră, nu sexul este pe primul loc. Nu înseamnă că nu e important, dar nu e pe primul loc... După cum am mai spus, încrederea e pe primul loc. Cât timp nu ne vedem... asta este! Eu sunt „cuminte” și pun mâna-n foc și pentru el.

– Cum vă petreceți timpul liber când sunteți împreună?

– Când el a fost în România, ne-am plimbat prin mai multe orașe. Am fost la Arad, la o prietenă în Cluj și la familia lui din Timișoara. L-am dus să vadă și Castelul Bran, unde a fost foarte dezamăgit că nu l-a așteptat Dracula la intrare. Iar când am fost eu la el, mergeam la restaurant, la cinematograful sau ne uitam la un film la televizor.

Ionela între logodnic și viitoare mamă soacră

rumoasă ca să țină un bărbat lângă ea. » Eu o așez pe locul doi, după inteligență.”

ractice vreun sport, în afară de zbenguiala caracteristică vârstei. Într-o zi se afla împreună cu sora și cu mama ei la coafor. Oltchim Râmnicu Vâlcea, care le-a privit câteva minute pe cele două fete și le-a chemat la antrenamente. Alina, sora ei, a tată. În prezent deține două titluri europene consecutive la 400 m.g. (1998, 2002) și unul mondial indoor la 200 m (1999).

– Ce vă place cel mai mult să faceți împreună?

– Cel mai mult ne place să stăm în vârful patului și să povestim ore întregi. Ne aducem aminte de când eram mici, ne spunem întâmplări din timpul școlii sau chiar de la grădiniță, sau vorbim pur și simplu despre orice. Vrem să ne cunoaștem cât mai bine.

– Aveți vreo fantezie legată de un loc unde să faceți dragoste?

– Eu visez la ceva. Nu l-am întrebat încă pe Danny, dar sunt sigură că o să-i placă și lui. Mi-ar plăcea să ne iubim pe un yacht, în timpul unei croaziere pe care să o facem numai noi doi. Nu știu încă dacă se va putea întâmpla. Poate după ce va citi revista cu acest interviu, a doua zi cumpără un yacht și îmi împlinește visul.

– Cine este caracterul dominant în relația dintre voi doi?

– N-aș putea spune. Nu ne simțim ca într-o competiție. Hai să spunem totuși că Danny este, pentru că așa ar trebui să fie. Bărbatul să fie cel dominant într-o relație, într-o familie. Nici nu au existat între noi contradicții ca să putem „demon-

stra” cine este caracterul puternic ori cine are ultimul cuvânt.

– I-ai gătit vreodată lui Danny?

– Oh, da. Dar întâi mi-a gătit el mie. Iar eu i-am făcut lui o ciorbă de pui. E cam singura mâncare pe care știu eu să o fac. Altădată l-am așteptat de la serviciu cu o masă pregătită cu de toate, însă nu a fost ca și cum i-aș fi gătit. Le cumpărasem pe toate de la supermarket și erau semipreparate. Eu a trebuit doar să le încălzesc.

– Ai început deja să iei probe pentru rochia de mireasă?

– În acest moment nu pot spune nimic despre căsătorie. Am discutat despre asta, dar nu am stabilit vreo dată. Este omul pe care l-am așteptat toată viața și pe care îl vreau alături. Asta e sigur. Sigur este și că vreau să avem trei copii: doi băieți și o fetiță.

– Familiile voastre văd cu ochi buni relația voastră?

– Vreau să spun că nu există cineva din familia mea sau dintre prieteni care să nu-l placă pe Danny. Atunci când el a plecat din România, după ultima vizită, toată familia mea a plâns. Iar în ziua când am plecat eu de la Edmonton a nins foarte rău și

m-a sunat mama lui care mi-a spus: „plânge și cerul după tine”. Exact așa mi-a spus.

– Dacă ai putea să schimbi acum ceva din viața ta, ce ai schimba?

– Nu aș schimba nimic. Sau... cred că aș fi preferat să-l cunosc pe Danny mult mai devreme decât anul trecut. Dar, dacă așa a fost să fie... e bine și așa.

interviul de Petru Ovidiu Epure

foto Florin Ioniță

Andreea Marin, în spatele ușilor închise

Pe 17 septembrie a avut loc o nouă înfățișare în procesul cu ușile închise, în care Andreea acuză revista *Star*, pentru publicarea unor fotografii ce o prezentau împreună cu iubitul ei, Cosmin Coredea. La vremea aceea a urmat un scandal de proporții în presă. Andreea și Cosmin au înaintat, fiecare, câte o cerere în instanță, prin care solicită revistei acuzate despăgubiri în valoare de două miliarde de lei și respectiv trei sute de milioane de lei. Deocamdată s-a obținut doar o amânare pentru încă o lună. Horia Tabacu, directorul publicației pârâte, îi reproșează vedetei de la *Surprize*, surprize că a reacționat exagerat și că suma cerută este prea mare: „Sper să ne spălăm rușele în familie... un dialog între ziaristi nu trebuie să aibă loc pe scările tribunalului”, spune directorul revistei.

Constantin Gerou, patronul *Star*, consideră că o persoană publică are răspunderi: „Celebritățile devin eroi și prototipuri care au responsabilități în ceea ce privește comportamentul lor”. Cosmin Coredea, deși cere daune pentru... probleme psihice, declară: „Un singur câștig aş putea considera că mi-a adus acest scandal, și anume faptul că relația mea cu Andreea merge din ce în ce mai bine”. Despre povestea lor de iubire, Cosmin vorbește cu o totală degajare, în timp ce Andreea evită orice răspuns direct. În miezul verii, Andreea Marin „a dat o fugă” până la Los Angeles, pentru că și-a propus să realizeze un scurt documentar despre viața starurilor americane. A făcut o serie de interviuri cu vedetele americane, pentru un ciclu de emisiuni la televiziunea națională. Din nefericire, proiectul nu s-a concretizat deocamdată. Persoane implicate spun că acest fapt s-ar datora unor neînțelegeri financiare între TVR și *Destinies Film*, partea americană. Înainte de plecare, Andreea declara de pe scara avionului că materialul este deja vândut Televiziunii Române și că va fi difuzat în această toamnă. În plus, în ședințele angajaților *Prime Time* se discuta despre o înlocuire a emisiunii *Surprize*, surprize cu interviurile vedetelor americane. Iată că a venit toamna... pe TVR continuă *Surprizele*. „E prea devreme să vă spun când se va concretiza materialul filmat la Hollywood. Treaba mea e aproape terminată. De acum înainte, e viziunea regizorului”, a precizat Andreea.

Pepe a intrat în afaceri cu restaurante

Zona centrală a Capitalei s-a mai îmbogățit la sfârșitul lunii trecute cu un club-restaurant. Tatăl lui Pepe a venit cu ideea (și cu banii), iar cântărețul cu imaginea. Uite-așa s-a născut *Moara Măriei* pe strada Blănari nr. 14, alături de mai vechiul *Club A*. Primii care i-au urat lui Pepe succes în noua afacere au fost Cornel Dinu, Gino Iorgulescu și familia de boxeri Simion. Horia Brenciu, plin de vervă așa cum ne-a obișnuit, s-a așezat alături de Minodora, iar la o masă alăturată se ospătau Dana Roman și Mitoșeru. A răspuns prezent și Mădălin Voicu, care s-a dus întins la o discuție cu șeful clubului din Ștefan cel Mare. Noua „jucărie” nu reprezintă o deviere a preocupărilor muzicale ale solistului, ba dimpotrivă: „Lansez un album la începutul lunii viitoare, iar repetițiile au loc în incinta acestui club în care ne strângem zilnic 10-12 oameni. Albumul va fi 100% live și mai sunt de lucrat la el două piese”. O altă realizare a lui Pepe este un videoclip, despre care regizorul Petre Năstase povestește: „Este un remake motorizat al clipului anterior. O gașcă de motocicliști răpesc o fată. Se păstrează povestea, doar că acesta va fi puțin mai dinamic. A și costat ceva mai mult de 5.000 de dolari, dar a meritat”.

Cristina se-mbracă la Catinca

Cristina Spătar, supranumită regina R&B-ului, muncește de zor la un videoclip care se anunță gata până la sfârșitul acestei luni. Nu știe deocamdată ce piesă va fi aleasă dintre cele care compun albumul *Mesaj din dragoste*, însă știe sigur ce haine va purta – creații de Catinca Roman. Cum a ales-o pe Catinca, ne răspunde simplu: „L-am văzut pe Ștefan Bănică îmbrăcat de ea și mi-a plăcut. Am vorbit atunci cu ea despre asta, dar nu s-a finalizat nimic. Acum câteva zile ne-am întâlnit la un film, în *Mail*, și am bătut palma. De acum înainte, Catinca îmi va face costumația de scenă”. De grija hainelor a scăpat, însă n-a scăpat de altele: „De-abia am schimbat cutia de

Cristina (stânga) alături de prietena ei, Mirela Turcanu

viteze la mașină și mi-au furat oglinzile. Mereu îmi fură oglinzile”. Și costă ceva oglinzile la un *Mercedes 500*, așa că înțelegem îngrijorarea solistei. Ca să mai uite de necazuri, Cristina își face deja planurile de sărbători, pe care le va petrece în SUA sau în Italia.

Interviuri: **Petru Ovidiu Epure**
Foto: **Robert Hancianec**

BUCUREȘTI 1 TV

ÎMPREUNĂ

PE

CALEA

VICTORIEI

Andreea Raicu a avut o vară bogată: a mers în Caravana Prima TV prin Ardeal, s-a relaxat pe plajele Greciei și a terminat renovarea casei. Toate acestea au ajutat-o să înceapă în forță lucrul la emisiunea ei, Reuniunea de clasă, dar și să strălucească pe coperta unei reviste fierbinți.

Andreea sau erotismul bine temperat

Frumusețe, naturaiețe, dar și fascinație. Andreea este o combinație de feminitate cuminte, suavă, cu voluptate electrizantă. Mai rari ochi ca ai Andreei: sunt răpitori, magnetici. Nu se putea ca atâta senzualitate să nu se arate în paginile unei reviste pentru bărbați. Și pentru că Andreei îi place simplitatea, dar cultivă și bucuria accesoriilor, tocmai pe această combinație s-a bazat și pictorialul ei exotic din *FHM*. A fost chiar o premieră, pentru că modelul a fost și stilistul propriei ședințe foto. „Eu mă cunosc cel mai bine, așa că eu cred că știu cel mai bine cum să mă produc. Dar mi-a fost foarte dificil să fac astfel de poze. Cu toate că-mi cunoșteam echipa, doar lucrez cu ei de ceva timp, m-am simțit extraordinar de stresată. A fost un pic stânjenitor pentru mine, dar în final a ieșit OK.” „Erotismul are nevoie de stil?” „Ca să fii sexy nu trebuie să-ți pui rochii mulate și scurte, să-ți scoți sânii...Totul vine, de fapt, de la atitudine. Dacă nu ai atitudinea respectivă și din corp, și din privire, și din absolut tot, restul se anulează. Eu nu-mi propun neapărat să fiu sexy. Și nu trebuie neapărat să mă dezbrac ca să fiu sexy. Asta vine din interiorul meu.” Mai concret: Andreea este sigură că frumusețea vine de la dragostea părinților ei. „Mama, fiind stewardesă, nu a putut să aibă copii multă vreme, așa că eu am venit târziu, când ea avea 38 de ani. Atât de mult m-au dorit, că după ce am apărut m-au răsfățat foarte tare. Și știu cum se zice, când se iubesc, oamenii fac copii frumoși!” Iar asemănarea cea mai vizibilă este cu bunica din partea tatălui. Cealaltă bunică, din partea mamei, este însă cea cu care Andreea se înțelege cel mai bine. Bunicuța Dumitra, care are 91 de ani, gătește și acum, face cozonaci, sarmale. Ea i-a fost ca o a doua mamă. De aceea, tot acasă, lângă mămică și bunica, se simte cel

mai bine Andreiuta. Pentru odihnă, a ales, însă, în acest an, Grecia. „A fost foarte frumos, am vrut să merg undeva unde să nu întâlnesc foarte multă lume. M-am simțit ca într-o insulă, undeva, departe, în Caraibe. Minunat, și locul, și apa, și plaja, și hotelurile. A fost liniște, nu erau oameni care să vină să tragă de tine, «Ce mai faci, ce-ai mai făcut?» Bine, n-am fost chiar singură, am fost cu niște prieteni.” Iar dacă vine vorba

despre prieteni, s-ar fi zis la un moment dat că ar fi fost văzută mai mult și mai des în preajma lui Cristi Chivu.

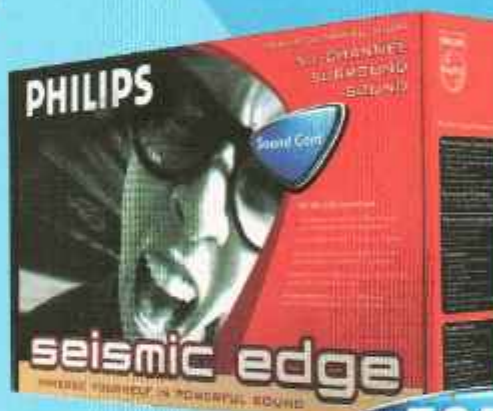
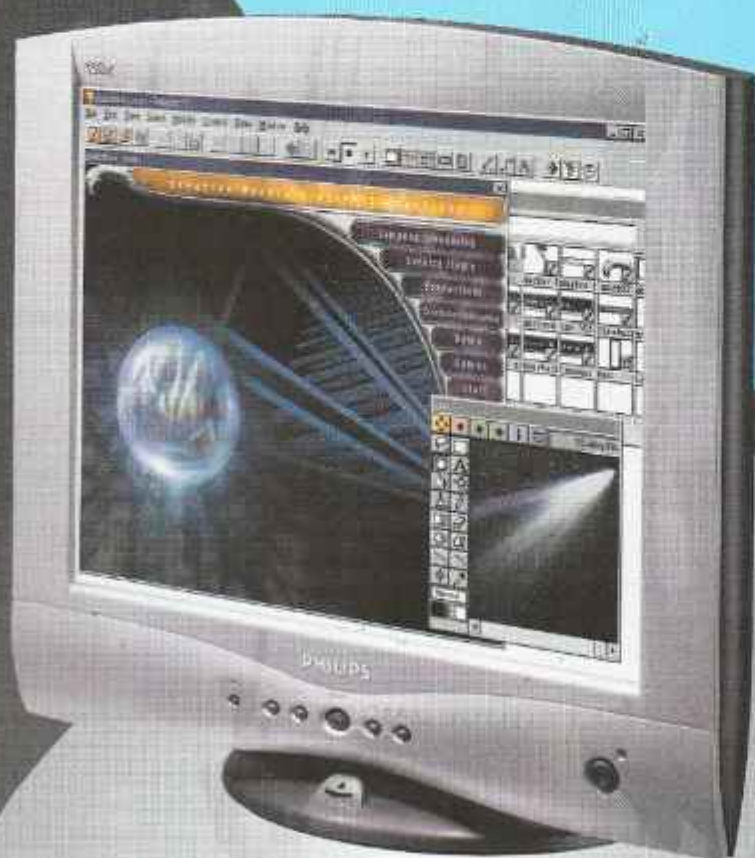
El a cucerit-o, e adevărat, prin comportamentul lui: „Ne-am cunoscut acum doi ani, la o ședință foto. Era o zi cumplit de călduroasă, și la o temperatură de 40 de grade, Cristi a făcut întocmai ce i-am zis noi. Asta ne-a frapat pe toți. L-am cărat după noi toată ziua și el nu a comentat, a fost foarte drăguț. Altul, în locul lui, ar fi plecat, s-ar fi săturat. El nu. E foarte bine crescut, e un băiat cu foarte mult bun simț. Dar de-aici și până la ce am citit în ziare, că noi am fi împreună... Sincer, habar n-am de unde toată povestea asta, c-aș fi fost la Amsterdam și ne-am petrecut sărbătorile împreună. Noi am făcut emisiunea asta (*Reuniunea de clasă*) tocmai ca să arătăm că nu e așa.”

„Dar de ce nu? De ce nu s-ar putea înfrîpa o dragoste?” „Gândește-te: el are o carieră în altă țară, eu am o carieră aici. E destul de greu să ții o relație de la distanță. El n-o să renunțe niciodată la ceea ce face, eu n-o să renunț niciodată la ceea ce fac. Ochii care nu se văd se uită.” Andreei îi convine, așadar, mai degrabă ceva autohton. „Nu-i mai simplu?”, replică ea, bizuindu-se, cu siguranță, pe (alt)cineva. Secret.

text: **Gia Iova**

foto: **Octavian Tîbăr și arhiva**

Un univers de sunet si imagine

www.blueridge.ro

Let's make things better.

PHILIPS

Astăzi,
după 25 de ani,
Iris este încă pe scenă,
în formula
Doru Borobeică,
Nelu Dumitrescu,
Cristi Minculescu,
Valter Popa

IRIS

cântecul unui
sfert de veac

În 1977 trei copii s-au apucat, mai în joacă, mai în serios, să cânte. Ei erau Nuțu Olteanu, Emil Lechințeanu, Nelu Dumitrescu și și-au spus, de la bun început, *IRIS*.

La vremea aceea nici prin cap nu le trecea că vor ajunge să aniverseze măcar 5 ani. Ca trupă de rock era dificil de rezistat, mai ales că muzica „tânăra” trecuse în centrul atenției celor care vroiau s-o îngrădească.

▲ 1977 - Începutul
începuturilor. Cei trei
care-au speriat
rock-ul: Nelu Dumitrescu,
Nuțu Olteanu
și Emil Lechințeanu

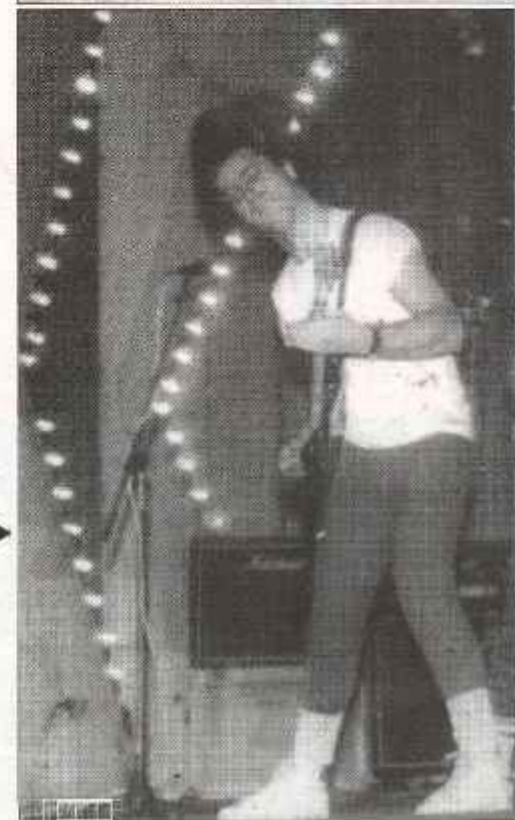
▶ 1987 - Cristi
Minculescu, înge-
nuncheat în fața
publicului, Bogdan,
Nuțu și Boro la corzi
și Nelu, tare pe tobe

▶ 1983 - Bogdan
Stănescu, Kostas
Karakostas (un prieten
bun al formației),
Doru Borobeică, Nelu
Dumitrescu, Cristi
Minculescu și Nuțu
Olteanu

▶ 1981 - Iris în con-
cert, cu un viitor
Holograf pe voce -
Dan Bittman, Nuțu,
Bogdan și Boro.

▶ 1993 - Iris, împreună
cu Nazareth

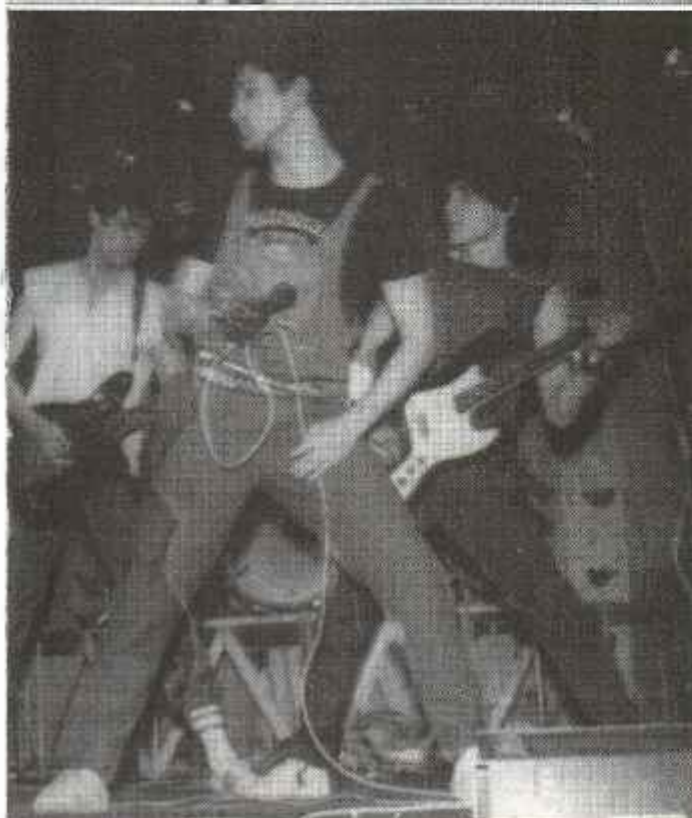

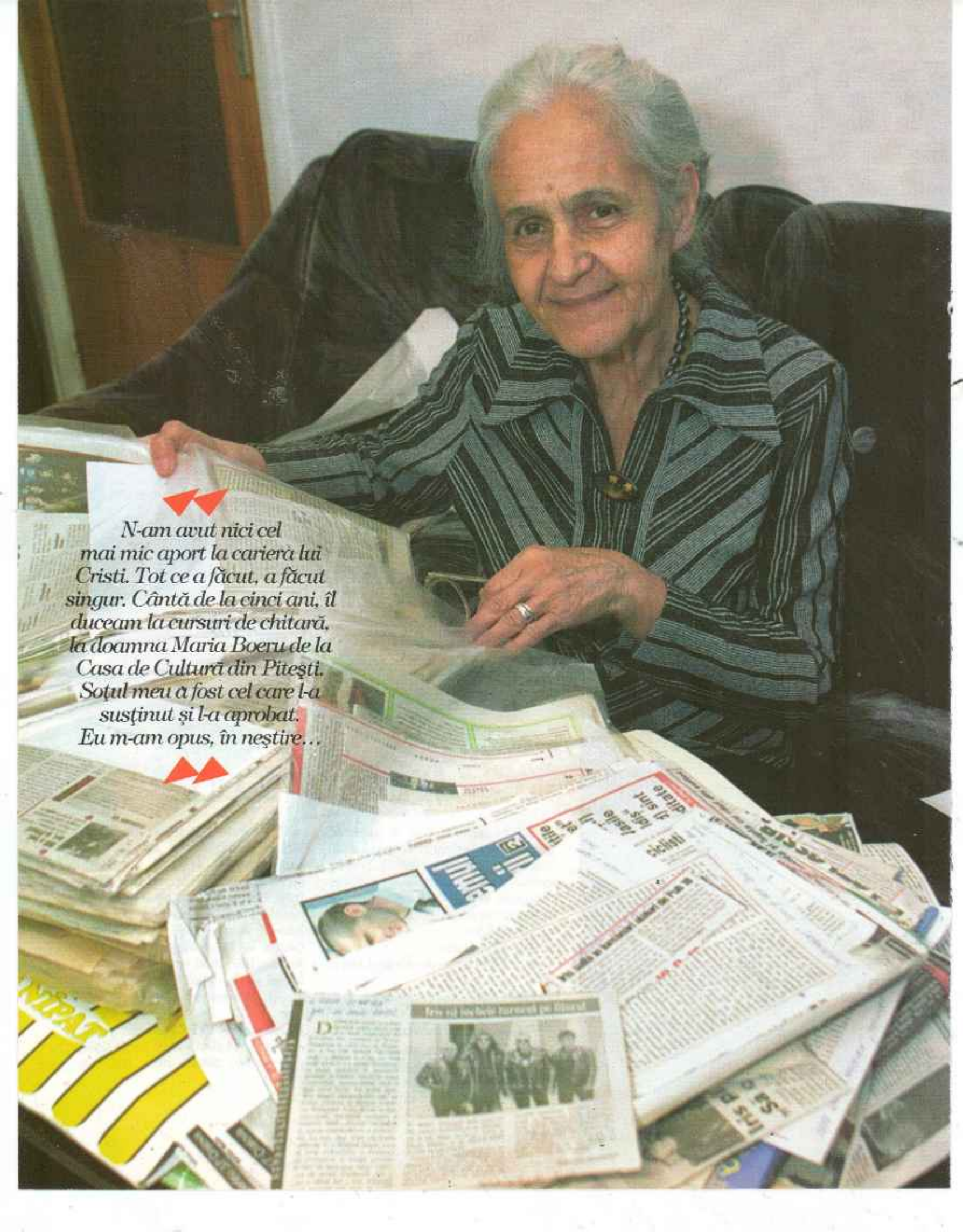
Iris pe scurt

Într-un sfert de veac de existență, grupul *Iris* a imprimat 11 albume, 3 maxi-single-uri și a lansat un *Best Of*. Trupa a evoluat, până acum, în fața a 8 milioane de oameni, în peste 4.500 de concerte. Au avut și câteva apariții peste hotare:

- 1981 - U.R.S.S.
- 1990 - Sicilia, Italia
- 1991 - 1994 - turnee de câte două luni în Italia
- 1993 - Cannes, concursul *Decouvertes de l'Est*, organizat de RFI
- 1993 - Viena, în cadrul unui Revelion, la care au participat reprezentanți ai țărilor riverane Dunării
- 9 februarie 1993 - apariție la MTV

Discografie: **IRIS I** (1984, Electrecord); **IRIS II** (1987, Electrecord); **IRIS III** (1988, Electrecord); **IRIS IV** (1990, Electrecord); **IRIS 1993** (1993, Electrecord); **Best of Iris** (1993, Electrecord); **Lună plină** (1996, Zone Records); **Iris 20 de ani - Live** (1997, Zone Records); **Mirage** (1998, Zone Records); **Casino - Maxi Single** (1999, Zone Records); **IRIS 2000** (1999, Zone Records); **De vei pleca - Maxi Single** (2000, Zone Records); **Athenaeum - Dublu album - Live** (2000, Zone Records); **Digital Athenaeum - DVD, VHS** (2001, Zone Records); **Lună plină - Maxi Single** (2002, Zone Records); **Mătase albă** (2002, Zone Records)

N-am avut nici cel
mai mic aport la cariera lui
Cristi. Tot ce a făcut, a făcut
singur. Cântă de la cinci ani, îl
duceam la cursuri de chitară,
la doamna Maria Boeru de la
Casa de Cultură din Pitești.
Soțul meu a fost cel care l-a
susținut și l-a aprobat.
Eu m-am opus, în neștire...

Tuca, mama lui Cristi Minculescu, și Alex, nepotul discipol...

„Dacă e în București, întotdeauna își bea cafeaua cu mine. Întotdeauna. Vine aici, dimineața, îmi aduce ziare, reviste, programe TV – știe că mă interesează politica și urmăresc tot ce se întâmplă – și stăm de vorbă.”
Mărturisirea aparține doamnei Minculescu, chiar mama „vocii” de la IRIS.

Am vizitat-o pe doamna Minculescu, în încercarea de a schița și personajul de dincolo de scenă. Un Cristian Minculescu în apartamentul adolescenței lui, în șoseaua Colentina. Acolo unde, în adevărate consilii de familie, s-au luat marile decizii privind cariera artistului. Acolo unde, acum, un puști de numai 7 ani și jumătate știe „ca pe apă” muzica formației IRIS, de la primul album, până la actualul. Și are și chitară, și toată discografia, și cântă cât îl ține gura, mândru că el, Alexandru, este nepotul lui Cristi Minculescu. Adică fiul surorii mai mici a lui Cristi, Ramona. Și Alexandru cântă împreună cu „Tuca”, bunica. Cu doamna Minculescu, deci. Și „Tuca” știe toate versurile, iar cel mai mult și mai mult îi place *Vis pierdut*. („E o piesă tristă, dar mama o ascultă întruna. E preferata ei...”, completează Ramona). „Da, mi se pare că îl reprezintă cel mai bine. Cristi nu e un om care râde, nici nu prea zâmbește. Mereu a fost așa, eu, mama lui, l-am văzut râzând în hohote foarte rar. Însă este un om optimist, și foarte hotărât și serios, așa a fost întotdeauna”. Doamna Minculescu tace. Oțtează... „Am venit de la Pitești în Capitală pentru el în principal. În 1974, de Crăciun, ne-am mutat aici și am băgat o grămadă de bani în meditații, Cristi se pregătea pentru facultate. Mai de voie, mai de nevoie și mai mult de gura mea. Țu il băteam la cap cu învățatul și într-o zi s-a enervat și ne-a spus... voi vreți să mă faceți doctor, sau inginer. Dar lumea are nevoie și de muzică... El voia să facă muzică. Cu toate acestea a dat examen la facultate și a intrat. A vrut la Hidrotehnică pentru că a zis că în nici un caz nu vrea o muncă de birou, măcar să fie ceva cu teren, cu lucru în aer liber. Nici nu intrase bine, și cei de la *Harap Alb* nu știu cum, nu mai țin minte, au avut nevoie de un om. Și l-au chemat. El a fost așa de fericit... Eu am înnebunit când am auzit! Am tot bombănit și am tot boscorodit și am refuzat să mă duc vreodată la un concert. Se ducea Ramona, se ducea și soțul meu. Eu stăteam acasă și făceam pe supărata. Ei, cum a fost – îi întrebam când se întorceau, așa, ca și cum nu m-ar fi interesat. Foarte frumos – îmi răspundeau de fiecare dată și mă enervam și mai tare. Da, da, bine, bine, ziceam.”

Doamna Minculescu începe să râdă brusc. Se ridică și ne face un semn complice cu ochiul. „Stați să aduc ziaarele...”. („Are trei kilograme și jumătate de ziaare”, intervine Ramona. De fapt nu de ziaare, ci de decupaje, din toți anii de IRIS. E un fel de manie, a devenit o obsesie. Sunt puse pe ani, pe ordinea aparițiilor...) Doamna Minculescu se întoarce cu un vraf de hârtii. Chiar

trei kilograme și jumătate. Dacă nu mai mult... Ramona nu a exagerat cu nimic. În pungi distincte, cu banderole cu anul respectiv. Totul despre Cristi Minculescu... „Nu știu cum au reușit să mă convingă să merg la un concert. A fost așa, un fel de coalitie. Mi-au zis că e aici, aproape, la Casa de Cultură Eminescu. Că trebuie să merg și eu, măcar o dată. Și m-am gătit, și m-am dus. M-am îngrozit! Băieții, îmbrăcați cu tricouri dintr-acelea marinărești, cu pantalonii prinși nu știu cum, pe dedesubt, cu ace de siguranță. Când i-am văzut așa, acolo, pe scenă, am înnebunit. Am zis, gata, mâine-i arestează. Și când au început să cânte, mi s-a făcut rău de-a binelea. N-am mai putut să urmăresc nici muzica, nici ce se întâmplă pe scenă. Pentru că spectatorii se dădeau pur și simplu cu capul de scaune...”

Alexandru ascultă cu gura căscată, deși a auzit povestea de nenumărate ori. De atât de multe ori încât intervine el și povestește, așa de sigur, așa de încântat, de parcă el însuși ar fi fost în public la concertul trupei Harap Alb. „Tuca, Tuca, dar zi-le cum a fost când s-a dus la IRIS...”. Și femeia zâmbește, din nou, unor amintiri prăfuite. „Plecuse nu mai știu cine de la IRIS și l-au chemat. A venit și ne-a spus. Era fericit. Fericit! Eu tot speram să se lase de muzică, să-și vadă de școală. Noi suntem olteni și la noi în familie toate hotărârile importante s-au luat în grup. Așa că am convocat aici, chiar aici în sufrageria asta, consiliu de familie. Cu toate rudele! I-am chemat pe toți la București! Cristi le-a spus că se lasă de școală și cu toții l-au înțeles. Și l-au susținut, mai ales soțul meu, care era un om extraordinar. Ce spunea el era sfânt pentru noi... Așa a pornit Cristi cu IRIS. Am fost tare necăjită, un timp. Pe urmă, pe ascuns, luam fetele (n.r. – prietenele) și ne duceam la concerte. Când vedeam câtă bucurie aduce, înțelegeam...”

Și a mai fost un moment în care doamnei Minculescu i s-a spus că fiul ei trebuie lăsat să-și urmeze drumul. „Se prăpădise soțul meu, Dumnezeu să-l ierte, și eram tare necăjită. Stăteam și foarte rău cu banii, așa că-l angajasem pe Cristi la mine la CFR, la Centrul de Calcul. Venea, sârmanul, la serviciu, chiar dacă habar-n-avea ce se întâmplă acolo, ba odată a vrut să se uite la un meci de fotbal și tot încerca să dea drumul monitorului de la calculator crezând că e televizor. Dar familia avea nevoie de bani. Și venea la program, nu întârzia... Doar

că într-o dimineață n-a mai ajuns. Am așteptat un sfert de oră, o jumătate de oră, o oră. Apoi am sunat-o pe Ramona, care era acasă. Unde-i frate-tu, am întrebat-o, de ce nu e la serviciu? Păi, au venit doi băieți și l-au luat de-acasă acum vreo oră, s-au dus la ARIA... Nici n-am stat pe gânduri. Eram pornită rău. Mi-am luat haina pe mine și m-am dus într-un suflet unde avea ARIA sediul. Chiar acolo, la colț, m-am întâlnit cu Cristi, era cu doi băieți, jenat, m-a luat cu... sârur' mână, mami... Nici nu l-am băgat în seamă, am trecut pe lângă el ca vântul și m-am dus înăuntru, nervoasă, să vad ce se întâmplă. La birou, acolo, era doamna Dida Drăgan. M-a ascultat că m-am plâns de una, de alta, a așteptat să mă calmez și apoi mi-a spus, blândă... Doamnă, lăsați-l, doamnă. Nu știți ce aveți acasă. Aveți o perla. Lăsați-l, altfel o să vă pară rău... Așa că a plecat la Moscova, în turneu. Cu o sută de lei în buzunar, atât am avut să-i dau la el. (Doamnei Minculescu îi dau lacrimile.) Știți cum s-a întors de-acolo?

Alexandru, nepotul lui Cristi, unul dintre cei mai mici fani IRIS

Încărcat cu tot felul de pachete și pachetele. Totul numai pentru casă, pentru mine, pentru Ramona. A cheltuit toți banii pe care i-a câștigat și nu și-a luat nimic pentru el. Totul numai pentru noi. Lasă, mami, c-o să fie bine... mi-a spus...”

Alex a uitat de meditația la engleză. Noi am uitat de timp. Pe fundal, *Mătușe albă*... Un Cristi Minculescu pe care nu l-am ghicit niciodată. În privirea copilului se vede clar mândria de a avea așa un unchi. Sincer, nu că se dă mare în fața copiilor. Sau în fața noastră. Un copil care are un idol. Și îl divinizează. „Vă cânt acum *Somn bizar*. Stați așa!” Și își aduce chitara. Tuca îl acompaniază...

Inter: Oana Costea

Nelu Dumitrescu:

„Pentru aprobări, mergeai cu un cartuş de ţigări”

▼ Cum era atunci?

– Nu era ușor să aranjăm o cântare de mai mare anvergură. Ca să faci un turneu, trebuia să vii la București să iei aprobări. Și aprobările, când se auzea că e vorba de noi, se tăiau de la început. Și atunci, cel care se ocupa de organizare se ducea cu un cartuş de ţigări. La fiecare concert, ne era frică. La noi, totul era vibrant, suntem o echipă cu multă energie. Ce puteai să ne faci? Să ne ții pe scaune? Ne era frică de spectatorul nostru, de fanul nostru; dacă se ridica în picioare, deja ne „făcea”... știi cum ne bătea inima? 13-14.

– Și acum?

– Singura bătălie grea pe care o ducem, este cea cu proiectele noastre. Cum să le ducem la bun sfârșit, cum să le dezvoltăm. Avem foarte multe idei și depindem de bani. E o luptă cu tine însuși, să reușești să faci ceva – piese noi, în primul rând. Este clar că o formație rock, indiferent care este ea, Iris sau altcineva, costă. Trupele rock sunt compuse din mai multe persoane, instrumente și instalații de lumini. Pe când la celelalte genuri, ajunge o instalație mai mică, câteva reflectoare din două lumini, o scenă mai mică... E greu de convins: „Dom'le, vreți live? Suntem o formație... Ai ceva pe viu, timp de o oră și asta costă!” Dar organizatorul gândește: „Nu mă interesează dacă e Iris sau altcineva, mai bine iau două-trei trupe dance d'astea miciute și țopăie și ei acolo”.

Cristi Minculescu: „Fructul

**În anii '80, ajungea să lipești un bilet anunțând un con-
veneau dintr-un spirit de revoltă, asociat cu muzica rock.
sala de concert, scandând: „Iris!” Ironia era că la concer-
Veneau „pe blat”, la a doua piesă, și plecau**

▼ Care a fost primul contact cu rock-ul?

– Aveam 10-12 ani. Câțiva prieteni mai mari au început să mă ducă la petreceri. Pe vremea aceea, era la modă *hard-rock-ul*. Am „dat pe spate” când am ascultat *Free*, cu vocalistul fără de pereche, Paul Rogers, apoi *Kiss*, *Colosseum*, *Focus*, *Creedence*, la care m-a impresionat Fogarthy. Prietenii mei aveau obiceiul să mă grănă să cânt odată cu banda și o făceam destul de bine, fără să ne dăm seama, nici unul dintre noi, că o voi face vreodată la nivel profesionist. Nu visam măcar că voi urca pe scenă, ori că voi ajunge să cânt și eu. Nici familia nu m-a susținut. Când am început să cânt, am avut probleme mari cu părinții, pentru că atunci era o lege nescrisă, care spunea că trebuie neapărat să faci o facultate. Am intrat la facultate și am renunțat. Nu aveam ce cânta acolo, locul meu era pe scenă. Când am primit oferta pentru a cânta cu *Harap Alb*, tocmai terminasem armata. Apoi am avut șansa de a cânta cu *Iris*. Au avut nevoie de un basist și l-au chemat pe Anton Hășiaș, care acum e în Luxemburg. Colegul meu din *Harap Alb* m-a adus și pe mine. Venirea mea la *Iris* a fost ca la o prăjitură gata făcută. Am luat proba și am rămas, iar de fiecare dată când am plecat de la *Iris* știam că mă întorc și le spuneam celor cu care făceam formații noi că e o colaborare temporară, că prima iubire nu se uită. Din februarie '85 m-am fixat, de atunci sunt în „cantonament” la *Iris*. Încă de la început mi-a plăcut stilul lor – unul foarte direct și sincer.

– Nu ați fost foarte iubiți de comuniști...

– Regimul dorea să distrugă fenomenul rock. Ultima suspendare, din 25 mai 1988, trebuia să

fie definitivă. În ziua aceea apăruse discul pe vinil *Iris 3*, iar seara ne-au luat atestatele. Cu un ochi râdeam și cu altul plângeam. Ni s-a interzis să cântăm pentru totdeauna. Vroiau să dea un exemplu.

– Care era motivul oficial?

– Isterizarea publicului la Miercurea Ciuc, pe 19 aprilie 1988. Nu am fost lăsați să apărăm la bis și spectatorii s-au enervat: au spart geamurile casei de cultură, au răsturnat niște dube ale poliției. Am fost învinuiți pentru că, două săptămâni după aceea, venea Ceaușescu în vizită și i se raportau toate evenimentele grave. Mai fuseseră două suspendări, una de trei luni în 1980 și una de o lună în 1982. Eram percepuți, de către puterea comunistă, ca un element foarte periculos în ceea ce privește educația tineretului.

– Dar atestatele vi le-ați luat înapoi, până la urmă.

– Am avut noroc cu un om de la Consiliul Culturii. Îl cheamă Florin Lincan și ne-a ajutat enorm. S-a luptat cu ceilalți 11 membri ai Consiliului... nu știu ce le-a spus el acolo, în ședință, dar a răsturnat o situație imposibilă. În final, a redus suspendarea de la definitivă la trei luni. Noi am aflat după două luni că mai aveam doar o lună de suspendare. Am trăit două luni știind că hotărârea de suspendare e definitivă. Vă dați seama ce stres și nervi și păr alb... Trăiam o senzație de frustrare și neputință de nedescris. Pe 13 august 1988 ne-am luat atestatele, am plecat la terasa *Marea Neagră*, în Neptun, și prima noapte a fost o nebunie totală. Am petrecut în dementă alături de mii de fani.

pprit atrage întotdeauna"

ert Iris, că se și strângeau mii de oameni. Cei mai mulți Regimul era gelos pe mulțimea de tineri ce mergea spre cele lor veneau și copiii și nepoții demnitarilor de atunci. spre final, pe întuneric, ca să nu-i vadă lumea...

– Un sfert de secol înseamnă foarte mult pentru o trupă rock.

– Am rezistat atâta timp, poate și datorită faptului că nu ne-am luat în serios niciodată. Avem multă autoironie și cred că asta place și publicului. În ciuda părerii generale despre ceea ce înseamnă rockerul, noi am fost cuminti. Mulți s-au mirat că nu am avut întâmplări scandaloase. Influența noastră nu s-a încheiat. Destinul *Iris*, chiar dacă e povestit acum copiilor, de către cei care au vârsta noastră, contează foarte mult.

– Și totuși, cum reușiți să rămâneți „în cârți”, cu atâtea trupe tinere? Nu vă e teamă de concurență?

– Păi, în primul rând, ideea de concurență e greșită la noi. Nu se pune problema unei concurențe în rock. Problema este că fiecare trebuie să se descurce așa cum poate, într-o țară care, din nefericire, nu are un sindicat în muzică. Acesta este un lucru foarte grav. Au fost vreo trei-patru tentative în anii '90. Noi am salutat tentativele care au existat, dar discuțiile s-au dizolvat în ceață, departe de finalizare. Problema este de cum reușește fiecare să adapteze rock-ul în România, pentru că nu este un curent muzical născut aici. Am reușit să facem câteva elemente foarte credibile, producții gigant, mamut, care au costat foarte mult. Cu sunet, cu lumini, cu închiriat de sală, cu ceilalți colaboratori, biletele... La toate astea ne-a ajutat Dorian Ciubuc de la *Zone Records*, care ne-a facilitat apariția alături de *Nazareth* și *Uriah Heep*. Am deschis concertul *Whitesnake* în noiembrie 1997 și toate astea dau foarte bine la palmares.

– Așadar, *Iris* „se vinde”, încă.

– Noi suntem elastici la negocieri. Dorim foarte mult să cântăm cât mai mult, și reușim asta, în ciuda unor zvonuri care apar privind onorariile noastre. În condițiile actuale financiare, în ceea ce ne privește, nu putem să cerem cât crede lumea că luăm. Și atunci, mai lăsăm de la noi, pentru că există zone în țară unde oamenii sunt foarte bine intenționați, le place *Iris* foarte mult, dar nu există bani. Este un buget foarte redus și pierdem fani dacă ținem coada sus la bani. Uneori, în orașe mici, am fost primiți senzațional, față de unele orașe, în care am „încălzit” foarte greu lumea. Dar, chiar și când a fost o atmosferă glacială la început, oricum s-a terminat bine.

– Despre *Iris* nu se poate vorbi numai la timpul trecut...

– Nu, în nici un caz. Au apărut tot felul de zvonuri – mă și mir că lumea mai are timp să bârfească – referitoare la o posibilă retragere, însă eu vreau să afirm cu toată hotărârea că vom mai activa încă 15-20 de ani. Sigur că e o lege a fruii care spune că trebuie să te oprești la un moment dat. Asta va fi foarte departe în timp, sigur în secolul ăsta, dar deocamdată, nici vorbă de asta. Mulți au râs când am anunțat serbarea de 50 de ani. O vom face, de ce nu? După concert vrem să facem o pauză, deoarece ne-a „supt” al cincisprezecelea album, *Măteșe albă*. Următorul album îl vom scoate la sfârșitul lui 2004, poate chiar în primăvara lui 2005. Trebuie să luăm o pauză până se lasă „seva”.

interviul de **Petru Ovidiu Epure**

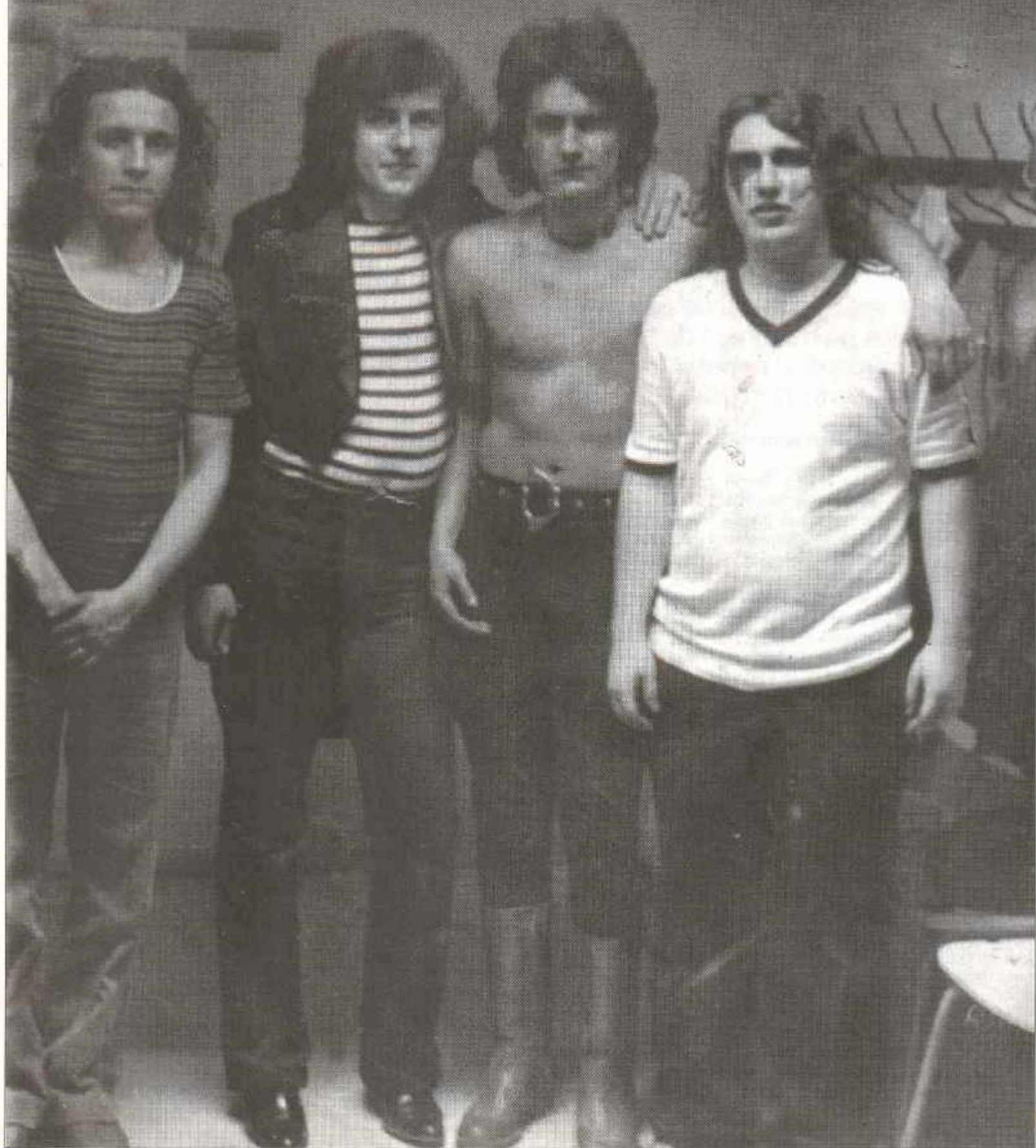
Cred că am fost printre primii care am scris în „presa centrală” (cum se zicea pe atunci) despre *Iris*, utilizând fotografii și date furnizate de impresarul lor, Mircea Muscaliu (unul dintre puținii de la noi care își asumau o astfel de „meserie”, primul fiind Emil „Neamtu” al *Sincron-ilor*), un munte de om, cu o energie titanică. El îmi povestise cum îl abordase un student – venit cu părinții la „negocieri” – hotărât să-i cante *Iris* la nuntă; nu a acceptat nici-cum refuzul și astfel *Iris* a învățat două cântece de petrecere pe care le-a alăturat repertoriului *hard rock* și a cântat la *Lido*, spre spaima lăutarilor-romi rezidenți care ziceau – bă, nu cumva vreți să intrați aici pe felie ca să ne luați clientela de nunți (dacă acel fost student ne citește, tare aș vrea să-l cunosc, poate ne contactează).

Iris: speranța

Magia *Iris* era uriașă: „cluburile” de atunci (de fapt casele de cultură bucureștene – în special *T 4*, *Petofi Sandor* – sau din provincie) se umpleau la refuz cu câte o mie de spectatori (alți o mie de amatori se buluceau pe afară) la fiecare apariție a lor, deși mijloacele tehnico-scenice erau jalnice – tobe „de pionier”, microfon atârnat cu sfoară, „ceață” produsă prin spargerea unor baloane umplute cu făină). Au trecut prin disciplina de fier a lui Sorin Chifiriuc, apoi și-au completat rândurile cu valul *Holograf* (Dan Bittman, Nuțu Olteanu, regretatul Marti Popescu), dar, miraculos, au continuat să cante la fel, stilul – dinamic, chiar dur pentru acele vremuri, occidental cum s-ar zice, nu s-a schimbat, fiind considerat de autorități „periculos” pentru tineret, așa că au avut atestatele suspendate (cine mai știe azi de atestat, carnetul acela care îți permitea să fii artist liber-profesionist și să nu fii amendat că nu ești în câmpul muncii), „Organele” aveau dreptate – era evident că nu ne duceam la concertele *Iris* doar pentru muzică, ci pentru atitudine: ca și *Phoenix* cu ceva ani mai devreme ei simbolizau o oază de libertate spre care tindeam cu toții, scena pe care se aflau ei și sala unde ne aflam noi erau zonele libere de dictatură despre care se va vorbi ceva mai târziu. Importanța lor nu este numai muzicală, ci și socială, politică, psihologică. De fapt, *Iris* era speranța noastră că există și altceva, că puteam deveni altceva, că va veni un altfel de viitor.

Florin-Silviu Ursulescu

Nelu, Clement, Cristi și Anton,
în culisele *Clubului Z*,
la câteva zile după venirea
lui „Mincu” de la *Harap Alb*,
în 1980.

Amintiri dintr-un sfert de secol

Johnny Răducanu: Colaborarea cu ei a fost interesantă prin faptul că i-am demonstrat lui Cristi că poate cânta și altfel. Cristi e mai sensibil. Și, dincolo de sensibilitate, îi place să cânte și respectă publicul. Are o foarte bună educație. Am lucrat împreună la mine acasă. Foarte serios la repetiții și foarte dornic de a cânta și altceva. A avut emoții, dar și satisfacția lucrului bine făcut. Ei sunt profesioniști adevărați. Publicul nu poate fi mințit, iar ei sunt foarte iubiți de public. În zilele noastre, cei care nu au talent fac bani. Muzica se fabrică. Dacă se fac și copii în eprubetă, nu mă mai miră nimic.

Dan Bittman: Eu eram la începuturi, în timp ce ei erau profesioniști. Nu mi-a dat o casetă cu tot repertoriul, m-a închis într-o cameră și m-a pus să cânt ca Minculescu. *Iris* mi-a rămas la suflet. Tineri nebuni ai României. Deschizători de drumuri în acei ani. Să vă uitați la ei ca la niște oameni extraordinari. Le mulțumesc că mi-au dat ocazia să cânt alături de ei timp de aproape un an de zile. Pentru mine a fost o mare școală.

Iris, alături de Bernie Show (al doilea din stânga) și Mick Box (al treilea din dreapta), de la Uriah Heep

Alexandru Andrieș: Eram singurul care puteam cânta în deschiderea unui concert *Iris*. Fanii *Iris* erau foarte pretentioși... Merită spus că *Iris* a creat istorie prin străduința, ambiția și răbdarea lor. Au avut curaj și au reușit.

Felicia Filip: Am acceptat fără nici o rezervă prima mare întâlnire și ieșire alături de ei, într-o sală ce cuprindea o mulțime de tineri - peste 7.000. O atmosferă incendiară. Cristi a început să cânte și a fost întâmpinat cu foarte multă căldură. Apoi am început eu să cânt... urale, explozie. Nu eram obișnuită... M-au primit și m-au acceptat cu o dragoste pe care nu o cunoșcusem. Putem spune despre ei că sărbătoresc nunta de argint. Sunt o admiratoare a muzicii lor, care întotdeauna a incomodat pe

cineva. Ei tot timpul au „spus” ceva, nu doar au cântat și au dispărut. Acesta e secretul unei mari longevități, în sfera seriozității și talentului...

Minel Stoica, director artistic la Zone

Records: Eram în clasa a IX-a de liceu. Când i-am văzut „m-au dat pe spate”. Atmosferă grea, maiouri rupte, ace de siguranță. Mi-am făcut vestă cu *Iris*, maiou cu ace de siguranță și clop pe cap cu insignă de *Iris*. Când ieșeam de la concerte eram surd timp de o oră. *Iris* e un nume mare. Din fericire, ei cântă muzica lor fără a face compromisuri comerciale grave. A vinde nu este primul criteriu pentru ei în realizarea unui album. Sunt artiști, nu sunt conserve care trebuie împachetate de casa de discuri. E important că ei nu au schimbat tracăzul pentru a câștiga niște copii de prin discotecă.

Mircea Muscaliu, primul impresar al grupului:

Eu mă duceam cu textele la aprobat, eu luam bobârnacele, dacă vreun fan spârgea un geam, tot eu trebuia să răspund. Nu mai vorbesc de legendarele întâlniri de la Consiliul Culturii și Educației Socialiste. Când se apuca Hegheduș sau Bontăș să toarne cu invective... Ce să mai spun. Era crunt. La nivelul politicului, trupa *Iris* nu era deloc iubită. Le era teamă, probabil, de afluența de tineri care veneau la concerte și care puteau deveni de necontrolat. Au fost zeci de concerte în care *Iris* a cântat, dar nu era voie ca ei să apară pe afiș. Dar era de ajuns un singur afiș, la Piața Romană, pe care se scria în grabă, cu carioca, *Invitați: trupa Iris*, ca vorba să se ducă și sala să fie plină. Îmi aduc aminte de înfierarea *Iris*-ului, în public, la TVR, la emisiunea *Joiă tineretului*. La un concert la Sala Polivalentă, pe nepusă masă, a apărut Mihai

Tatulici cu o echipă de filmare, care a tras prestația *Iris*. L-a filmat pe Hașiaș, care era îmbrăcat într-o pijama, prim-plan pe plete, felul în care băieții se manifestau pe scenă. Iar pe post au fost prezentați la rubrica *Nu faceți ca ei!* În paralel, Tatulici a căutat și un exemplu pozitiv. L-a rugat pe Dan Andrei Aldea (de la *Sfinx*) să ia atitudine față de *Iris* și să-i desființeze. Spre meritul lui, Dan Aldea a refuzat categoric intrarea în joc replicând că niciodată nu va lovi în colegii de breaslă. După difuzarea emisiunii, Mihai Tatulici mi-a strigat pe holurile televiziunii „*Prost am fost. Îți dai seama câtă reclamă gratuită v-am făcut?*” Pe undeva îl înțeleg. Se ocupa cu propaganda în rândul tinerilor, și dorea să se afirme.

Adi Ilie: Nu putem să urâm „La mulți ani” trupei *Iris* fără să îl luăm în considerare pe cel care a compus piesele *Valul*, *Călătorul*, *Speranța* sau

Pământul îl cuprind. Luna trecută, Adi Ilie s-a întors pentru câteva zile în România, după mai bine de 14 ani de exil. Nu a venit pentru aniversare, ci pentru a-și vizita rudele și vechii prieteni. O umbră de amărăciune îi apasă inima, atunci când își aminteste de începuturi. „În februarie sau martie 1981, Nelu Dumitrescu a plecat. Ne-a lăsat baltă, pur și simplu. Am venit la repetiții și nu l-am mai găsit. Și-a luat tobele și a plecat fără să anunțe pe nimeni. El credea că *Iris* va muri și s-a gândit să își continue cariera artistică la o trupă de mare forță la vremea respectivă, și anume *Roșu și Negru*”. O perioadă, trupa a fost „ținută” de Adi, Cristi, Hașiaș și Vali „Gălăgie” (tobarul de azi al *Partizanului*). Din păcate, pe DVD-ul *Athenaeum* „nu este trecut numele meu. Nu pot să cred că a fost o scăpare nevinovată”. Și totuși, Adi crede că „la un pahar de vorbă se poate rezolva totul”.

Aurel Gherghel: *Iris*ul a devenit mit, ca și *Phoenixul*, pentru că ani de zile nu au fost „pe televizor”, fie că n-au vrut să facă compromisuri, fie că au considerat că numai concertul live poate să dea adevărata măsură a muzicii. Printre oficialități, care nu au văzut, și bine că n-au văzut showul *Iris*, acest nume era un bau-bau permanent, nu pentru muzică („lasă, că acolo voi dați tare și nu se aud textele”), cât pentru puterea de a aduna și declanșa entuziasmul fanilor. Am privilegiul de a-i cunoaște bine, de a fi prietenul lor. Am crezut în ei, dar la fiecare aniversare mă întrebam cât vor mai rezista. Într-un fel sau în multe alte feluri, dacă vreți, grupul este un unicat nu numai pe meleagurile noastre.

cu lese de **Petru Ovidiu Epure**

și **Adi Munteanu**

foto **Octavian Tibăr, Robert Hancianec**

și **archive**

Cântece de-a gata pentru Andrieș

Alexandru Andrieș a lansat un alt album, pe 1 octombrie. De astă dată a luat cântece de-a gata și le-a interpretat el, în stilul personal. Sunt piese rock sau folk, piese frumoase, care, iată, au făcut tradiție. *Cântece de-a gata* au fost lansate, la vremea lor, de Dan Andrei Aldea, Nicolae Nițescu, Dinu Olărașu, Nicu Alifantis, *Post Scriptum*, *Holograf*, *Iris*, Horia Moculescu, *Sarmalele Reci*, Doru Stănculescu, Tiți Botez, *Phoenix* și Valeriu Sterian. Ideea a venit din prietenie. Cântând alături de colegi de breaslă, „așa, de încercare”, au schimbat piese între ei. Cum rezultatul, inedit, a adus ropote de aplauze, încet-încet s-a închegat acest album. Primul experiment s-a produs acum mulți ani, cu *Cine mă strigă în noapte* (*Iris*). Apogeul a fost atins cu acele *Tandrețuri mici pentru doamne și gagici*, pe care Andrieș le-a împărțit la Sala Palatului alături de Nicu Alifantis, Zan și *Pasărea Colibri*.

Acum, acest album a fost produs împreună cu Maria Ioana Măntulescu, George Baicea, Cristian Soleanu, Mircea Tiberian, Eugen Tegu și Tudy Zaharescu. „Reacțiile extrem de pozitive primite m-au făcut să nu mai stau pe gânduri, așa că am intrat în studio, împreună cu prietenii mei și rezultatul muncii noastre e acum pe raft, vă așteaptă...”. Cântecele lor e, nu-i așa, o treaptă...

Cine poate...

După 40 de ani de activitate, formația *Rolling Stones*, condusă de Mick Jagger (în imagine) se află tot pe scenă, acum în cadrul turneului mondial 2002-2003 „Lick”. Și *Phoenix*-ul nostru tot 40 de ani de scenă are, dar, din lipsă de fonduri, celebrarea momentului a eșuat deocamdată.

Emmy 54

Decernarea Premiilor Emmy, în acest an, a fost urmată de o petrecere organizată la Restaurantul Spago, în Beverly Hills. Steven Spielberg a venit cu soția lui, Kate Capshaw. Mult pomenită (rareori de bine) prin serialele și filmele americane, Oprah Winfrey, care duce de ani buni cel mai de succes talk-show din Statele Unite, este puțin cunoscută pe meleagurile noastre. O ocazie fericită (cel puțin pentru ea): câștigarea Premiului Umanitar *Bobe Hope* la cea de-a 54-a gală anuală Emmy.

Paula Seling cochetează cu televiziunea și n-are timp de nuntă

În timp ce Paula ciocnea o cupă de șampanie sărbătorind câștigarea trofeului *Cerbul de Aur*, au și început negocierile pentru noi contracte. Valeriu Lazarov, directorul *Prime Time World Bucharest*, i-a propus o emisiune TV în care artista ar urma să joace „rolul” principal. La numai câteva zile după Festivalul de la Brașov, cântăreața a început filmările la un nou videoclip și, printre „picături”, și-a făcut bagajele pentru un turneu în Canada. Timp de două săptămâni, ea urma să cânte diasporei din Montreal și Toronto, alături de Narcisa Suciu și Silvia Ștefănescu. Grupul a fost completat de Victor Rebengiuc, Mariana Mihut, Horia Moculescu și Florentin Milcof. Luna viitoare, Paula Seling va susține un concert în Belgia, la solicitarea unui manager din show-biz-ul belgian care a văzut-o la Brașov, pe scena *Cerbului*. Mai are Paula timp liber? „Vă dați seama că între atâtea concerte, turnee, înregistrări, videoclipuri și filmări pentru televiziune, nu-mi rămâne timp nici măcar pentru pregătirea căsătoriei, pe care ziaarele au avut grijă să o anunțe ca pe un fapt cert”, ne-a spus Paula.

Texte: **Gia Iova** și **Petru Ovidiu Epure**

Foto: **Octavian Tîbăr** și **AP Rompres**

Asigurarea locuinței

1. DESCRIERE PRODUS

Asigurarea facultativă a clădirilor, altor construcții, pentru cazurile de pagube produse de incendiu și alte calamități

Obiectul asigurat: clădirile și alte construcții; clădirile în curs de construcție; împrejurările etc.

Riscuri asigurate: – incendiu, trăsnet, explozie, chiar dacă trăsnetul sau explozia nu au fost urmate de incendiu, ploaie torențială inclusiv efectele indirecte ale acesteia, grindină, inundație, furtună, uragan, cutremur de pământ, prăbușire sau alunecare de teren, greutatea stratului de zăpadă sau de gheață, avalanșe de zăpadă și cădere pe clădiri sau alte construcții a unor corpuri.

– se mai acordă despăgubiri și pentru:

a) cazurile în care, pentru a se opri întinderea incendiului sau la o amenințare bruscă de inundație, de prăbușire sau alunecare de teren, a fost nevoie, după caz, să se dărâme ori să se demonteze clădirea sau altă construcție, ori să fie mutată în alt loc, precum și în cazurile în care, în urma unui cutremur de pământ, inundații, prăbușiri sau alunecări de teren, a devenit imposibilă folosirea clădirii sau altei construcții și este necesară, după caz, demontarea sau mutarea în alt loc a acestora;

b) pagubele produse clădirilor sau altor construcții prin izbirea lor de către un vehicul;

c) cheltuielile pentru lucrările de curățare a locului unde s-a produs paguba (ridicarea molozului, aluviunilor, pământului provenit de la prăbușiri sau alunecări de teren etc.), în măsura în care sunt în legătură cu riscurile asigurate și sunt necesare pentru executarea lucrărilor de reparații.

Perioada de asigurare: Asigurarea se încheie pe perioade de 1 an, aceasta fiind valabilă exclusiv pentru clădirea și riscurile specificate în contract, la adresa indicată în acesta.

Modalitatea de plată a primei de asigurare: Prima de asigurare se achită anticipat și integral, la cererea asiguratului, plata primei putând fi stabilită și în rate subanuale (2, 3 sau 4 rate).

2) ÎNCASĂRI PRIME BRUTE ÎN ANUL 2001: 37,3 miliarde lei

3) ÎNCASĂRI PRIME BRUTE ÎN PRIMUL SEMESTRU 2002: 24,9 miliarde lei

4) VOLUMUL TOTAL DE DAUNE PLĂTITE ÎN ANUL 2001: 4,9 miliarde lei

5) VOLUMUL TOTAL DE DAUNE PLĂTITE ÎN PRIMUL SEMESTRU 2002: 2,2 miliarde lei

Menționăm că informațiile prezentate mai sus (pct 2-5) sunt de uz intern și nu au fost date publicității până în prezent.

Unele concluzii:

– s-a realizat o importantă majorare de capital, respectiv de la 78, la 638 miliarde lei, ceea ce consolidează poziția de lider a ASIROM;

– se înregistrează creșteri la toți indicatorii;

– sporuri substanțiale s-au înregistrat îndeosebi la asigurări răspundere civilă (+175,0%), asigurări Carte Verde (+62,3%), RCA (+54,9%), asigurarea bunurilor în tranzit (+44,9%);

– ASIROM este o puternică societate de asigurări, care, prin specialiștii săi, lucrează în beneficiul clienților, adaptând permanent formele de asigurare la cerințele acestora și oferind, totodată, produse noi;

– ASIROM practică în prezent peste 80 de tipuri de asigurări, prin rețeaua sa teritorială formată din sucursale, reprezentanțe și agenții în peste 220 de orașe din întreaga țară;

– societatea noastră răspunde prompt obligațiilor ce îi revin, plătiind în

ASIGURĂRI DE LOCUINȚE
ALEGE SIGURANTA = ALEGE ASIROM

Asigurarea locuinței

prima parte a acestui an despăgubiri însumând 827,3 miliarde lei, cu 113,9% mai multe ca în aceeași perioadă a anului trecut:

– ASIROM este un lider de plată, care practică o concurență loială, regulă ce, din nefericire, nu este respectată de toate societățile ce activează în acest domeniu.

Aprecieri asupra pieței asigurărilor în prima jumătate a anului 2002

Piața asigurărilor din România își menține procesul de dezvoltare, în pofida reducerilor numărului de companii active. Astfel, numărul de operatori s-a redus de la 73 la sfârșitul anului 2000, la 48 în prezent. Selecția va opera și în perioada următoare. În funcție de capacitatea de a îndeplini condițiile impuse prin normele Comisiei de Supraveghere a Asiguratorilor, marja de solvabilitate constituind un criteriu ce va fi cu greu rezolvată de unele societăți. ASIROM a reușit menținerea unui ritm crescut al încasărilor, avantajos atât pentru client, cât și pentru societate, fapt ce i-a permis să majoreze, în

acest an, capitalul.

Sporindu-și cifra de afaceri și forța capitalului, ASIROM și-a consolidat poziția de lider, asumându-și, astfel, noi responsabilități.

Considerăm, totuși, că industria asigurărilor este dinamică, dar de dimensiuni relativ reduse datorită înțelegerii încă limitate din partea publicului a produselor de asigurare, existând lacune serioase în procesul de educație a cetățenilor în spiritul asigurărilor.

Este, însă, din ce în ce mai clar și faptul că nu numai sloganele publicitare îl vor ajuta pe omul obișnuit să depășească nesiguranța și neîncrederea, ci înțelegerea exactă a mecanismului de protecție: cumperi asigurarea unui risc și ești despăgubit în momentul producerii acestuia.

Calamitățile din acest an au demonstrat, din păcate, la modul extrem de convingător că asigurările de viață, a locuințelor, culturilor și altor bunuri sunt o necesitate.

De asemenea, potrivit estimărilor seismologilor, există riscul unui cutremur major în următorii ani, în România, ceea ce ar constitui un șoc imens pentru economia țării. Astfel, un cutremur similar ca mărime celui din 1977 poate provoca daune de până la 20 miliarde USD.

Este firească, în aceste condiții, o creștere a procentului asigurării locuințelor împotriva catastrofelor naturale.

Implicarea statului cu ajutoare pentru populație este criticată de numeroși specialiști întrucât alimentează o anumită mentalitate care, un lucru cert, are consecințe negative.

Se mai poate spune că asigurarea locuinței, obligatorie sau nu, rămâne o problemă de rezolvat atât pentru Guvern, cât și pentru piața asigurărilor.

Obiectivele fixate pentru anul 2002 ale ASIROM:

■ consolidarea portofoliului de asigurări prin:

– elaborarea și introducerea unor noi produse de asigurare, adaptate cerințelor clienților și legislației în vigoare;

– perfecționarea produselor existente;

■ selectarea riguroasă și eficientă gestionare a riscurilor;

■ realizarea unei interfețe între societate și actualii sau potențialii asigurați;

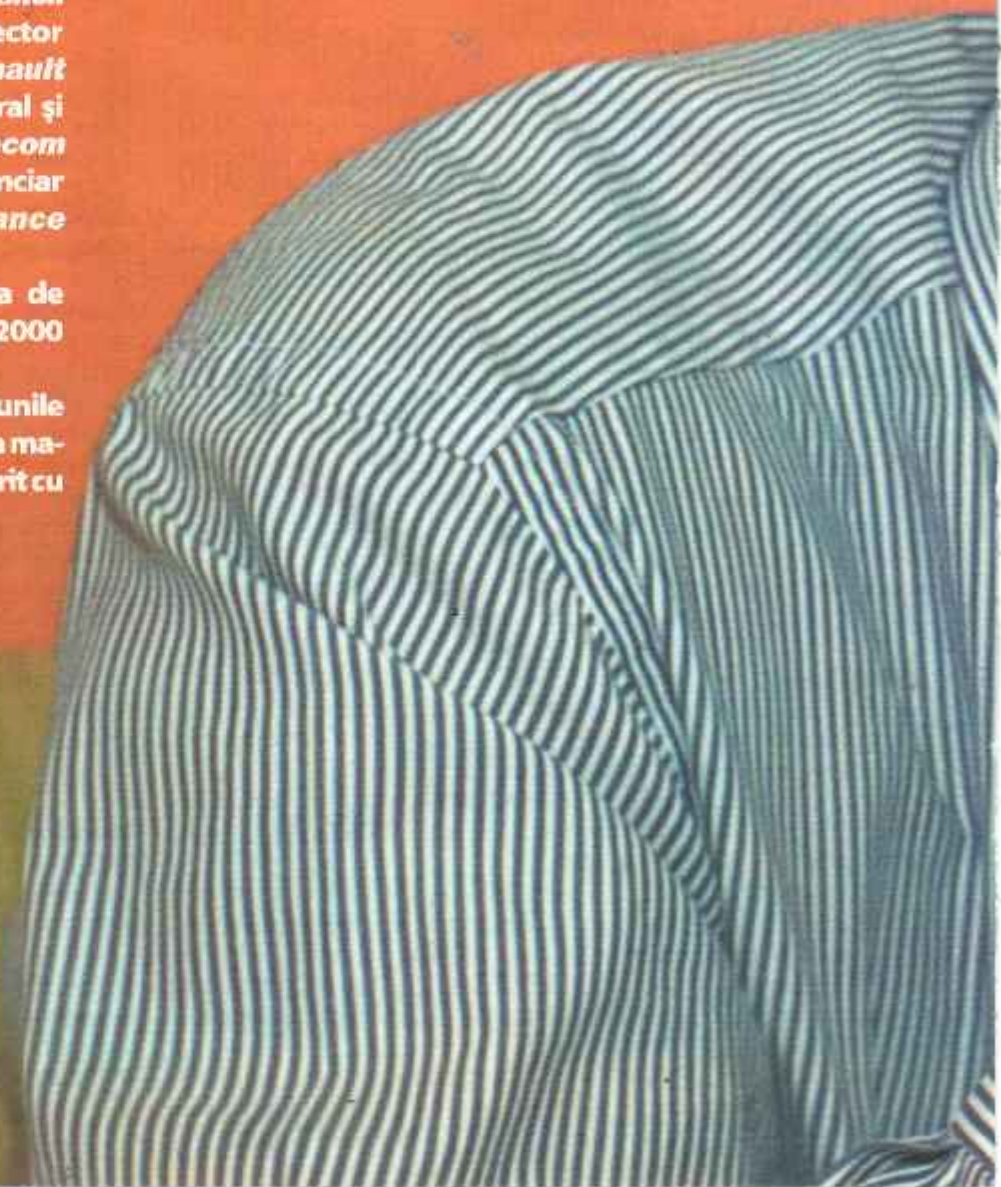
■ dezvoltarea portofoliului prin încheierea contractelor în sistem on-line.

interviu Se pot face afaceri foarte bune în România!

Bernard Moscheni s-a născut la 30 aprilie 1952. Este licențiat în finanțe-bănci și economie financiară. A fost, consecutiv, director regional pentru Grupul DIAC, component al trustului Renault, director adjunct pentru afaceri externe al Băncii Sofinco, din cadrul Grupului Suez, director adjunct pe relații internaționale în cadrul Renault Credit International Bank, director general și administrator delegat din partea France Telecom Logiciels & Systems în Italia, director financiar la Telmex, filiala de telefonie fixă a France Telecom în Mexic.

După ce timp de trei ani a ocupat poziția de director financiar la Mobil Rom, în februarie 2000 este numit director general.

Are drept pasiuni pescuitul, golful și ascensiunile montane. Vorbește fluent, în afară de franceza maternă, engleza, italiana și spaniola. Este căsătorit cu Marie-Angele Moscheni și are o fiică, Laure.

**Bernard Moscheni,
director executiv
Orange România:**

*„Este cel mai mare succes
înregistrat vreodată de o societate
franceză în altă țară. Suntem cu
atât mai mândri cu cât este un
lucru realizat în majoritate
cu personal românesc: din 1.400
de angajați, nu există
decât patru «expatriati»”.*

Oamenii se simt bine să fie în legăt

interview cu dl Bernard Moscheni, director executiv *Oran*

▼ Când și cum a apărut ideea acestei afaceri în România?

– Mai întâi, trebuie spus că legăturile dintre România și Franța sunt foarte puternice, dovadă fiind și faptul că facem acest interview în limba franceză! Țările noastre au avut întotdeauna relații privilegiate. În România există o profundă cultură franceză. Pe de altă parte, *France Telecom*, în calitate de operator național, a întreținut întotdeauna relații cu România. Astfel, atunci când a devenit posibilă obținerea unei licențe GSM, strategia *France Telecom* a fost de a se dezvolta și în România. Cu ajutorul partenerilor români, am obținut licența în 1996, iar exploatarea ei a început în iunie, anul următor.

– Ce sperați, în acel moment?

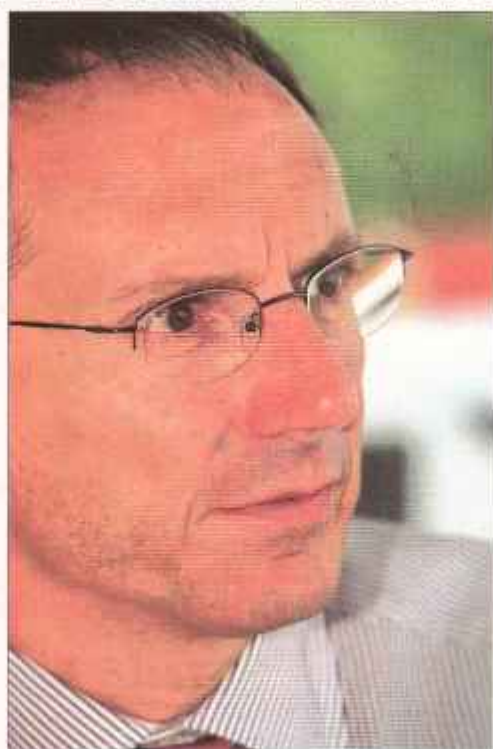
– Bineînțeles, am crezut că va fi vorba de o piață restrânsă, mizam pe zece mii de abonați în primul an și apoi totul a „explodat”: am făcut o sută de mii de abonamente! A urmat o creștere exponențială, care ne-a creat de altfel destule probleme, dar ne-a adus astăzi, în 2002, la două milioane de abonați și la o imagine foarte bună. Este cel mai mare succes înregistrat vreodată de o societate franceză în altă țară. Suntem cu atât mai mândri cu cât este un lucru realizat în majoritate cu personal românesc: din 1.400 de angajați, nu există decât patru „expatriati”. Deci este un succes românesc! În același timp, „exportăm” tot mai mult personal românesc în alte filiale ale *France Telecom*: patru ingineri tocmai au revenit din Camerun, trei din Olanda, alți cinci vor pleca în curând.

– Dv. ați participat la acest proiect încă de la început?

– Am sosit la scurt timp, în 1997, inițial ca director financiar, iar în 2000, ca urmare a mai multor schimbări, am fost numit director general.

– Care au fost momentele-cheie ale dezvoltării companiei?

– Asemenea momente se petrec mereu! O etapă importantă a fost atinsă anul acesta, odată cu schimbarea mărcii din *Mobilrom* în *Orange*, un nume extrem de cunoscut pe piața telefoniei mobile. S-a petrecut astfel o schimbare în imagine, în atitudine și în comunicare. Apoi, este vorba de o societate care a crescut foarte repede, lucru reflectat și în extinderea clădirilor: am început în Hotelul Dorobanți, apoi ne-am stabilit sediul pe Calea Dorobanților, creând, pas cu pas, și structuri în alte zone ale Bucureștiului, de pildă în Pantelimon, iar în prezent ne aflăm în noua clădire din Piața Victoriei. În același timp, am asigurat o calitate a serviciilor care ne permite

Orange România este parte a grupului Orange, deținut de France Telecom. Grupul activează în 22 de țări și urmărește ca, până în anul 2005, să aibă o prezență pe piața care să acopere 1,5 miliarde de oameni. La 31 decembrie 2001, Orange avea peste 39,3 milioane de clienți în companiile la care deține pachetul majoritar.

În prezent, **Orange** oferă servicii de roaming în 246 de rețele din 111 țări. În mai 2001, pentru al patrulea an consecutiv, studiul de piață efectuat de **J.D. Power and Associates** pe piața de telefonie mobilă din Marea Britanie a situat **Orange** pe primul loc în ceea ce privește satisfacția consumatorilor. **Orange România (Mobilrom)** a fost lansat la 6 decembrie 1996 și are 1.860.000 de clienți. Segmentul de piață deținut este de 44,7%, iar numărul de angajați depășește 1.400.

să ne putem compara cu *Orange France*, *Orange Danemarca* sau *Orange Elveția*. Acesta este lucrul cel mai important.

– Ce știți despre noi înainte de a ajunge aici?

– Am venit aici din Mexic. Eu am lucrat mult în străinătate: Italia, Mexic, România. Se pare că nu pot lucra decât în țări latine... Știam destul de multe despre cultura română, ca și despre existența Carpaților, dar nu fusesem aici niciodată. Am ajuns în noiembrie 1997, era un început de iarnă, și m-am simțit bine de la început! La *Hotel Lido*, îmi amintesc, oamenii erau fermecători, vorbeau toți italiană, pe care o cunosc și eu, n-a trebuit să învăț românește, deși acum știu puțin. Am întâlnit apoi oameni care erau foarte deschiși, vroiau să afle cât mai multe și aveau capacitatea de a învăța. Am lucrat aici cu oameni foarte tineri și capabili, dintre care unii, din păcate, au plecat ulterior să muncească în străinătate, unde, de altfel, au foarte mult succes.

– Cum vi se pare mediul de afaceri din România? E greu să faci afaceri aici?

– Se vorbește mult despre genul acesta de probleme, dar, cinstit, cred că se exagerează puțin. Sigur că România este o țară cu o istorie cam complicată, după perioada Ceaușescu, că legile sunt încă în curs de elaborare, dar cred că *Mobilrom* și *Orange* n-au avut niciodată probleme speciale. Am aplicat pur și simplu legile, am plătit impozitele și taxele, am cerut și-am obținut lucrurile la care aveam dreptul. Uneori a durat cam mult, dar să nu credeți că în alte țări este altfel, de Italia prefer să nu vorbesc, iar în Mexic administrația practic nu există! Ceea ce reproșez puțin este faptul că legile se schimbă cam des și e greu să-ți faci o strategie pe termen lung. Dar se pot face afaceri foarte bune în România! Noi suntem dovada. Trebuie să respecti legile. Noi am plătit anul trecut 14 milioane de dolari impozit pe venit, dar societatea este profitabilă. Dificultățile există, dar nu sunt insurmontabile. Spun asta tuturor ziariștilor străini cu care stau de vorbă. E drept, noi am construit o societate nouă, probabil e mai complicat decât să cumperi una existentă, privatizată, care poate avea probleme mari.

– Cum e concurența?

– E teribilă! Pentru că piața este limitată, România nu este Franța sau Italia, și există deja, în total, cinci milioane de abonați la telefonie mobilă, la patru companii, într-o țară cu doar 22 de milioane de locuitori, în care există doar patru milioane de linii telefonice fixe! În plus, este vorba de oameni care nu au prea mulți bani. În consecință, dezvoltarea se face acum în detrimentul concurenților.

ură cu noi ge România

- Dacă nu e un secret, ce pași urmează să facă Orange România?

- Planul strategic nu este un secret. Acționarii noștri au un plan pe termen lung în România, nu intenționăm nici să vindem, nici să plecăm în anii următori. Urmărim dezvoltarea economiei românești și a tehnologiei. Paradoxal, Orange România oferă mai multe servicii decât suratele ei din Franța sau Marea Britanie! Am lansat aici sistemul GPRS înainte de Franța, vom lansa serviciile MMS și Mobile Banking până la sfârșitul anului - este o serie de servicii de vârf, care permit clienților să utilizeze la maximum calitatea rețelei noastre. Această calitate, ca și aria de acoperire, cred eu, fac diferența față de concurenții noștri. Nu întâmplător am investit aproape 80 de milioane de dolari pe an pentru rețea și pentru tehnologie. Apoi, după cum știți, dl Dan Nica (ministrul Telecomunicațiilor - n.r.) a anunțat că vor fi scoase la licitație, anul viitor, patru licențe 3G (de a treia generație) - vom concura pentru a obține una dintre ele, dezvoltarea acestui serviciu fiind unul dintre obiectivele noastre pe termen mediu. În viitorul imediat, de la 1 ianuarie, vrem să oferim clienților legături internaționale în condiții mai bune decât în prezent, punând în funcțiune o rețea de fibre optice care va fi conectată la cea europeană a France Telecom.

- Care este mesajul pe care ați dori să-l transmiteți pentru clienții Orange?

- Încercăm să le oferim cele mai bune servicii și cea mai bună tehnologie, în condiții de transparență. Facem lucrurile pas cu pas, pentru că nu sunt lucruri care se pot realiza peste noapte. Există o atmosferă care dovedește că oamenii se simt bine să fie în legătură cu noi, inclusiv atunci când sună pentru un sfat ori o informație, fără să aibă obligația de a cumpăra ceva. Vom urmări în continuare calitatea serviciilor și aria de acoperire, dar cel mai important este ca un client să știe ce are la dispoziție, ce poate folosi, și că are acces la servicii de calitate. Vom avea întotdeauna această politică și, în plus, am reușit să ținem prețurile foarte jos, ținând cont de contextul local. De altfel, am văzut cum mari clienți au venit către noi. Noi am spus întotdeauna adevărul, dacă anunțăm o cifră de afaceri, este cea reală. Cred că românii care încrează la Orange România au înțeles foarte bine aceste valori și sunt mândri de ele.

interviul de Tudor Călin Zorojanu
foto Octavian Tîbăr

Confidențe în pătratul orange

- Cât timp petreceți în România?

- Tot timpul! În afara întâlnirilor pe care le am la Paris sau Londra. Mă aflu aici, la sediu, sau vizitez filialele din țară, cunosc deja destul de bine România, care este diferită de la o regiune la alta, inclusiv la nivelul atitudinilor, al mentalităților. Este o țară încântătoare!

- Vă mulțumim frumos! Ce vă place cel mai mult din ea?

- Oamenii! Sunt toți foarte afectuoși. Chiar în București, care e diferit de restul țării, dacă întrebi pe cineva ceva, pe stradă, cu cele câteva cuvinte în franceză pe care le știu, îți răspunde imediat, te ajută - în Franța nu e chiar așa! Apoi, aveți un potențial turistic imens, păcat că nu este folosit încă la valoarea lui.

- Văd că aveți o lunetă în birou - priviți, seara, spre stele?

- E un cadou pe care mi l-au făcut colaboratorii mei...

- Era o aluzie?

- Da, mi-au spus că trebuie să am o viziune largă... Dar e atât de sofisticată încât, să vă spun drept, nu văd nimic prin ea!

- V-ați păstrat în România aceleași obiceiuri ca acasă?

- A, da! Încă de când eram copil și părinții mei lucrau în străinătate m-am străduit să fac tot ce se putea acolo. Și acum fac sport (tenis, golf), leșim în oraș - Bucureștiul poate fi străbătut destul de ușor, chiar dacă mai sunt ambuteiaje. Pe urmă, este viața culturală, sunt multe de făcut. Să știți, oameni care au venit în România având despre țara dv. o imagine nu prea bună, după aceea le-a fost greu să plece. Recent, fostul nostru ambasador, Pierre Ménat, la încheierea mandatului, mi-a spus: „Bernard, mi se frânge inima să plec!” Te atașezi de oameni...

- Spuneți-ne, vă rog, câteva vorbe despre familia dv.

- Am o fiică de opt ani care învață la școala franceză de aici. Soția mea e și ea cu mine, iar fiica mea e foarte încântată, are prietenii ei aici și vorbește româna mai bine ca mine. Să fim în Europa e un avantaj, în câteva ore putem fi acasă - în Mexic a fost mult mai greu. În general, străinii de aici consideră că România are tot mai multe avantaje.

Rezervări la telefon
01-410-91-84
091-292-526

SILVIU'S

Adresa:
Str. Louis Pasteur,
nr. 44, București

RESTAURANT

Meniu cu specific
international,
foarte diversificat,
ambianță muzicală.

REDUCERI:
cu 20%
de luni până vineri
între
11:00 și 16:00
și cu 50%
sâmbătă și
duminică
între aceleași ore

PROGRAM:
zilnic
între orele
11:00 și 1:00

de la idee, la cheie
prin

CONIMPEX
HOLDING COMPANY

CONIMPEX HOLDING CO. Calea 13 Septembrie nr. 129, bl. T3-A, Sector 5, BUCUREȘTI
CONSTRUCȚII ȘI SERVICII telefax: 01 411 33 46, 424 44 99, 095 108 736, 095 108 735

Un cuvânt al viitorului:

GeoExchange

V-ar conveni ca răcirea/încălzirea locuinței (un apartament de peste o sută de metri pătrați), plus apa caldă la discreție, să vă coste, de-a lungul anului, echivalentul a jumătate de dolar pe zi? Iar diferența de temperatură interioară, vară-iarnă, să nu depășească niciodată un grad?

Toate acestea sunt posibile datorită sistemelor bazate pe Pompele de Căldură Geotermală (PCG sau GeoExchange). La zece metri adâncime, apele subterane și pământul însuși au o temperatură constantă, vară-iarnă, între 10 și 15 grade Celsius. Efortul de a ridica această temperatură cu încă zece grade – pentru aer, respectiv 25 – presupune o energie mult inferioară oricărui alt tip de climatizare. Pompele funcționează cu 25%-30% din puterea nominală, datorită unor valve de regularizare a debitelor și a frecvenței variabile a pompelor de recirculare. În plus, amănunt deloc neglijabil, sistemele PCG sunt nepoluante, în vreme ce instalațiile clasice de încălzire creează poluare.

Alexandru Aposteanu este omul care încearcă să impună și în

Galt House East Hotel, din Louisville, Kentucky, a implementat sistemul PCG în 1984. Are 600 de camere de 70 mp, 100 de apartamente de 170 mp și un spațiu public de 12.000 mp. Datorită succesului și economiilor obținute, clădirii i s-a adăugat un centru de afaceri cu 90.000 mp de birouri în trei turnuri, două cu 25 de etaje și unul cu 15 etaje. Ansamblul de peste 16 ha suprafață desfășurată are cel mai mare sistem de climatizare din lume, bazat pe PCG.

Profesioniștii în foraj, geologie, termodinamică, mecanica fluidelor, instalații, ventilație, electricitate etc. de la ASA au reabilitat deja centralele București-Sud și Brăila, în prezent efectuând aceeași procedură la Deva: îmbunătățirea randamentului, scăderea poluării, creșterea fiabilității.

„Oamenii trebuie educați să înțeleagă că se poate”, spune Aposteanu, care s-a confruntat de multe ori cu neîncrederea: nu e cumva vreo vrăjitorie? Nu este. Sistemul poate fi aplicat oriunde, fără nici o condiție specială de mediu, climă sau configurație a solului. Este singurul sistem de climatizare în care se cheituiește o unitate de energie și se obțin patru-cinci, datorită energiei termice inepuizabile a Pământului. Cifrele pot fi verificate: dacă una din 20 de case din România ar adopta sistemul PCG, s-ar economisi energia a 9 centrale electrice de 300 MW; un PCG în funcțiune înseamnă salvarea unei jumătăți de hectar de pădure; sau eliminarea unei poluări echivalente cu cea produsă de două autoturisme; sau economisirea unui import anual de 20.000 de barili de petrol.

Asociația Internațională pentru PCG (IGSHPA) este alcătuită, în majoritate, din organizații americane, la care se adaugă câte una din Canada, Japonia și România. Anul trecut a fost inaugurat în SUA un campus militar de 1.325 de case, climatizate în sistem PCG.

Societatea Română pentru PCG (SRPCG), organizație non-profit, are ca obiect de activitate promovarea PCG în România. Odată depășit pragul neîncrederii, cererea „este enormă”. Deja, unul dintre sediile Midocar și câteva locuințe private au trecut pe noul sistem. Costurile de instalare pot fi mai mari decât în varianta clasică, dar se amortizează rapid. Concret, omul sau societatea respectivă trebuie mai întâi să-și eva-

lueze cheltuielile actuale, apoi să apeleze la SRPCG, care îi va face o estimare de cost și un deviz, dacă e de acord va face un credit la o bancă și, „plătind ratele și consumul, tot rămân cu bani în buzunar față de cât plăteau înainte”, susține Aposteanu.

Este extrem de motivat și decis să se bată pentru această idee: „Eu nu vreau decât să las în urma mea ceva cu care să mă mândresc”.

ASA Holding SA este o firmă de inginerie, consultanță și construcții, fondată în 1985, membru în organizațiile internaționale de profil, și asigură estimarea costului de proiect, estimarea comparativă a cheltuielilor, proiectul de execuție, realizarea la cheie a proiectului, procurarea echipamentelor, intermedierea facilităților financiare, managementul construcției, service garanție și postgaranție.

În favoarea sistemelor PCG s-au pronunțat Agenția Americană de Protecție a Mediului, Departamentul de Energie al SUA, fostul președinte Bill Clinton, actualul președinte George W. Bush. S-au tipărit sute de articole și există zeci de site-uri pe Internet care promovează și prezintă această tehnologie a viitorului, care a devenit deja prezent.

Text Tudor Călin Zorojanu
Foto M. Felix

România PCG, după ce guvernul SUA, de pildă, a decis să nu mai promoveze decât acest sistem de climatizare, care funcționează inclusiv în reședința președintelui George W. Bush!

Românul care se bate pentru PCG lucrează, în cadrul firmei ASA Holding SA, cu aceiași oameni cu care a colaborat în ultimele două decenii și pe care între timp i-a trimis la specializare în Statele Unite.

Emisiile poluante de la centrala termică și instalațiile de aer condiționat au fost complet eliminate. Economii anuale, numai pentru hotel, se cifrează la peste 270.000 de dolari, iar consumul electric a fost redus cu 50%.

Bătrânețile lui Josef Goschy

Când s-a apropiat de una dintre cele mai mari companii de asigurări din România. Când a ajuns la

Bunicul Goschy a construit un imperiu hotelier. Marc și Oliver sunt probabil viitorii lui manageri.

A fost una din serile pe care Josef Goschy și-a permis să o petreacă în familie. În fața hotelului *Amiral*, din Mamaia, pe marginea piscinei puternic luminată, bătrânul înalt și impunător dădea ultimele indicații pentru așezarea meselor. Nu doar întreaga echipă de ospățari, șefi de sală și de hotel erau atenți la cel mai mic gest al lui Goschy, dar și numeroșii membri ai familiei. Mai ales nepoții Axel (10 ani), Marc (13) și Oliver (13), veniți din Germania, ascultau ce avea Opa să le spună. Cu un an în urmă au fost tot aici la Mamaia, dar nu la *Amiral*, ci cu câțiva metri mai în spate, la hotelul *Comandor*, un hotel cumpărat de bunicul lor cu un an în urmă. Din păcate pentru Marc și Oliver, înbătători de performanță, piscina din fața lor era îngărdită: directorii de la *Amiral* hotărâseră că au acces la ea doar propriii clienți. Așa că au rugat-o pe „Oma” (bunica Eva Goschy) să facă ceva în privința piscinei, iar „Oma” l-a rugat pe „Opa” să le rezolve mica doleanță. „Dragă, n-am putea noi să cumpărăm și hotelul cu piscina?” l-a sunat doamna Eva Goschy pe soțul aflat în Germania.

Doar câteva luni mai târziu hotelul *Amiral*, cu tot cu piscină, avea un nou proprietar: *Unita Turism SA*, societate deținută în procent de 99% de Josef Goschy. L-a costat 60 de miliarde și a licitat cot la cot cu doi grei interesați de hotelul

recent modernizat: George Copos și compania *Cocor* din București. Josef Goschy, galant: „Eram pregătit să dau 90 de miliarde. Nu poți refuza o doamnă”.

Are aproape 73 de ani. A cumpăra hoteluri pare a fi sportul de bătrânețe al lui Josef Goschy. Până nu demult singura tangentă cu turismul a avut-o în concediul anual, asemeni oricărui lucrător în domeniul puțin exotic al asigurărilor. O meserie pe care a practicat-o o viață: 25 de ani a vândut asigurări în România la *ADAS*, iar după ce a emigrat în Germania în 1978 a continuat să vândă polițe pentru *AXA Colonia*. În 1992, la 62 de ani, s-a gândit la o ocupație pentru pensie. S-a întors în România și a înființat prima societate de asigurări privată din țară: *Unita*. „Doream să-mi demonstrez mie că mai sunt bun de ceva”, explică Goschy. Anul la rând societatea lui Goschy a fost devansată pe piața asigurărilor din

România doar de *ASIROM*, urmașa *ADAS*. Dar între timp Goschy și-a descoperit o nouă pasiune: hotelurile. A cumpărat unul la Orșova în 1998 dintr-o întâmplare. L-a luat ieftin și s-a decis să mai cumpere. Cu frenezie a început să investească banii asiguraților în hoteluri, oriunde erau disponibile: *SIF Transilvania*, *FPS*, piața de capital, persoane fizice. Într-un an a cumpărat pachetele majoritare la 11 societăți turistice ce dețineau în total 20 de hoteluri în toată țara. De dragul hotelurilor sale, Goschy a renunțat până și la *Unita*. La sfârșitul lui 2000, într-una din cele mai interesante tranzacții, Josef Goschy a cedat 51% din acțiunile pe care le deținea la societatea de asigurări grupului austriac *Wiener Staadtsche*. Pretul: toate hotelurile achiziționate de-a lungul timpului de *Unita Asigurări*, pe care le-a reunit într-un fel de holding, o societate distinctă numită *Unita Turism SA*. Goschy a continuat și

Hotelurile — noua pasiune turismului românesc sunt private. Cine sunt noile ga

Hotelăria pare cea mai căutată afacere în aceste zile. A dovedit-o Agathon: ministrul Turismului a reușit în această vară să scoată peste 1.000 de miliarde de lei din vânzarea societăților hoteliere din Neptun Olimp, de 20 de ori mai mult decât capitalul lor social (53 miliarde). Și n-au fost hoteluri de primă mână, căci statul a hotărât să păstreze perlele Olimpului, *Belvedere Panoramic-Amfiteatrul*.

Îmbulzeală și la hotelurile din celelalte stațiuni. În Mamaia s-a dus o luptă crâncenă pentru cele două hoteluri rămase neprivatizate: *Amiral* și *Riviera*. Concursul german *TUI* a renunțat să mai liciteze, dar ofertanții români au ridicat prețurile la cer. Pentru că n-a reușit să cumpere nimic prin Mamaia, George Copos și grupul său *Ana Hotels* s-au mulțumit cu complexurile din Eforie Nord: *Europa* și *Astoria*.

Turismul nu este cea mai rentabilă afacere a lui Copos, dar cu siguranță cea mai dragă. Pasiunea l-a venit, se pare, după ce în 1996 a cumpărat hotelurile *Sport*, *Poiana* și *Bradul* în Poiana Brașov și Hotelul *Flora* din București. Le-a cumpărat ieftin căci legea de atunci prevedea retrocedarea către cumpărător a 60% din sumă, pentru investiții. Oricum, spre deosebire de *Cibela Grup*, a controversatului Viorel Popa, care a lăsat în paragină trei hoteluri cumpărate prin aceeași lege în Poiană și hotelul *Europa* din Eforie, George Copos a făcut din hotelurile lui

principala țintă din stațiune. Și cu *Flora*, patronul echipei *Rapid*, a avut mână bună, dându-i în administrare lanțul *Crowne Plaza*. Căci cine se pricepe la fotbal se pricepe pare-se și la hotelărie. Nicolae Badea, șeful de la *Dinamo*, profilat în special pe comerțul cu electronice, nu s-a abținut să nu cumpere înaltul hotel *Dorobanți* din București și, se pare, încă două mai mici: *Parc* și *Turist*. Viorel Păunescu, președintele echipei *Steaua*, are hotelurile *Lido* și *Intercontinental* în București și *Rex* la Mamaia. Lângă *Rex* și-a amenajat un hotel de patru stele și cel mai mare fotbalist român din toate timpurile, Gică Hagi. Ține atât de mult la el încât l-a botezat *IAK* după numele copiilor săi (Ianiș și Kira), iar de administrare se ocupă chiar doamna Hagi. Tot cu un nume drag și-a botezat hotelul său de la Timișoara și fotbalistul Ioan Timofte: *Boavista*.

A vândut toată viața asigurări. Pentru el, însă, Josef Goschy nu s-a gândit niciodată să-și asigure o bătrânețe liniștită.

George Copos și-a dovedit calitățile de manager și în domeniul hotelier.

pensie, Josef Goschy a refuzat să se ocupe de grădină. La 62 de ani a creat 70 s-a apucat să-și construiască un alt imperiu: hotelier de această dată.

Încă continuă să conducă societatea de asigurări *Unita*, ca director general. Pe 1 decembrie 2002 mandatul său expiră, iar Goschy nu intenționează să și-l prelungească. Între timp și-a vândut și restul de 49% din acțiunile *Unita Asigurări* către *Wiener Städtische*, de această dată pe cash: 6 milioane euro. Bani tot pentru hoteluri. O parte i-a folosit pentru a plăti cele 10 miliarde de lei împrumutate de la bănci, alții pentru a cumpăra noi hoteluri sau a completa portofoliul de acțiuni la societățile deja controlate de *Unita Turism*, și, ce-a rămas, pentru modernizare.

Se pare totuși că sezonul de cumpărături s-a încheiat pentru Josef Goschy. *Unita Turism* are deja coșul plin: 27 de hoteluri amplasate pe litoral, la munte sau în principalele orașe ale țării, dar nici unul în București. „Nu-mi place timpul acestui oraș”, explică reticent pentru *Capitală*. În schimb Josef Goschy, prin societatea *Turism*

Transilvania, controlează tot ce oferă Cluj Napoca mai bun în materie de cazare: *Transilvania* (fost *Belvedere*), *Sport*, *Casa Albă*. Marea problemă de acum va fi administrarea hotelurilor cumpărate. Nu este un lucru ușor pentru unul care conduce afacerile în felul lui Goschy: negociază contracte (Goschy: „Nu e plăcere mai mare pentru un comerciant decât să câștige ceva la fiecare negociere”), participă la ședințele consiliilor de administrație din 14 societăți separate, parcurge la volanul mașinii distanța de la Timișoara la Cluj, Brăila, Tulcea, Iași sau Mamaia. Josef Goschy pregătește acum constituirea celei mai mari companii hoteliere din România. Aceasta va rezulta printr-o megafuziune între toate cele 14 societăți distincte. Noua societate va avea în administrare 29 de hoteluri, cu peste 2.500 de camere și o capacitate de cazare de peste 5.000 de locuri. Plus baruri, restaurante și discoteci

afărate. În momentul constituirii noii societăți (la începutul anului viitor se pare) *Unita Turism* va fi de departe cea mai mare companie hotelieră din România, o afacere pe care Goschy o estimează la cel puțin 50 de milioane de dolari.

La anii săi Goschy nu poate evita o întrebare: cui va lăsa toată această avere? O umbră trece pe față, altfel mereu destinsă, a bătrânului. Goschy spune că nu se așteaptă ca băieții lui să continue administrarea afacerii. Ei locuiesc în Germania, lucrează în asigurări și se simt bine acolo. O speranță există totuși din partea lui Marc și Oliver. Cei doi băieți par să moștenească nu doar statura înaltă și voinică a bunicului lor, dar și interesul pentru hoteluri. Acesta pare cel mai important lucru. În rest, Opa este mereu dispus să-și împărtășească cunoștințele. Lecții valoroase, căci poveștile pe care le spune Goschy se petrec chiar sub ochii lor.

a oamenilor cu bani Din această vară 88% din activele zde? Surpriză, persoane pe care le-ați văzut adesea la televizor.

după clubul din Portugalia la care a câștigat bani și faimă. Colegul lui Hagl de la Națională, Adrian Ilie, a modernizat un hotel la Poiana Brașov (Ruia), iar antrenorul tricolorilor, Anghel Iordănescu, a cumpărat unul de-a gata la Predeal. Pentru că fostul FPS n-a dorit să-i vândă și lui un hotel la Poiană, Gică Popescu, care are deja un hotel la Calafat, a renunțat pentru câteva luni la echipa Națională.

Dar și alte persoane proeminente și-au dorit propriul hotel. Theodor Stolojan, lider al PNL și specialist în investiții financiare, a plasat banii câștigați la Banca Mondială într-un, ați ghicit, hotel la Predeal. La numit după funcția preferată: *Premier*. Alt parlamentar hotelier, Trifă Făniță, numit și baronul grăului, a păstrat denumirea celor trei hoteluri din complexul *Steaua de Mare* în stațiunea Eforie. Și colegul său, deputatul PSD Iosif Armaș, a cumpărat la Herculane o stațiune întreagă.

Dar cine n-are acolo un hotel-două lângă un nume bun? Că te numești Mihai Erbașu (hotel *Erbaș* în București) și ești puternic în construcții sau Corneliu Iacobov (hotel *Bulevard*) și controlezi afacerile petroliere, un hotel nu strică nicio dată. Să administrez un hotel sau două e una și să administrez 29 e alta. Exact atâtea a cumpărat omul de afaceri timișorean Josef Goschy (vezi articol de mai sus). Iar frații Micula, posesorii unuia dintre cele mai mari grupuri industriale din

România – *European Drinks* – s-au lansat astă vară în două noi afaceri: presă și hotelarie. Sinergii între ele? Probabil, căci Dumitru Tinu și Cristian Tudor Popescu, ziariști și totodată asociați la *Adevărul SA*, au și ei hotelul lor, *CARO* în București. Magnații din Oradea însă n-au glumit. Ei au scos din buzunar câteva sute de miliarde cumpărând dintr-un foc 9 hoteluri (8 la Neptun și unul la Mamaia) plus vestitele vile *Plopi* și *Mesteacănul* din Neptun-Olimp.

Alții au avut mai puțini bani, dar nu mai puține ambiții. Exemplu: Traian Păcurar, președinte și principal acționar al societății hoteliere *Aurora* din Satu Mare. Păcurar, 49 de ani, care a parcurs întreg traseul de la ajutor de ospătar la director și proprietar de hoteluri, a participat la aproape toate licitațiile ținute de minister. A bătut toată vara traseul Satu Mare-București pentru a-și împlini visul de-o viață: acela de-a avea un lanț hotelier. De cumpărat, n-a cumpărat nimic: „Prețurile au fost prea mari”, spune Păcurar, care s-a hotărât să construiască mai bine un hotel la munte. Încă din 2001 firma sa a cumpărat un mic hotel în Jupiter. Anul trecut, hotelul său de pe litoral abia dacă a reușit să-și acopere cheltuielile și încă nu poate vorbi de profit. Profitul este încă un loc gol în casetele de bilanț ale multor societăți hoteliere. Josef Goschy: „Încă bag și azi mai mulți bani în hoteluri decât scot”.

Inter: Dan Tornea

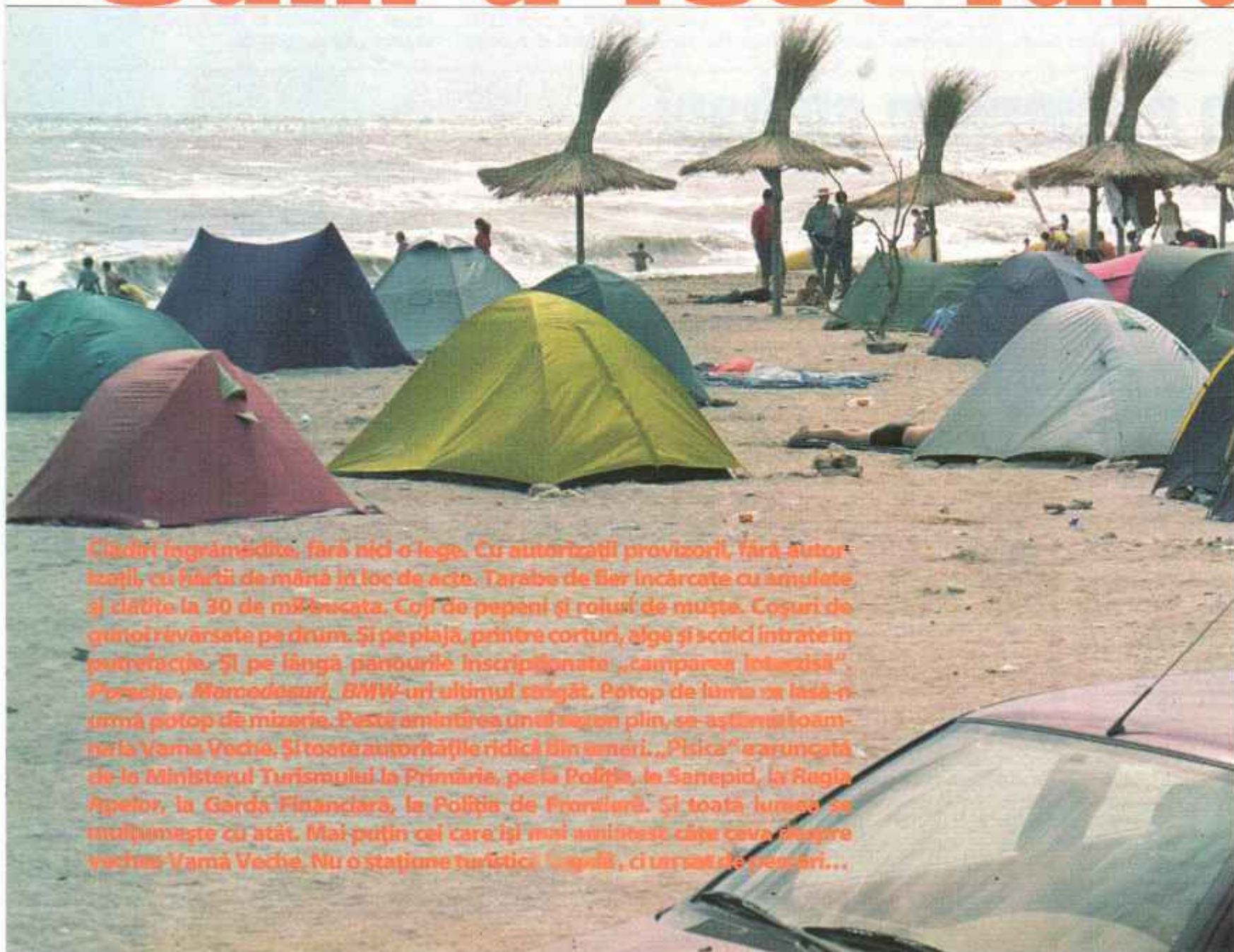
Stolojan și-a botezat hotelul după funcția preferată: *Premier*

Iaki, hotelul lui Hagl, poartă câte un pic din numele copiilor: Ianis și Kira

Cum a fost furza

Clădiri ingramădite, fără nici o lege. Cu autorizații provizorii, fără autorizații, cu furta de mână în loc de acte. Tarabe de fier încărcate cu amulete și clătite la 30 de mii încușate. Coji de pepeni și roiuri de muște. Coșuri de gunoier revărsate pe drum. Și pe plajă, printre corturi, alge și scoici intrate în putrefacție. Și pe lângă panourile inscripționate „campare interzisă”. Porachio, Morocodouri, BMW-uri ultimul conșat. Potop de luma va lasă-n urmă potop de mizerie. Peste amintirea unui sezon plin, se așternă loamner la Vama Veche. Și toate autoritățile ridică din umeri. „Plisica” e aruncată de la Ministerul Turismului la Primărie, pe la Poliție, la Sanepid, la Regia Apelor, la Gardă Financiară, la Poliția de Frontieră. Și toată lumea se mulțumește cu atât. Mai puțin cei care își mai amintesc câte ceva despre vechiul Vama Veche. Nu o stațiune turistică „lapă”, ci un sat de pescari...

ntă Vama Veche

Toate-s vechi...

E un colț de Rai, spunea domnul Marius Anghel, economist de meserie și „vamist” vechi de peste 40 de ani. Domnul Anghel n-a mai fost la Vamă de vreo 7-8 ani și ce mi-a povestit sunt frânturi de amintiri. Are și fotografii, pe care le păstrează cu sfințenie într-un album de carton negru. „Străbați cei patru kilometri de la 2 Mai pe jos, într-o arșiță cumplită. Sau poți să mergi cu șareta. Drumul serpuiește pe faleză și, pe alocuri, se zărește marea. E pustiu, doar câte o mașină trece în viteză sau te ajunge din urmă o căruță trasă de doi măgăruși. Mai tot timpul vine patrula. Grănicerii. Nu fac altceva decât să te legitimeze. E zonă de frontieră.”

O întindere imensă de nisip. Undeva, la linia orizontului, desenată cu albastru, verde și dungată cu spumă albă e marea. Așa cum n-ai văzut-o niciodată. Așa cum n-ai crezut-o niciodată. Și miroase a alge, și a sărat, a soare și a nisip. O cazemată din al doilea război mondial punctează intrarea în sat. Câteva mese și scaune, doi localnici și-un turist moțâie privind în zare. În spate, răsfirate și respirând în alb, sunt casele. Curți largi, umbrite. Deși marea e destul de departe, se aude. De parcă ar cânta. Plaja e desprinsă din povestiri fantastice. Cotropită de pescăruși. Natura a lucrat, desăvârșindu-și opera. Sălbăticia superbă nu e deranjată decât de câteva grupuri de oameni, izolate. Câteva corturi, undeva în stânga, câteva perechi încolo, spre graniță, pe o bucată de plajă decorată de cochilii de melci și scoici imense. Oamenii sunt goi, așa cum i-a lăsat natura și par într-o comuniune perfectă. Orice ai face, parcă te simți prea orășean printre ei. Deși totul e static, spectacolul e sublim. E o altă lume. Te trezești cu un bărbat înalt și bronzat, purtând doar o pălărie de paie, care trece pe lângă tine și te salută de parcă te-ar cunoaște de-o viață. Are la gât, legată cu sfoară, o piatră albă, netezită de valuri.

Soarele s-a ascuns, plaja a căpătat reflexii ciudate. S-a stârnit vântul. Marea însăși a început să lumineze, ca fermecată. De la corturi răzbăteau acorduri de chitară, și-apoi o voce plină, bărbătească, fredonând din Beatles. O altă lume, în care accesul părea limitat. Trebuia s-o iubești ca s-o poți cunoaște.

Domnul Anghel își
aduce oricând
aminte cu plăcere
de Vama Veche,
așa cum era ea în
urmă cu mai bine
de 30 de ani.
Fotografiile – din
arhiva personală –
au fost făcute, în
1964, pe plaja satu-
lui de frontieră.

... și nouă toate

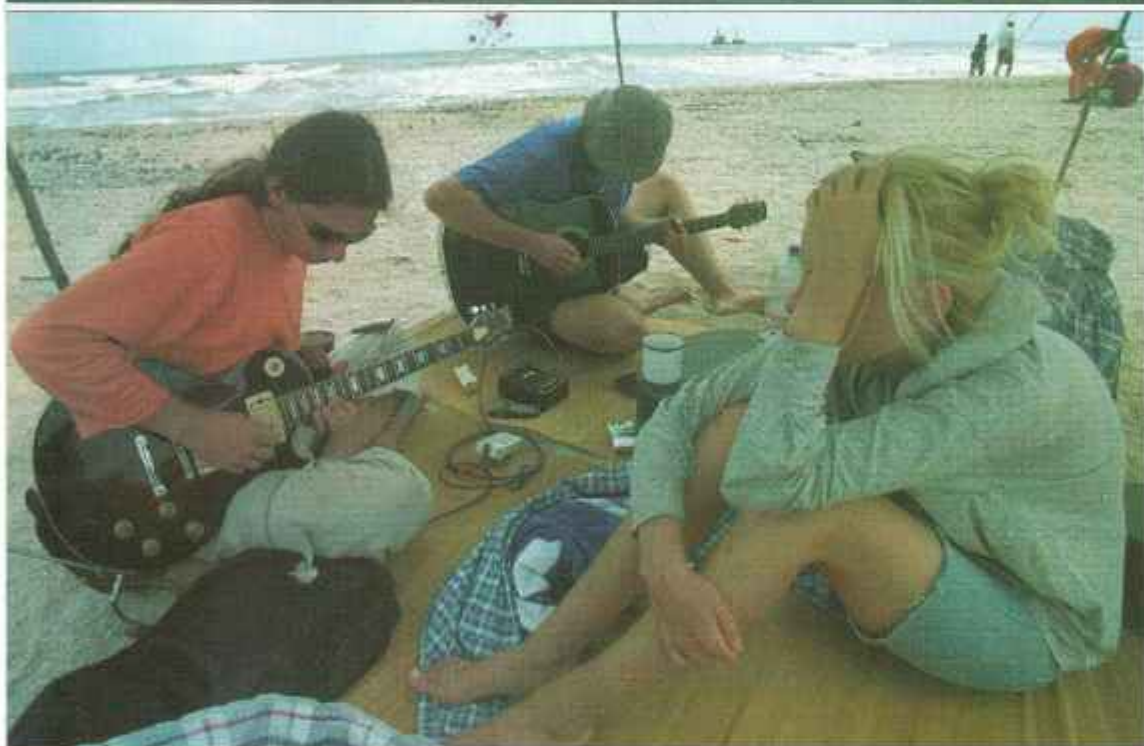
Din drumul național, în dreptul plăcuței ce anunță numele localității, se face un drum în stânga. Drum de țară, prăfuit, bolnav. Mașinile stau la coadă, care să intre, care să iasă. Motoarele sunt ambalate la maximum, radiatoarele fierb, claxoanele urlă. Pe dreapta, de la o terasă cu mese și scaune de plastic roșu, fericiții c-o bere rece-n față îi privesc compătitori pe amărății ce fac eforturi disperate să ajungă la plajă. Și plaja nu e departe, mai sunt doar câteva sute de metri... În sfârșit, coloana se urnește; în pas de melc. Praful îți intră în gură, în nas, în ochi. De-o parte și de alta a drumului e atât de plin de tarabe și chioscuri, încât juri c-ai nimerit într-un bazar din Orientul Apropiat. Mirosul de hot-dog se amestecă cu cel al gogoșilor, cu floricele și pepeni roșii, colacele stau de-a valma peste șampoane și creme de plajă, pe sfori spânzură coliere de scoici, brățări de piele, amulete, bandane, curele, lanțisoare, banane și funii de usturoi.

La stuf, terasa de pe plajă, cei rămași de peste noapte se amestecă discret cu nou-veniții la cafea. Sau la o bere „de dres”. Marea nu se zărește. Din cauza corturilor. Ba da, se vede, în zare, pe-acolo pe unde pescarii și-au întins năvoadele. Se vede și epava, mai mică parcă de la an la an, mai ruginită. Dar nu miroase a mare! La o masă, un tânăr întins pe băncuță se rostogolește ușor, pe-o parte. Și cade. Lovitura e amortizată de nisip și băiatul nu pare să sesizeze diferența. Amicul lui se ridică greoi, și, natural, îl împinge sub bancă. Să nu doarmă în soare. Bandana i-a alunecat pe-un ochi și blugii închisi la culoare poartă urme de sare. Dar zâmbește în somn, și sforăie. De undeva, din stânga, un frumos cu părul negru și lung se ridică nesigur. Iese, ușor clătinat, de sub acoperișul de stuf, printre mesele și scaunele improvizate din buturugi. Întoarce spatele mării și începe să danseze. Toată lumea îl aplaudă. Un altul îl urmează. Dansează, amândoi, în pași de halerini, la ora 9 dimineața, pe plajă la Vama Veche. Dar celui de-al doilea i se face rău. Se oprește, se clatina. Se albește la față și încearcă să facă doi pași. Prea târziu. Vomită, cu mâinile făcute pânne la gură. Spectacolul se încheie într-o notă falsă. Dar cei din jur nu par să se sinchisească.

Alături, pe drum, mașinile continuă să curgă. În valuri. Și marea are valuri și parcă an după an se trage mai spre drum. Mai mușcă o bucată de uscat. Ai zice că vrea să plece. Sau poate e numai o iluzie, din cauza construcțiilor. În ultima vreme au tot apărut vile, case construite „cu simț de răspundere”. Mari, zdravene, betoane, ca nu cumva să le zboare vreo pală de vânt. Și din ce în ce mai aproape de apă. Cu autorizații provizorii, fără autorizații, cu hârtii de mână și înțelegeri verbale. An de an, oamenii au mai furat câte-un metru, doi de plajă, aproape pe nesimțite. Satul a rămas undeva, în spate și nici un turist nu se mai pierde printre casele albe și pitice ale lipovenilor de prin partea locului.

foto: Dragos Cristescu

Dintr-un blues la malul mării, Vama Vech

La deschiderea sezonului 2002 pe litoral, ministrul Turismului, Dan Matei Agaton, a vizitat Vama Veche. Asta după ce, la mizeria, cu dezamățul, cu promiscuitatea. Vamiștii nu s-au arătat prea încântați să-l vadă în zonă. Unii spun că a fost alung Agaton a rămas pe poziție. Nu a putut să alunge turiștii și să descurajeze întreprinzătorii, așa că i-a amenințat cu amen propus să nu se mai întoarcă. Alții au fost așa de încântați, că mai nu s-ar fi desprins de satul de frontieră și au p

„Vama Veche nu poate fi numită stațiune”, este punctul de vedere al Ministerului Turismului. „Este un sat de frontieră și tot ce este acolo ține de primărie, nu de noi. Ministerul nu are nici o structură autorizată în zonă”, susține domnul Tone, purtător de cuvânt al ministerului de resort. Asta nu înseamnă că responsabilii vor lăsa lucrurile așa. La întâlnirea de la începutul verii, ministrul Agaton i-a promis primarului din comuna Limanu (comună de care ține și satul Vama Veche) că o să vină cu un proiect. Un program de cofinanțare care să schimbe fața stațiunii. Să o civilizeze. Tot la începutul verii, ministrul și primăria au bătut palma pentru o faleză: practic un drum asfaltat care să separe plaja propriu-zisă de terenul constructibil. Până la sfârșitul verii, asta nu s-a întâmplat. Primăria nu a făcut decât să înfigă niște țărui în nisip și să-i lege între ei cu sârmă. Așa s-a făcut „delimitarea”. Primarul de Limanu, Gheorghe Dragomir, are, însă, problemele lui. „Să facem, să dregem... Cu ce bani, adică? Am văzut proiecte pe hârtie, am auzit promisiuni. Credeți că am văzut vreun sfânt? Cine își imaginează că Primăria are bani, se înșală. Avem destule pe cap. Suntem acum în tot felul de procese cu cei mai mulți dintre cei care au construit ilegal pe terenurile din Vama Veche. Pentru că s-au gândit că, vezi-Doamne, noi suntem mai de la țară și nu ne pricepem, suntem mai ușor de păcălit. Au cerut autorizații de construcții provizorii, de construcții agrare. Sau au încheiat cu noi acte adiționale, și pe baza lor au zis că, gata, pot face orice. Și vile de piatră, cărămidă și beton, sau terase, sau căsuțe, sau orice. 80 la sută dintre ele sunt ilegale. Ilegale! Dar eu nu pot să intru cu excavatorul peste ele atâta vreme cât nu am o hotărâre judecătorească. De aceea ne judecăm. Întruna ne judecăm”.

„Primarul a înnebunit. Eu am acte în regulă pentru tot ce am construit, pentru vilă, pentru terasă, pentru concesionarea plajei...”. Discuția are loc pe seară, pe terasă la Mitocanu'. Adică la domnul Dogaru, alias Mitocanu. Carmen, soția, este cea care administrează afacerile familiei. E sfârșit de sezon, Vama e aproape pustie. Femeia confirmă că da, este în proces cu primăria, dar că, din cauza lui Agaton, toate autoritățile locale au luat-o razna. „Eu înțeleg că a zis ministrul, a dres ministrul. Că vor să ne desființeze. Toată vara am avut controale peste controale, de la sanepid, de la poliție, de la garda financiară, de la primărie, de la mama, de la tata, de la dracu'...! Bineînțeles că nu ne-au prins cu nimic.

N-aveau cu ce. Și-atunci vă zic eu ce-au făcut. Au încercat o înscenare. Cu drogurile. Au venit la noi la bar doi șmecherasi. Discret, l-au întrebat pe barman dacă ar fi interesat de ceva... iarbă, în cantitate mai mare. Adică erau un fel de dealeri, din Constanța, cică. Angajatul meu le-a zis să revină mai pe seară, și m-a anunțat. Eu am sunat la departamentul de droguri de la Constanța și am tot așteptat să vină un organ ceva să-i ia ca din oală, pentru că, desigur, băieții s-au întors. Au zis că au marfă în valoare de 10.000 de lei. N-a apărut nici picior de polițist. Din motivul asta, dar și din multe altele, cred că a fost vorba de o capcană. Dar n-a mers...”, povestește Carmen Dogaru.

Toți patronii de spații de cazare și terase recunosc, au fost „călcați” la greu de controale. Unii au luat amenzi, la alții s-a lăsat cu suspendare, ba unul este deja în proces penal. L-a fost găsit caietul de contabilitate, cel „pe nașpa”. Cu toate acestea, toate spațiile de servicii și comerț au continuat să funcționeze fără nici o jenă. Pe parcursul verii au existat momente când, înaintea vreunui control masiv, în Vama se

dădea „de șase”. În sensul că acei comercianți mai bine situați erau cumva anunțați. Când ajungeau la locul faptei poliția, garda financiară, reprezentanții primăriei, sanepidul etc. localul respectiv era în beznă, încremenit. O dată, de două ori, de trei ori. Adjudecați! Așa se explică, poate, că în ciuda tuturor amenințărilor și controalelor, cele mai multe dintre locațiile din Vama au funcționat sub limita admisă de curățenie, de servicii, de, de, de. Și toate astea, la prețuri mai mari decât – de exemplu – în Neptun-Olimp. Prețul pentru cazarea la una dintre „vilele” de pe faleză, cu vedere la mare (și am pus ghilimele pentru că vile este o denumire generică, ele sunt, de fapt, un gen de blocuri, de genul căminelor de nefamiliști, niste cutii de chibrituri cu... gardul vopsit) s-a situat pe undeva între 800.000 -1.500.000, pe noapte. În multe cazuri, cu baia pe hol. Să nu mai vorbim despre mâncare, sau bere – prețul unui pahar de 250 ml atinsese eroic suma de 30.000 în plin sezon. Să vorbim și despre taxa la toaletă? 5.000 de lei. Dar despre cum arată această toaletă la care se plătesc, la fiecare drum, desigur, 5.000 de lei?

Satul uitat de lume de la granița cu bulgarii s-a transformat, în numai 4-5 ani, într-un loc „super”, „cool”, „marfă” modă acum să mergi la Vama Veche. Iar mizeria și lipsa autorizațiilor par a constitui un nou și original spirit de

e a ajuns o manea a turismului românesc

sfârșitul verii trecute, a cerut să nu mai fie corturi pe plajă, să se demoleze construcțiile neautorizate, să se termine cu at cu pietre, huiduit, fluierat. Alții zic că a fost o vizită... decentă. Totuși – sau mai ales din cauza tuturor acestor întâmplări, zi usturât oare și controale zilnice. Ceea ce s-a și întâmplat. Mulți dintre turiștii ce și-au petrecut concediul la Vama și-au romis că vor reveni. Dintre cei care nu au ajuns încă, mai toți se ntreabă...da' ce-i acolo, dom'le, la Vama Veche?!

Mai bine nu. Poate citiți acest material în timpul mesei... Dar, paradoxal, Vama Veche a gemut de lume. Lume din care a lipsit așa-numita categorie „mediu”. Un fel de loc al bogaților... și al săracilor.

Revenind la ministrul Agaton și la una dintre dispozițiile sale mult trâmbițate, putem spune din start că ea a fost profund ignorată. Fără drept de apel. Cea referitoare la camparea pe plajă. Este drept, Regia Apele Române – cea care are în administrare partea... de nisip a Mării Negre – a montat din 10 în 10 metri plăcuțe cu INTERZIS, INTERZIS. Cele mai multe au fost modificate ad-hoc de turiști în sensul dorit de ei. Plaja a fost plină de corturi. Toată plaja de la Vama Veche, de la baraca pescarilor – punctul de nord, până la cazemată, punctul sudic. Reprezentanții Apele Române n-au avut ce face mai mult. În plus, deși plajele sunt în administrarea lor, nu prea au călcat prin zona Vama Veche, nici să la eventuale măsuri, dar nici să se ocupe de curățarea țărmului, fie vorba între noi, absolut necesară. Furtunile repetate din această vară au cărat pe mal, pe lângă scoici, pietre sau

animale marine moarte, tone de alge. După o zi toridă, toate acestea au intrat, firesc, în putrefacție. Dar au rămas pe loc. Așa se face că, de la un loc frumos amenajat, cu umbrele de stuf și hamace și până la marea cea mare – adică pe o distanță de 2-3 metri – aveai de străbătut un munte infect și cumplit mirositor. Ca să ajungi să faci o amărâtă de baie. Regia Apele Române a avut o explicație simplă și concretă pentru acest aspect. „Nu că n-ar fi fost treaba noastră. Dar furtuni au fost pe tot litoralul românesc și aceeași situație s-a creat și în stațiuni. Am fost foarte ocupați în Mamaia, în Neptun-Olimp, în Costinești. N-am mai avut vreme și de Vama Veche, mai ales că localitatea nici măcar nu este în vreun circuit turistic...”, a precizat Marius Anton, reprezentant al Regiei.

Cpt. Vasile Andrei, Poliția de Frontieră. Răde când își aduce aminte de vremurile apuse ale vechii Vame. „Fiecare tur de noapte ne rezerva câte o surpriză. Oamenii se simțeau liberi, trăiau liber, ca în epoca primitivă, parcă. Făceau focuri și n-aveau voie. Tot timpul mergeam peste el și le atrăgeam atenția. Dar nu se

supărau. Ne mai injurau, mai comentau, pe urmă venea invitația la o palincă. Sau la un pește prăjit pe tablă. Până la urmă ajunsesem la o soluție de compromis. Făceau gropi în nisip, și focul în groapă. Nu se mai vedeau de pe mare. Alții, goi pușcă, se scaldau în lumina lunii. Nici asta nu era voie, ca să nu fugă. Doamne-fereste, peste graniță... Îi fluierau băieții și-i scoteau din apă... altfel, era frumos, cântau la chitară, spuneau poezii, acolo între ei, jucau piese de teatru. Se distrau. Acum? Alt gen de probleme avem noi acum. Nu prea mai ajungem în zona plăji. Dar cei de la locală și cei de la centru au mult de tras. Doamnă, anul ăsta parcă au înnebunit toți. S-a furat pe rupe. Ca niciodată. Din buzunare, de la lerase. Din corturi. S-au tăiat corturile. Pentru ce? Pentru un sac de dormit și-o geacă de blugi? Și asta din cauza drogurilor. A fost belea cu drogurile și cu toxicomanii. În vara asta, la *Liberty Parade* – chestia aia cu mult zgomot și lumină – a fost ceva cumplit. N-am crezut că suportă pământul atâta lume. Și mai ales atâta lume proastă, iertați-mă, doamnă...”

E adevărat, Vama a început, de câțiva ani, să fie și ea inclusă în seria de turnee, concerte, spectacole de pe litoral. Unele mai decente, mai pe stilul locului, concerte de rock, festivaluri de jazz. Anul acesta însă, Vama a avut parte și de *house*. Localnicii și-au făcut cruce, cortiștii au fugit, poliția locală, poliția de frontieră, antitero, forțele de intervenție rapidă au avut de lucru toată noaptea. O mare de oameni a năpădit Vama. Unii veniți tocmai de la Mamaia. Mașinile parcate au blocat drumul până spre 2 Mai – adică pe 2-3 kilometri. Peste tot aglomerație ca la mitingurile de stradă. Sau ca în vremurile din Piața Universității. Unii s-au distrat, alții s-au enervat. Dar imaginea de dimineață a fost dezolantă. Sinistă. Ireală. Plaja acoperită, centimetru cu centimetru, de sticle goale. De vin, de bere, de țârie. De prosoape și haine pierdute, de papuci, ambalaje, conserve. Printre ele, tineri. Desfigurați, parcă, în somnul lor. Cu hainele pline de nisip, cu părul năclăit, cu spasme în somn. Sub soarele aproape crud al dimineții. „Dar știți ce ne-a îngrozit cel mai tare?” – întreba retoric plăt. major Antonie, de la 2 Mai. „Seringile. Peste tot seringi, unele cu tot cu ace. Sunt om în toată firea, da' mi s-a făcut pielea de găină. Parcă toată lumea care a fost acolo s-a drogat...”

text: Oana Costea

foto: Octavian Tîbăr

„In nici o stațiune de pe litoralul românesc nu s-a construit într-un asemenea ritm și într-un asemenea stil. E la fraudă.”

foto Tudor Predescu

www.skygatehotel.ro

105 Comfortable Soundproof Rooms
Conference Center & All Meeting Facilities

24 / 24 h Bar & Restaurant

Room Service

Fitness Room

Free Parking

Free Shuttle from/to Airport

3000 sq.m. of Office Space to Let

MORE THAN YOU EXPECT

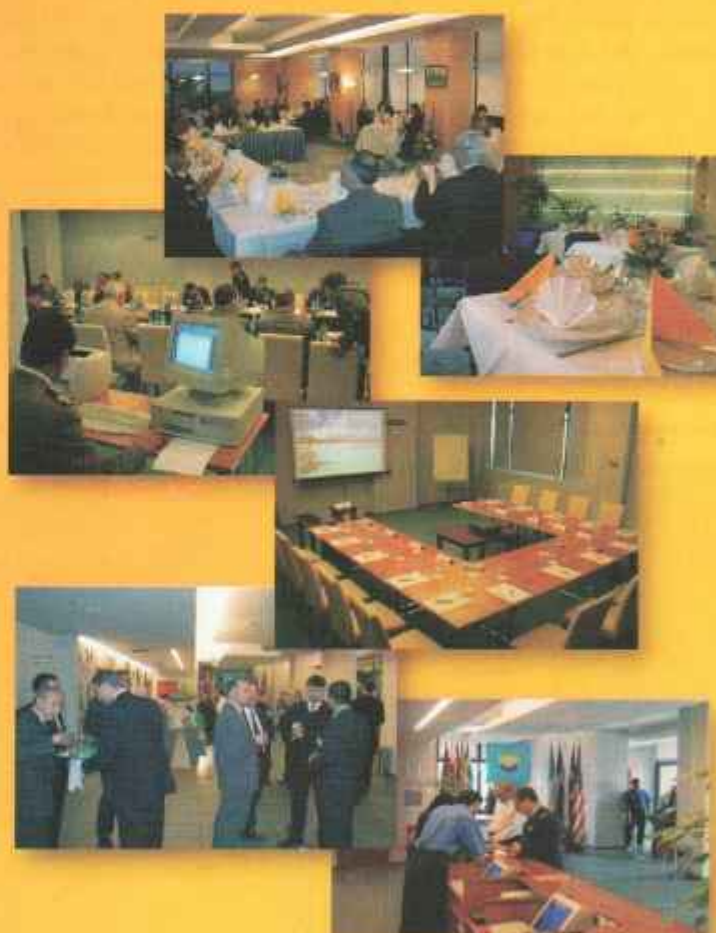
THE BEST PLACE FOR A DEMANDING GUEST

THE ONLY BUSINESS & CONFERENCE HOTEL NEXT TO BUCHAREST INTERNATIONAL AIRPORT

Sky Gate
HOTEL & CONFERENCE CENTER

MORE THAN YOU EXPECT

European Road 60. DN1. Km 16.5

Calea Bucureștilor nr. 283, Otopeni - Ilfov, 71941 România

Tel: (+4021)203.65.00 Fax: (+4021)203.65.10

E-mail: office@skygatehotel.ro

sales@skygatehotel.ro

reservations@skygatehotel.ro

♥ Cine este Răzvan Dumitrescu?

– Un inginer electronist care a trecut în 1991 în presă și n-a regretat asta niciodată. Pe de o parte pentru că institutele de cercetare și-au cam închis activitatea în România, pe de altă parte pentru că nu pot spune că n-am reușit în ziaristică.

– Dar ca electronist îți puteai găsi un job în străinătate!

– Toți colegii mei de grupă din facultate au așa ceva! Aveai de ales: fie să rămâi „să închizi lumina”, fie să pleci, fie să-ți schimbi meseria.

A lucrat în toate mediile de presă. Într-o vreme, a fost redactor șef al revistei *Flacăra*. S-a specializat în politică, și-a construit un nume și o imagine, fără a-și implica în vreun fel viața privată.

Răzvan Dumitrescu:

„Țara asta are probleme pentru că românii și le doresc.”

„M-am dus să dau concurs pentru un post de electronist și în acea seară am prezentat știrile”

▼ **La fel ca majoritatea dintre noi, ai trecut prin multe redacții. Ce fel de amintiri ai?**

– Sunt un om care păstrează doar amintirile plăcute. Cele neplăcute le țin într-un „plic” pe care îl deschid uneori, pentru că e bine să înveți din propriile greșeli, ca și din ale altora. Cel mai plăcut este faptul că am văzut din interior tot ceea ce înseamnă presă: cotidian, periodic, radio, agenție de știri, televiziune – nu mi-a scăpat nimic!

– **Cum te-ai adaptat de la un loc la altul?**

– Cred că prin rigoare și seriozitate. N-am lucrat diferit, am fost același om, am avut aceleași principii. Nu instituția te face om, ci oamenii fac instituția.

– **Au existat însă momente de cotitură?**

– Da, în primul rând intrarea în presă. M-am dus la SOTI pentru un post de inginer de sistem (lucram atunci la un institut de pe platforma Băneasa, eram specializat în telecomunicații), dar, spre surprinderea mea, Marilena Rotaru m-a pus să dau probe de voce și imagine, drept care în seara aceea am prezentat știrile! De altfel – acum pot s-o spun, au trecut zece ani, s-a „prescris” – dintre cei care se ocupau de studiouri unul era sticlă, iar celălalt mecanic auto sau cam așa ceva...

– **În traseul tău profesional, ce loc ocupă B1 TV?**

– E un proiect nou cu care am pornit la drum. Când pleci dintr-o zonă cu vizibilitate foarte mare, în care performanța se poate măsura, și vii într-un loc în care abia se construiește, la prima vedere este frustrant. Dar trebuie să avem răbdare. Într-o seară am numărat 17 canale TV care consumă publicitate de pe piața internă – prin urmare un post nou este o provocare foarte interesantă. Dacă nu riști, nu câștigi niciodată. Să nu se înțeleagă din asta că jucăm la loterie toată viața!

– **Cum a apărut emisiunea „Duminică la prânz”?**

– Ideea a pornit după o vizită în 1998 în SUA, după care am stat mai mult, în 1999, la

un curs pentru ziariști de investigație. Am avut ocazia să văd din interior mari televiziuni și să stau de vorbă cu celebrități ale acestora. La Fox am văzut un format de acest gen – analiza săptămânii politice, foarte incisivă – și am aflat că americanii se uită foarte mult la astfel de emisiuni, duminică! Atunci m-am întrebat de ce n-ar fi interesant și pentru români. Multe lucruri despre care unii susțin că n-ar merge în România n-au fost niciodată încercate! De altfel, aveam experiența emisiunii *De luni până duminică*, de la TVR, care uneori depășea ratingul jurnalelor de seară, ca și 2 + 1 de la Antena 1.

– **De ce dispar emisiuni cu audiență atât de ridicată?**

– Ar trebui întrebați cei care le scot!

– **Cum ai gândit *Ediția de noapte*?**

– Este un fel de jurnal care sintetizează ziua și se focalizează pe cel mai important eveniment: faptele, istoricul, opinia unui analist din domeniul respectiv și, dacă suntem în stare să-l aducem, cel care a provocat evenimentul.

– **Cu cine consideri că te afli în concurență?**

– E greu de spus. Practic, amândouă emisiunile sunt formate unice în România. Asta nu înseamnă că nu mă aștept să copieze cineva ideile... *Profeții despre trecut* are alt format decât *Duminică la prânz*, e la altă oră, nu cred că ne calcăm pe picioare, mai degrabă ne completăm reciproc.

– **Ai stat de vorbă cu toți oamenii politici importanți – care este amintirea cea mai neplăcută?**

– Ofl, e foarte greu, nu m-am gândit la un astfel de inventar... Nu vreau să dau nume, dar e neplăcut să-ți confirme cineva prezența la emisiune, de patru-cinci ori, și să se răzgândească în ultima clipă.

– **Sub ce motive?**

– Ce mai contează! Dar când se întâmplă de trei ori cu aceeași persoană, cum crezi că este?

– **Ție ce ai să-ți reproșezi?**

– Faptul că de multe ori am fost tentat să iau de bună o promisiune. La un săptămânal la care am lucrat cu drag am trăit momente frustrante, pentru că am înțeles cu greu de ce cineva ar da cu piciorul în propria afacere. Acum, sigur, respectivul patron e deputat în partidul de guvernământ, poate că așa se explică, poate că avea altă agendă, iar noi nu eram oamenii potriviți... Cred că știți despre ce vorbesc! („Zig Zag”, respectiv Octavian Mitu – n.red.)

– **Care este principalul defect al presei românești?**

– Sunt mai multe! România este, în Europa, țara cu cele mai multe ziare, posturi de radio și TV. Dar punctul de publicitate este la noi de 10-15 ori mai mic decât în Polonia! În aceste condiții, faptul că presa românească există și

plătește lefuri, deși bilanțul nu se „închide”, mă face să-mi pun întrebări. E ca și când un aparat de 220 de volți ar funcționa băgat într-o priză la 110 V! E foarte ciudat...

– **Asta financiar vorbind – dar profesional?**

– Păi, dacă trebuie să trăiești în asemenea mediu, trebuie să te gândești ce scrii... Ziariștii sunt exact ca mediul politic și ca societatea: există profesioniști adevărați (care nu sunt toți într-un loc), există și oameni cu mai puțină chemare, care totuși reușesc, pentru că după un război urmează îmbogățiri fabuloase, câștigătoare nu sunt neapărat valoarea și bunul simț. Dar, mai devreme sau mai târziu, lucrurile se vor regla.

– **După atâția ani de presă, inclusiv TV, lumea știe puțin despre viața ta.**

– Sunt căsătorit de 11 ani și am o fetiță de trei ani și șase luni, Elena. Țin foarte mult la familie, dar viața mea privată are rigori foarte stricte, îmi rămân puține ore de petrecut acasă. Dacă familia n-ar fi înțeles acest lucru, mi-ar fi fost imposibil să reușesc în meserie. Este o armonie bazată pe înțelegere, pentru care sunt recunoscător. Pe de altă parte, nu cred că te legitimezi scoțând în față familia. Soția se legitimează ca finanțist, eu ca jurnalist, copilul – prin ceea ce va face. Cred că fiecare trebuie să reușească prin el însuși.

– **Cum vezi România următorului deceniu?**

– Un studiu arată că România ar putea ajunge peste 15 ani la nivelul pieței de publicitate din Polonia. Și asta în condițiile în care modelul polonez este, cred eu, un eșec: după 12 ani de reforme, șomajul este de 17%, iar creșterea economică de 1,1%. Multă vreme de aici încolo, pe scena politică, vom asista la un joc bipolar, în care, în cel mai bun caz, doar unul dintre partide este democratic! Vom avea în continuare guverne de coaliție, iar UDMR va ajunge să aibă probleme în obținerea pragului electoral, după ce au pierdut deja 10% din etnie, urmare a deserviciului făcut de premierul Ludovic Orban cu „legitimația de maghiar”, care l-a atras peste graniță pe etnicii unguri. Cred că vom mai avea niște etape interesante privind modificarea Constituției. Economic, vom mai trăi modelul „latifundiar”, cu „baroni” locali care doar monedă cu efigie proprie n-au apucat să bată, dar, deși huliți de presă, au o mare popularitate în zona lor. Și-atunci, o să constatăm că țara asta are probleme pentru că oamenii s-au obișnuit cu ele, și le doresc, le aclamă, le aplaudă și nu există ceea ce stă la baza oricărui stat democratic: reacția societății civile, spiritul civic. Câtă vreme nu există spirit civic nu poate fi democrație în România.

intervi... de Tudor Călin Zorojanu

foto M. Felix

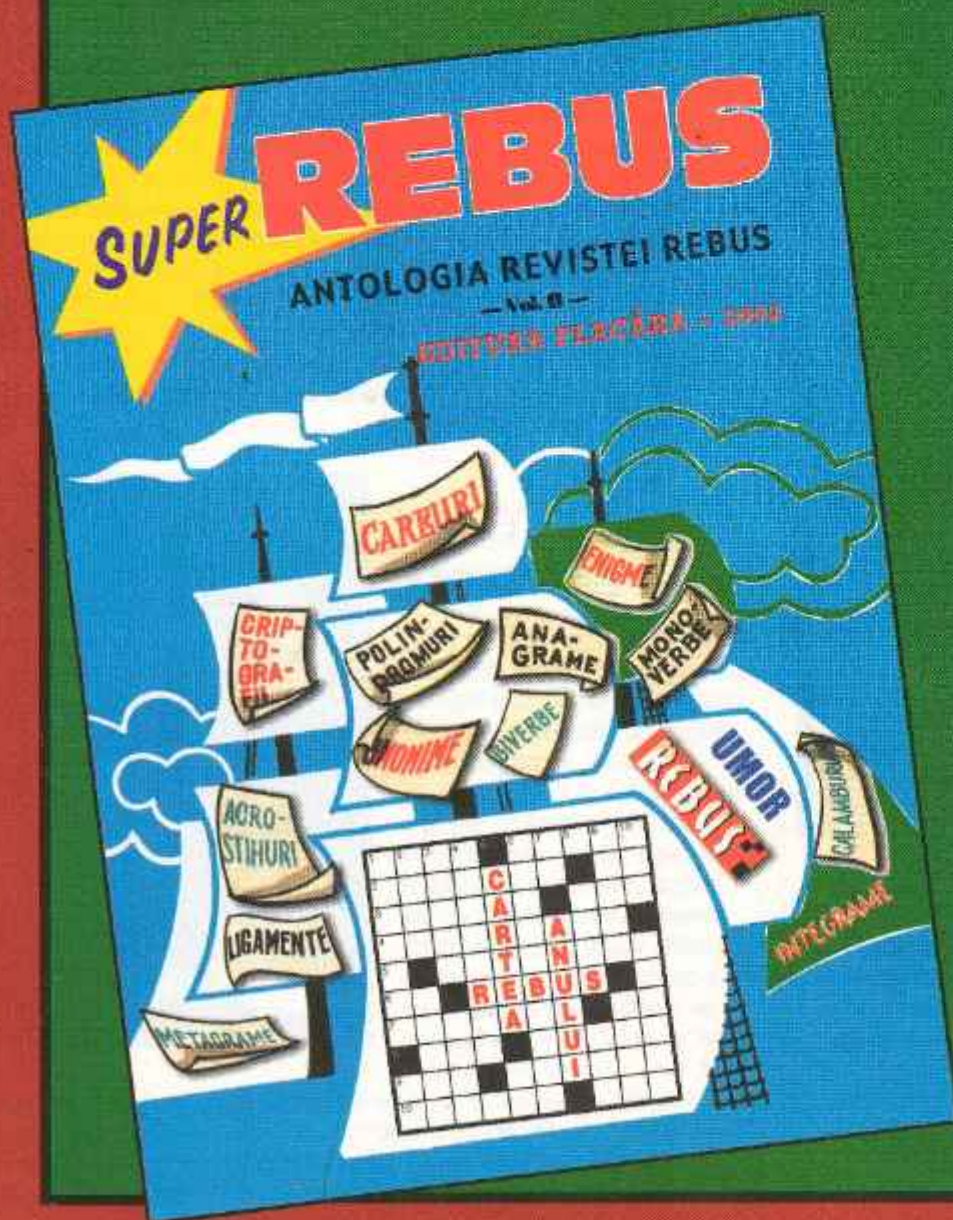
A APĂRUT **SUPER REBUS** Vol. II

Trustul de presă Flacăra a lansat cel de-al doilea volum al antologiei revistei Rebus, *Super Rebus II*, care se referă la perioada 1976-2000 și cuprinde cele mai bune materiale apărute în decursul anilor respectivi: careuri, enigmistică literală și versificată, epigrame, aforisme, interviuri și articole de specialitate, caricaturi, schițe umoristice, anecdote, curiozități etc.

Selecția materialelor s-a făcut după criterii riguroase, cu minimum de subiectivism.

Super Rebus II cuprinde și dezlegările problemelor apărute în ambele volume.

Nu pierdeți ocazia unică de a veni în contact cu cele mai valoroase lucrări, semnate de cei mai apreciați compunători și cunoscuți condeieri.

Super Rebus II poate fi procurat de la toate unitățile de difuzare a presei și din librării. Costă doar **45.000 lei**.

Pentru cine dorește să primească antologia acasă, plata ramburs, costă **40.000 lei**, cheltuielile de expediere fiind suportate de către redacție. Comenzile se fac pe adresa:

S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A.,
Piața Presei
nr. 1, Sector 1,
71341 – București,
la telefon 222.66.28.
sau e-mail:
redactia@flacara21.ro

Cât de proști ne credeți?

Privind fojgăilele de pe scena politică și ascultând declarațiile aleșilor noștri (sintagmă care este ironică nu la adresa lor, ci a noastră, căci, în mod rușinos, noi suntem cei care i-am ales), fiecare dintre noi s-a întrebat cu siguranță, nu o dată: „Oare cât de proști ne cred?”

Cât de proști ar trebui să fim ca să credem că ideea unui nou mandat (al cincilea, după socoteala noastră) pentru președintele Ion Iliescu i-a venit lui Adrian Năstase într-o frumoasă noapte de vară, pe când – în biroul lui, firește (demnitarii nu dorm niciodată) – se gândea profund la ce-i mai bine și mai bine pentru neamul ăsta, pentru toți simplii cetățeni cu care premierul, iată, se identifică? Cât de naivi ar trebui să fim ca să credem că n-a fost o stratagemă în doi pași (intoxicarea presei cu presupusul „conflict de generații” dintre primii doi oameni în PSD, apoi desființarea acestuia printr-o singură frază, derutând astfel pe cei mai cârtitori dintre colegi și simpatizanți: „Domn’e, dacă și Năstase zice asta...”), proiectată din timp? Cât de orbi – să ne imaginăm că Iliescu n-a știut? Că nu vrea? Că n-o să candideze? Cât de uituci ar trebui să fim ca să nu ne mai amintim cum FSN jurase să nu participe la alegerile din 1990, dar ce să facă, săracii, dacă l-au forțat masele populare? Nu asta așteaptă acum domnul președinte: rugămintea (dacă nu cumva rugăciunea) maselor, acei „Dață ne lubiți, la balcon ieșiți!” din 29 ianuarie 1990?

Cât de proști ar trebui să fim ca să înghițim „coincidența” prin care sâmbătă (23 august!) PNL a intrat în era Stolojan, luni a venit brusc vorba despre alegeri anticipate, iar marți liderul PSD a spus că, dacă se desface coaliția cu UDMR, „populația va trebui să voteze altă alianță” – ghici ciupercă ce-i? Dezacordul PSD-UDMR a existat de la bun început, dar până acum nu s-a pus problema unei rupturi, pentru că, evident, nu poți renunța la un aliat până nu ești sigur de altul. Cât de rătăcite ar trebui să ne fie mințile ca să nu facem legătura cu faptul că noul președinte al PNL a spus că partidul nu va face alianțe până la alegeri – or, în vreme ce noi ne gândeam la 2004, alții aveau deja în plan apropiate alegeri anticipate? Cum sună acum declarațiile lui Theodor Stolojan, cum că a avut dreptate să-l susțină pe Ion Iliescu, iar o eventuală alianță cu PSD „nu este absolut nici o problemă”, chiar dacă „sigur, întreg partidul respinge această idee”!

Cât de proști am fost (aici chiar am fost!) să nu ni se pară bizar că există un ministru al IMM și cooperăției, în condițiile în care cooperăția nu era proprietate de stat nici pe vremea lui Ceaușescu! Ca, acum, doamna Silvia Ciomei să arunce pe masă ideea naționalizării cooperăției meșteșugărești, la doar câteva zile după ce alte minți luminate au înaintat (din nou) proiectul acaparării de către Guvern a Camerei de Comerț și Industrie? După ce – călcând în picioare celebrul „Nu ne

vindem țara!”, pe al cărui val s-a ridicat la putere – PSD a vândut pe bani puțini și în condiții dubioase cam tot ceea ce se putea vinde, acum, sigur, trebuie să pună mâna pe altceva!

Comentând apariția pe șoselele patriei a super-radarului și noile, astronomicele amenzi aferente, un preot (sic!) în vârstă de 87 de ani mi-a spus zilele trecute: „Eu nu cred că mai există în lume vreun buget de stat ale cărui venituri să provină exclusiv din amenzi, taxe și impozite!” Într-adevăr, statul român nu produce nimic, doar colectează bani. Lucru valabil la nivel central și local. Mai nou, din câte se pare, va fi pusă în aplicare o hotărâre aberantă a municipalității Capitalei (dar și a altor orașe), veche de mai bine de un an, dar lăsată la dospit, prin care orice parcare va fi plătită. În centru cotizezi la firmele „agreate”, iar în fața casei plătești „parcarea de reședință”! Și dacă am mai multe reședințe (vai de bieții demnitari!)? Și dacă îmi ocupă cineva locul plătit, ce fac, chem Poliția de fiecare dată când se întâmplă? Și până vine, ce fac cu mașina? Și când merg într-o vizită unde parchez? Primăriile par să fi uitat că nu sunt **proprietarii**, ci **administratorii** domeniului public – administratorii plătiți din banii noștri să ne facă nouă mizerii!

Chiar ne credeți tâmpiți? Chiar confundați oboseala, sictirul și inerta cu imbecilitatea? Chiar credeți că vă puteți permite orice?

Vă înșelați. Aveți puținică răbdare și veți vedea.

Vizită „întoarsă”

La invitația Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea, PF Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (BOR), va efectua o vizită în Italia, în perioada 7-13

octombrie 2002. Pe lângă întâlnirile cu Suveranul Pontif și cu alți reprezentanți de vârf ai Bisericii Catolice, PF Teoctist va fi primit și de președintele Italiei, Carlo Azeglio Ciampi, și de șeful Executivului de la Roma, Silvio Berlusconi. Delegația BOR va vizita, de asemenea, comunitățile ortodoxe românești din Roma și Milano, unde trăiesc în jur de cinci sute de mii de români. Duminică, 13 octombrie, Papa Ioan Paul al II-lea și Patriarhul Teoctist vor fi împreună la Misa Pontificală, oficiată în celebra Piață San Pedro, din Roma. Dincolo de caracterul ecumenic și pastoral al acestei vizite, reținem faptul că PF Teoctist este primul patriarh al unei biserici ortodoxe care „se vizitează” cu Papa.

Lansare cu **apro**

Radu Vasile și-a lansat cartea „Cursă pe contrasens. Amintirile unui prim-ministru”. El a ținut să semnaleze dizolvarea partidului gaulist, Adunarea Pentru Republică, cu trimitere la cei care trebuie să înțeleagă că „nu poți merge spre viitor privind mereu în trecut”. Mai direct, Băsescu a afirmat că miniștrii țărăniști din guvernul Vasile nu erau pregătiți să conducă nici un detașament de pionieri. Gabriel Liceanu a relatat stupefacția care l-a cuprins când, fiind primit de Radu Vasile,

l-a găsit pe premier uitându-se la televizor la un meci de la Roland Garros. Întrebat de **Flacăra** ce-ar face mai întâi dacă ar redeveni premier,

Radu Vasile a răspuns: „N-aș accepta nici o funcție de prim-ministru dacă nu aș avea toate puterile cuvenite unui prim-ministru”.

De la pușcărie la Drept

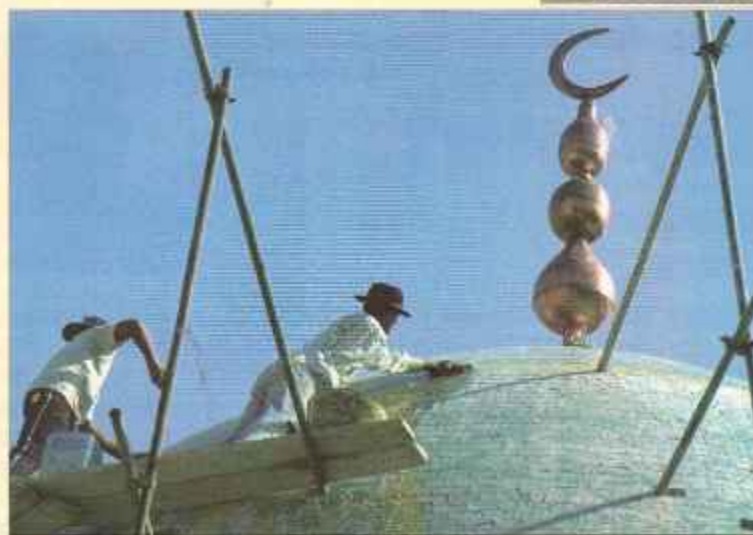
Luna trecută, Miron Cozma a fost audiat la Curtea Supremă de Justiție în legătură cu dosarul Costești. Declarațiile pe care le-a făcut „Luceafărul hulei” în fața instanței au fost surprinzătoare. Întâi l-a lăsat cu gura căscată pe judecători atunci când l-a acuzat pe procurorul care a instrumentat rechizitoriul că, în timpul interogato-

riului, acesta l-a mâncat... cornurile, aduse lui Miron de către avocat. După ce primul moment de stupeoare a trecut, liderul de după gratii al minerilor a declarat foarte serios că s-a hotărât să urmeze cursurile Facultății de Drept, pentru a deveni, la rândul lui, avocat, cunoștințele sale în domeniul legislativ fiind deja aprofundate. ■

Dar cu vulpea ce-ați avut?

Un miting de mari proporții s-a desfășurat la Londra, în sprijinul vieții rurale clasice și împotriva vânătorii de vulpi.

Însuși Prințul Charles, care a îmbrăcat un kilt scoțian în timpul vizitei de la biserică Queens Cross, i-a adresat o scrisoare în acest sens premierului Tony Blair, dar staful prim-ministrului britanic susține că... n-a primit-o. ■

În așteptarea furtunii

La mijlocul lui septembrie, în Irak viața părea să-și urmeze cursul firesc, în ciuda amenințării unui atac american. Așa cum se vede, la Bagdad muncitorii finisau cupola unei noi moschei. La Washington se finisau planuri... ■

Sugestie pre-electorală

În cadrul prezentării colecției de primăvară 2003 a designerului David Dalrymple, la New York, a putut fi admirat și acest model vestimentar cu totul original. Este de presupus că ideea ar prinde foarte bine în România, cu condiția de a alege cu grijă cele două chipuri, de pildă Stoica și Patriciu, Ciorbea și Marga sau Băsescu și Roman. ■

Eveniment tulburător

Yasmin Abu Ramila, 7 ani, palestiniană (în imagine alături de mama ei), a primit un rinichi de la tânărul seminarist scoțian Jonathan Jesner, decedat după ce fusese grav rănit în cel mai recent dintre atentatele sinucigașe din Tel Aviv, acte teroriste comise de fanatici palestinieni... Fetita se afla de mult pe lista de transplanturi, între timp suferind traumatizanta soluție a dializei. ■

China, mai nou

Ridicarea preșlunilor de la Beijing se materializează și în organizarea de concursuri feminine, de neconceput mai ieri. Recent, în insula Hainan, a avut loc concursul New Silk Road National Model (remarcați îmbinarea

utilului cu plăcutul, prin referința la noul drum al mătăsii), cea mai importantă dintre competițiile de „miss” dedicate chinezoaicelor, care deschide câștigătoarelor drumul spre confruntările internaționale.

pagini realizate de Tudor Călin Zarojanu
fotografii: Robert Hanciarac, AP, EPA Rompres

un gând

H.-R. Patapievici

Despre putere

Că puterea este dezirabilă a devenit astăzi un loc comun. Așa cum ne dorim siguranță personală și în același fel în care căutăm fericirea, nimic nu pare a fi mai natural decât a voi să obții puterea. Într-un sens, am putea spune că lupta pentru putere a devenit legitimă, deoarece între drepturile fundamentale ale omului pare a se fi strecurat și acest drept ambiguu, dreptul de a poseda putere asupra semenilor tăi, pe care îl exprimăm prin dreptul nevinovat de a alege și de a fi ales.

Să facem însă un pas înapoi față de opinia comună și să ne întrebăm: este oare cu adevărat normal ca oamenilor să le placă puterea? Pentru a putea răspunde în cunoștință de cauză la această întrebare, să încercăm să vedem ce înseamnă, în chip propriu, a lupta pentru putere și, în cele din urmă, a o poseda, în scopul exercitării ei. Puterea, potrivit filozofilor politici, constituie substanța politicii. Politica nu ar fi decât forma pe care o îmbracă puterea, pentru a se putea face acceptabilă (legală, legitimă, efectivă etc.). Însă puterea nu este, pur și simplu, exercitarea unei funcții publice. *Potestas*, care la romani desemna capacitatea oamenilor de a acționa de comun acord, se manifesta în primul ca *potentia*, prin care se înțelegea capacitatea unei persoane de a afecta o alta. Dacă în timpurile mai vechi noțiunea de putere era distinsă de constrângere, de violență ori de autoritate, în timpurile moderne puterea a fost înțeleasă ca un amestec al tuturor acestora. Deoarece modernii stau în primul rând sub legea economiei, noțiunea modernă de putere a căzut și ea sub semnul ei. Noi înțelegem puterea ca pe o posesie – posesie atât asupra bunurilor pe care le râvnesc toți, cât și asupra posibilității de a o exercita în mod public. Puterea este, pentru noi, în primul rând forță: forța de a-ți subordona scopurile altora, în vederea realizării scopurilor proprii. A avea puterea, orice fel de putere, înseamnă a putea dispune de persoana altuia. Că această putere este îngădită ori este arbitrară mi se pare secundar (este însă esențial, firește, din punctul de vedere al teoriei politice). Ceea ce mi se pare important este că esența puterii constă în subordonarea aproapelui.

Să nu ne amăgim, luând aparențele legale ale exercitării puterii drept conținutul însuși al faptului de a avea putere. Cine dorește puterea, dorește de fapt să domine. Iar dominația, indiferent că aceasta s-ar realiza instituțional ori direct, constă întotdeauna din subordonarea aproapelui. Puterea aservește, iar puterea absolută aservește în chip absolut, adică ucide. Esența ultimă a puterii este posibilitatea de a dispune după plac de viața aproapelui. Oricine are puterea știe că între posibilitățile deschise de posesia acesteia se află și dreptul de a-și ucide semenul fără sancțiune legală. Unora li s-ar putea părea că ceea ce spun este excesiv. Nu cred că este. E doar neobișnuit. Uitați-vă la grimasele celor care se luptă pentru putere. Gândiți-vă la rușinea și dezonoarea prin care trebuie cu necesitate să treacă oricine se luptă pentru a intra în posesia puterii. Contemplați cu ochii minții tranzacțiile crapuloase pe care au trebuit să le încheie cu sponsori venali oamenii politici care se prezintă acum zâmbind în fața noastră, pentru a ne cerși, cu viclenie, voturile. Dacă au acceptat să treacă prin tot ce au trecut în lupta pentru putere, umilindu-se și dezonorându-se, fiți siguri că nu vor ezita nici o clipă să uzeze de toată puterea cu care i-am investit, atunci când clipa le va fi prielnică, pentru a se răzbuna pe noi de umilirile la care s-au supus pentru a ne putea călări în deplină legalitate.

Ceea ce vreau să spun, în cele din urmă, este că lupta pentru putere nu este inocentă, cum se crede, și că posesia puterii nu este nici ea, cum susțin toate teoriile politice. Vreau să spun că în esența puterii stă sădit dreptul de a-ți subordona viețile semenilor tăi și că acest drept nu este legitim, ci este murdar. Atenție la monștrii pe care îi votăm, deoarece aceștia, cu cât sunt mai talentați, cu atât sunt mai ahtiați de setea de a fi mereu la putere!

grupuri de interese, grupuri de presiune

Dan Pavel

Cine legitimează PRM?

Retragerea licenței postului OTV, din pricina promovării discursului populist, revanșard, antidemocratic, antisemit, naționalist al liderului extremist Corneliu Vadim Tudor este o măsură care legitimează PRM. În loc să atace rădăcina răului, autoritățile au preferat să sancționeze canalul de transmitere a discursului peremist. La posturile de radio și televiziune, la publicațiile care și-au consultat publicul, majoritatea răspunsurilor a fost defavorabilă măsurii CNA. Graba de a decabla OTV înainte de expirarea celor 15 zile pentru contestarea în justiție a pus autoritatea audiovizualului într-o poziție asemănătoare cu statutul respectivului post, care emitea fără a se sinchisi de lege. Prin gestul lor, reprezentanții diferitelor instituții care i-au nominalizat acolo au readus în atenția publicului problema legitimității PRM și a liderului său, Vadim.

Este extrem de simplu de demonstrat cât de ilegitim este Vadim, cu partidul său cu tot, dacă îl judeci din perspectiva valorilor liberale și a normelor democratice. Problema este că în România postcomunistă încadrarea în perspectiva normelor democratice și a valorilor liberale a fost un test căzut de către mulți dintre cei care au fost la putere. Nici Iliescu și FSN-ul lui, nici Constantinescu și coaliția sa condusă de CDR nu au reușit performanța de a convinge pe deplin alegătorii cu privire la superioritatea democrației liberale. Orice sondaj de opinie făcut în ultimii aproape treisprezece ani de democrație arată un nivel scăzut de încredere în instituțiile politice ale democrației – parlament, justiție, guvern, președinție, partide politice, administrație publică și diferitele ei componente, de la primării la poliție. Și nu este de vină doar mintea suspicioasă a cetățenilor, ci mai ales modul în care aceste instituții au funcționat. Prin urmare, cei care au guvernat până în 1996 și cei care au guvernat până în 2000 i-au conferit aparența de legitimitate lui Vadim și organizației sale de față.

Cine a urmărit cu atenție, nu părtinitor, discursul electoral al lui Vadim din 2000, de pe urma căruia a câștigat atâtea voturi partidul său, a observat că a fost o sinteză a atacurilor anti-CDR și a atacurilor anti-PDSR (anti-FSN) din deceniul precedent. Pentru antifesenistii și anticederiștii cu nebăgare de seamă a fost ușor să alunece în capcana întinsă de Vadim. În realitate, PRM-ul lui Vadim este un partid antisistem. Scoaterea în afara legii și a sistemului a unui partid antisistem poate fi făcută abia prin delegitimarea sa publică. Lucrul se putea face ușor în ianuarie 1999, în plin flagrant delict de lovitură de stat, când Vadim și PRM au sprijinit pe față mineriada lui Cozma. Lucrul este extrem de greu de făcut cu instrumente democratice și liberale, câtă vreme Vadim și acoliții lui se legitimează în fața publicului tocmai prin invocarea valorilor liberale și a normelor democratice, pe care le contrazic prin tot ceea ce fac și spun. Ar fi simplu de arătat că Vadim și ai lui practică dublul discurs și standardele duble. Numai că același tip de standarde sunt practicate și de către forțele politice care ar trebui să delegitimeze PRM, chiar dacă nu într-un mod la fel de grav. Pentru a rezolva acest paradox, ar trebui ca învingătorii din noiembrie 2000 să devină ei înșiși promotorii statului de drept și ai consolidării democrației. În acel moment, Vadim și PRM ar fi complet delegitimați.

fără microfon

Emil Hurezeanu

Lecțiile Ungariei

După 12 ani de la schimbările de sistem, Ungaria și-a consolidat democrația parlamentară, într-o formulă foarte asemănătoare cu cea germană. O dreaptă puternică este flancată de o stângă puternică. Opțiunea terțiară asigură alternativa celor nemulțumiți de stânga sau de dreapta dar în parametri liberali-democratici, iar opțiunea naționalist-extremistă este respinsă de electorat. Simplificarea spectrului politic ține de esența democrației parlamentare occidentale. Într-o fostă țară comunistă, cu un partid, care, înainte de 1989, a deschis calea reformelor cu mult înainte de Gorbaciov, și unde, în prezent, insatisfacția socială are o pondere importantă, legitimitatea stângii post-marxiste și occidentalizate este indiscutabilă. Dreapta răspunde pe de altă parte impulsurilor de rupere cu orice formă a trecutului comunist, în numele unor tradiții istorice înnoite și al dezvoltării moderne într-o țară membră NATO și foarte aproape de UE.

Extremismul, în sfârșit, după ce la începutul deceniului trecut a jucat încă un rol în viața politică din Ungaria, este eliminat din peisajul politic. El nu mai răspunde nici măcar așteptărilor unei minorități reprezentative. Tradițiile și demnitatea națională își găsesc expresia în politicile de dreapta sau de stânga. Ce se întâmplă în România, din această perspectivă? Când spunem că aici situația este foarte complicată, folosim un eufemism. Partidul de guvernare este social-democrat dar în rândurile sale s-au strecurat persoane și practici care au făcut parte din structurile comuniste și post-comuniste nereformate. Dar și în configurația partidului de guvernământ există mai multe aripi și orientări.

Nucleul reformator din jurul premierului Năstase este înghesuit de aripi conservatoare, mai aproape de național-comunism și populism decât de partidele lui Medgyessi, Tony Blair sau Gerhard Schroeder. Dar stânga românească este un consorțiu mult mai amplu. Social-democrații lui Traian Băsescu apar ca o formă vehementă de protest împotriva unor practici ale guvernanților decât ca expresie a unui electorat social-democrat diferit.

Apropierea sau diferențele dintre cele două partide de stânga din România se explică mai mult prin interese de menținere, respectiv de dislocare a puterii politice, decât prin nevoile de „stânga-năstase” sau de „stânga-băsescu” ale populației.

Dreapta nu mai există în parlament decât sub forma liberalilor. Fisurat în facțiuni pro și anti-guvernamentale, PNL este dublat în exercițiul puterii și al opoziției de politica liberală aplicată sau mimată a PSD și PD.

Principalul partid de opoziție, România Mare, este un partid creat de fostele structuri ale dictaturii comuniste și apoi reprodus de frustrări și resentimente populare. El nu este nici de dreapta nici de stânga, ci dă glas unui electorat auto-manipulat de sărăcie, nostalgia comuniste nedigerate și un potențial anarho-sindicalist distructiv. Ceea ce a fost eliminat din viața parlamentară a Ungariei reprezintă principala formațiune de opoziție în parlamentul de la București. Avem aici atât efectul unor evoluții diferite, până în prezent, cât și cauza unor evoluții diferite de-acum înainte. Ungaria a depășit comunismul, sărăcia de masă și izolarea prin renunțarea la semi-democrație și extremism, în România se accentuează sărăcia și lipsa de orizont social, prin prelungirea comunismului în democrație.

Un alt exemplu al diferențelor dintre cele două țări. La Budapesta, cu două săptămâni înaintea alegerilor parlamentare, mii de tineri, în primul rând, s-au numărat printre primii vizitatori ai „Casei terorii”. În fostul sediu central al poliției politice comuniste din anii '50 a apărut un muzeu al ororilor comunismului stalinist și ale nazismului. Aici partea leului revine ororilor comuniste, care au durat mai mult timp, și au făcut mai multe victime decât nazismul. Socialiștii maghiari au protestat. Și ei, urmași ai comuniștilor de altădată, vor însă un muzeu al ororilor dictaturilor totalitare chiar dacă, în viziunea de stânga, nazismul este mai vinovat decât stalinismul. Socialiștii cer ca acest muzeu să se numească nu Casa ororilor ci Casa libertății și a reconcilierii.

În România, există un muzeu al ororilor gulagului comunist la Sighet, deschis după ani de eforturi eroice ale Alianței Civice și ale Anei Blandiana și Romulus Rusan. Nici dreapta nici stânga n-au iubit vreodată din cale-afară această formă de neuitare a trecutului dictatorial. Stânga, mai precis, a ignorat proiectul, atunci când nu l-a înconjurat cu dezinformare și intoxicare, iar dreapta a evitat să-și asume întâlnirea cu trecutul, de frica normelor corectitudinii politice vest-europene, care fac o diferență între foști legionari, oricât de anti-comuniști, și foști democrați de dreapta. În felul acesta, trecutul ungarilor, de dreapta sau de stânga stă mărturie pentru noile generații într-un muzeu din centrul Budapestei, în timp ce românii de azi n-au nici un trecut lămurit, nici un prezent lămuritor. N-au adică nici muzeul și nici parlamentul pe care le merită, nu atât istoria, cât viitorul lor.

calendarul lui Manolescu: octombrie

Nicolae Manolescu

Sfârșit de sezon la mare

S-a mai încheiat o vară turistică: anunțată cu mari promisiuni, desfășurată doar ceva mai bine decât în anii trecuți. Cum ministrul de resort pare îndrăgostit de mare, să vorbim despre ea. Cu altă ocazie, și despre munte, uitat, lăsat de izbeliște în marea lui.

Stațiunile de pe litoral nu arată nici așa de grozav cum ne asigură ministrul, nici așa de rău cum scrie presa. Privatizarea și-a dat primele roade. Măcar fațadele hotelurilor de la Neptun, Venus și celelalte au fost înnoite. Nu știu exact ce s-a schimbat dincolo de fațade, dacă exceptăm prețurile (cu siguranță, descurajatoare). Vom vedea la anul.

Trei stațiuni atrag atenția. Întâi, Mamaia. Aici s-au petrecut schimbări importante. Las la o parte palmierii, cam pricăjiți, stropiți de arteziene și atrăgători pentru turiști. Dar Mamaia e curată, mai bine organizată decât în alți ani, cu o faleză îmbietoare (mă refer la drumul pietonal de pe marginea plajei). Au dispărut cucuruzii vânduți de mâini murdare, ca și negoțul tradițional de doi bani. Barurile, cafenelele și restaurantele sunt onorabile. Noul hotel Scandinavia, de cinci stele, epatant. Iaki, de n-ar fi cam roz bomboană pe alocuri, e o prezență admirabilă. Oarecum îmbătrânit, cel puțin pe dinafară, Rex.

Socant e Costineștiul. Nu atât prin eforturile ministrului, cât prin invazia de vie particulare (câteva sute, poate mai multe), de toate felurile, unele foarte frumoase, altele oribile. Față de ce era acum câțiva ani, Costineștiul e o stațiune complet nouă. Satul vechi abia dacă mai poate fi ghicit. De la plajă până departe în interior, vilele ocupă spațiul altădată plin de mărăcini și bătut de vânturi. Nici adunate vilele de la Mangalia, Agigea, 2 Mai, Tuzla, Vama Veche nu le întrec în număr pe cele de la Costinești. Opulența afișată de noii locatari face uitat orașul tinerețului de odinioară. Partea care era (și este) frecventată de tineri pare în paragină. Inclusiv Forumul, altădată centru de atracție al stațiunii.

Tinerii s-au mutat spre sud. Vama Veche a devenit stațiunea lor. Aici trag la casele țăranilor, cu dușuri improvizate în curte, ca și closetele. Plaja e mai curată ca altădată. Umbrelele din papură au intrat în decor. Localurile au apărut precum ciupercile. Unele, bune. Altele, cu nume de sugestie venetiană: *Ca Bianca*. Dar și de aici tinerii vor fi goniti nu peste mulți ani. Vilele celor bogați au triplat deja satul de ieri. Vor crește prețurile. Multe vile au camere de închiriat. Nu, firește, la prețul de la case. La *Ca Bianca*, o cameră costă spre un milion pe noapte. Altă viață!

Cam atât despre mare. Cândva, și despre munte.

Despre interese și soluții

La un an de la atacurile teroriste putem să ne permitem să ne oprim câteva minute asupra uneia dintre consecințele lor asupra relațiilor internaționale: discursul politic internațional a dobândit o dimensiune nouă, odată ce solidaritatea în combaterea acestei amenințări a devenit criteriu de evaluare în stabilirea apartenenței unui stat la grupul comunității internaționale democratice. În intervenția rostită la Adunarea Generală a ONU, președintele Bush a recurs la o sintagmă lipsită de echivoc, a cărei semnificație poate fi parafrazată în „cine nu este cu noi, este împotriva noastră”. Argumentele pe care s-a bazat șeful administrației americane sunt greu de contestat: de la faptul că SUA au fost ținta atacurilor, la realitatea că tot Statele Unite se manifestă, efectiv, ca singura putere care își exercită capacitatea militară, economică și politică de ripostă globală, găsim toată gama de afirmații și judecăți de valoare care a determinat formularea acestui mesaj neobișnuit de direct pentru audiența sofisticată a comunității diplomatice, însă cu impact deosebit la public.

Legătura dintre lupta globală împotriva terorismului și aspectele implicate de înființarea *de jure* a TPI este oarecum obscură, fără ca acest caracter discret să o facă mai puțin plauzibilă. Ipoteza de lucru cea mai la îndemână este scenariul în virtutea căruia Consiliul de Securitate este convins că statul X pregătește – sau încurajează, prin inactivitate – atacuri teroriste și decide intervenția forțelor internaționale; este de așteptat ca impulsul să provină de la Statele Unite, ca forța capabilă să identifice și argumenteze credibil ipoteza. Tot SUA, împreună cu statele democratice, vor acționa efectiv pentru prevenirea riscului respectiv. În situația participării la operațiunea decisă de Consiliul de Securitate, Statele Unite înțeleg să-și exercite dreptul suveran asupra cetățenilor săi în cazul în care ar fi acuzați de fapte care intră în competența TPI pe timpul executării misiunii.

Administrația americană a anticipat o asemenea situație – și nu este foarte greu de ghicit unde ar putea apărea: mai greu de prevăzut este când se va produce. Rezultatul a fost faimosul document bilateral pe care România a fost prima să-l semneze, generând astfel un val de interes – și de reproșuri, inclusiv pe plan intern – pentru „pripeală”, au spus unii, „lipsă de solidaritate”, au afirmat alții. Șirul acuzațiilor este mai lung, însă nu schimbă datele problemei: România a fost în atenția lumii și pentru altceva decât numărul de copii bolnavi de SIDA, rețelele de cerșetori exportate în spațiul Schengen sau nivelul decibelilor estivali.

Decizia de semnare de către România a acordului privind ne-extrădarea către TPI a cetățenilor americani trebuie examinată, însă, dintr-un punct de vedere cu care ar fi bine să ne obișnuim: promovarea interesului național înseamnă exact ceea ce exprimă această sintagmă. Ar fi o dovadă de lipsă de realism dacă interpretările deciziilor majore ale statelor ar omite realitatea evidentă a faptului că interesele acestora sunt cele pe care se fundamentează hotărârile adoptate într-un context sau altul.

Interesul național poate fi promovat în mai multe feluri; în cazul legat direct de situația Tribunalului Penal Internațional, exemplul cel mai evident de armonizare a unor poziții diferite este adoptarea Rezoluției 1422 a Consiliului de Securitate, cu asentimentul și contribuția decisivă a unor state europene membre ale Uniunii Europene și ale Consiliului de Securitate – unde Franța și Marea Britanie au și drept de veto. Ceea ce a adus ca valoare politică internațională jumătatea de secol a Uniunii Europene și NATO este, pe lângă altele, conștientizarea importanței pe care o are menținerea legăturilor transatlantice în stare funcțională pentru salvarea valorilor și intereselor comune (vezi solidarizarea antiteroristă) și extinderea spațiului pe care se manifestă acestea (vezi deciziile de primire a noi membri în cele două organisme).

România a făcut ceea ce au făcut toate statele care se respectă și, în felul acesta, îi respectă pe cei alături de care luptă efectiv împotriva inamicilor intereselor libertății și democrației – în Afganistan sau în Europa de sud-est. Apetența noastră structurală de a vedea doar gropile din caldarâm ne împiedică să vedem că unele dintre ele au fost astupate; trebuie să ne gândim serios că, atunci când știm ce vrem și facem ceva pentru aceasta, câștigăm.

Cine asigură asigurarea?

Conform unui proiect de lege al Guvernului, de la 1 ianuarie românii vor fi obligați să-și asigure locuințele. După atâtea inundații, incendii, și cu amintirea câtorva cutremure, necesitatea unei asigurări nu are nevoie să fie subliniată. Din păcate, proiectul are două bube mari de tot. Mai întâi că omul are dreptul să-și organizeze viața așa cum îi tale capul, câtă vreme nu calcă pe nimeni pe bătătură. Dacă negăm acest drept, este de anticipat că va urma obligativitatea asigurării de viață, apoi a mobilei, câtelului, peștilor și, de ce nu, conform modelului hollywoodian (sau sportiv), a picioarelor, mâinilor etc. În al doilea rând, se intenționează crearea unei companii cu capital majoritar de stat, care să albe monopolul acestei obligații cetățenești. Adică n-am voie să mă asigur la ce firmă consider eu că e mai tare!

Miza este uriașă. Intră în calcul 7,5 milioane de locuințe. Pentru un apartament de 3 camere se vor plăti circa 600.000 de lei pe an. Gândiți-vă ce va însemna însă proiectatul 0,15% din valoarea locuinței pentru case și vile! Într-o medie aproximativă, se vor colecta 4.500.000.000.000 (patru miliarde) de lei anual! Dacă dă Dumnezeu să nu plouă prea tare, iacăta bugetul de stat salvat!

În mod previzibil, companiile private de asigurări, dar și reprezentanții Băncii Mondiale, și-au arătat nemulțumirea. Rămâne de văzut în ce măsură va conta aceasta. Cât despre bietul cetățean – cine-l întreabă pe el?

Barca pe cabluri

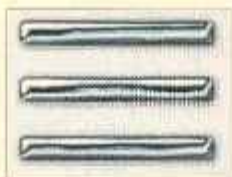
Paza de coastă japoneză din Kagoshima (port în estul Mării Chinei) a ridicat de pe fundul apei un presupus vas-spion nord-coreean, care, în această „calitate”, fusese scufundat în decembrie, anul trecut, după ce intrase în apele teritoriale nipone. Spectaculoasa acțiune de recuperare a fost

realizată cu ajutorul unei ambarcațiuni speciale. Vasul suspect zăcuse vreme de nouă luni la 90 de metri adâncime.

Profesioniștii

NX3 este un grup de profesioniști în materie de media și IT. Numele firmei vine de la *nexus*, care înseamnă conexiune. NX3 asigură legătura dintre advertising, software și serviciile IT și a activat până acum în Germania, Statele Unite, Belgia și Elveția. „Ca și într-o organizație secretă, echipa este formată din agenți care sunt gata de orice pentru a duce misiunea până la capăt”, se afirmă într-un mesaj al companiei. ■

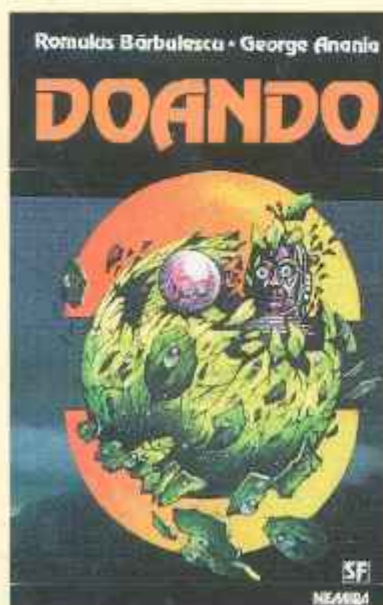
Un alt fel de PC

Firma *Sony Corp* a prezentat presei, la Yokohama, noul său concept de calculator „simțitor”, *Vaio E.Q.* În afara aspectului său revoluționar, extrem de compact, ultimul născut în familia computerelor memorează preferințele și experiențele utilizatorului, într-un

dialog permanent cu acesta, căruia îi oferă utile informații în timp real. O precizare: modelul din fotografie nu se furnizează odată cu calculatorul. ■

Ce vreți să știți despre IT?

Călin Tatomir, fost director de vânzări la *Compaq România*, a deschis primul Cabinet de consultanță IT (tehnologia informației) și cursuri specializate. Obiectele de activitate ale Cabinetului sunt: cursuri de vânzări IT, comportament în afaceri și management; consultanță oferită companiilor IT; consultanță IT oferită companiilor străine care doresc să-și deschidă o afacere în România; consultanță pentru companiile românești care caută finanțare pentru diverse proiecte. Primele contracte, în valoare totală de peste 100.000 de dolari, au fost semnate cu *IBM*, *Microsoft*, *Xerox*, *Fujitsu-Siemens*, *HP* și alte firme. ■

Un mit actual

Cuplurile celebre care au marcat istoria SF trebuiau să aibă și o variantă autohtonă, care a marcat câteva generații de cititori și scriitori. Îmbinând analiza psihologică și suspansul cu meditația gravă asupra rosturilor omului, acțiunea romanului *Doando* (Editura Nemira, a doua ediție, revăzută și adăugită) al cuplului de scriitori Romulus Bărbulescu și George Anania, pare desprinsă dintr-un tulburător mit contemporan. Autor al multor cărți de mare succes, cunoscutul cuplu literar a fost distins cu Premiul european de notorietate la *Eurocon*. ■

VISA pentru lume

A avea un card VISA înseamnă acceptarea acestuia la peste 25 de milioane de locații, peste 760.000 de bancomate (ATM) și 400.000 de unități bancare din toată lumea, VISA fiind lider mondial în domeniu, cu peste 1 miliard de carduri.

La ora actuală, unul din 18 români are un card VISA și în fiecare lună 50.000 de români devin posesori ai unui asemenea instrument de plată, potențialul național fiind estimat la 7 milioane de carduri și 50.000 de locații de acceptare.

VISA acoperă o gamă de produse care include carduri de debit cu debitare la efectuarea operațiunii, respectiv la sfârșitul lunii, carduri de tip *charge* și carduri de credit. Contul este de sine stătător (nu neapărat la banca emitentă), linia de credit este atașată (nu colaterală), plata nu trebuie efectuată integral, se acordă o perioadă de grație de până la 45 de zile și este asigurat accesul la ATM-uri și la punctele de vânzare. ■

... și ești ca nou!

Amigo s-a lansat pe piața de cafea măcinată cu două sortimente pure sută la sută: *Especial* și *Traditional*. Acestea vor fi prelucrate și ambalate în România, în fabrica pusă de curând în funcțiune. La lansare, Simon Browell, coordonator de marketing și vânzări, a declarat: „În urma unei analize atente a pieței, am decis că este momentul să ne extindem investiția și pe segmentul de cafea prăjită și măcinată”. *Amigo* are în România o tradiție de 20 de ani, ca marcă a companiei *Cia. Iguacu de Café Solúvel*, parte a grupului *Iguacu*, al treilea mare producător și exportator de cafea solubilă din Brazilia. ■

		CONCURS Premiu: Cărți în valoare de: 500.000 lei
Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1 Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 23 octombrie 2002, data poștei Concurs sponsorizat de EDITURA PRESEI ROMANE		

Gigi Căciuleanu a venit la București ca să danseze alături de Miriam Răducanu la spectacolul prin care a fost comemorată tragedia americană de la 11 septembrie 2001. A fost un spectacol de un dramatism extraordinar și marele dansator a ținut să fie prezent pentru a „vorbi” din nou despre spiritul de libertate pe care America l-a dat lumii...

Fiecare traversare a spațiului este un dans

▼ Un dansator este mai degrabă un revoltat sau un poet?

– Nu există reguli. Unii sunt revoltați, alții poeți. Eu sunt mai mult poet, mă gândesc eu. Dar un poet nu poate să nu fie revoltat. Împotriva cotidianului și din cauza conflictului dintre condiția lui de poet și viața de toate zilele, care nu este foarte roz. Niciodată n-am suportat ideea unui dansator în fața oglinzii, care se uită ce frumos este el. Cred că frumusețea interioară transpare mult mai simplu dacă nu te gândești la cea exterioară. Adevărul este frumusețe. Este mult mai frumos decât frumusețea falsă, decât „celuloidul”.

– Oamenii sunt învățați că linia orizontului este linia privirii. Dansatorul schimbă această perspectivă?

– Da, pentru că dansul nu este numai la nivelul ochilor, ci și la cel al șoldurilor, al claviculei...

„Eu sunt foarte gelos pe publicul de fotbal, pentru că este mult mai numeros. Dar îmi dau seama de ce: pentru că fotbalul este și el un dans, ale cărui reguli, însă, sunt înțelese de toată lumea! E vina noastră, a profesioniștilor, că nu am făcut să transpară regulile dansului.”

urmărește finul gândului. Fiecare traversare a spațiului este un dans. Strada e un dans. Te uiți pe stradă – discotecă! Poate că oamenii își revelează caracterul dansând. Când un om merge pe stradă vezi cum e. Știi ce e și știi și ce va deveni! Dansul e pretutindeni.

– Un dansator împrumută din ceea ce vede pe stradă?

– Nu împrumută, fură! Eu mă „aprovizionez” așa. Orașul e mai mult decât o sală de dans. Problema nu este dacă am dansat sau nu, ci dacă am putut să fiu liber. Nu-i așa simplu, sunt foarte multe constrângeri. Să fii tu, să nu te trădezi pe tine însuși – asta e problema. Dar pentru asta trebuie să fii artist, ca să ai ce nu trăda...

– Cum vă uitați la o fotografie?

– Ca la o situație. Câteodată, o fotografie – de pildă, aceea a unui surfer, ca să nu vorbim de dans – are mai multă mișcare decât mișcarea însăși. Fotografia este o artă, nu este ceva static.

– Dansatorul poate fi și el un reporter al lumii în care trăiește?

– Fără pretenții. Eu nu pot să spun asta, pentru că nu mă pricep la realitate, mă pricep la vis. Realități la îndemână oricui pe mine mă depășesc totalmente. În schimb, în poezie merg ca într-o mare, cu plăcere.

interviul de Remus Andrei Ion
foto Octavian Tibăr

– Au existat zile în care n-ați dansat?

– Eu? Dar nu știu ce-i aia să nu dansezi! Pentru mine totul e dans. Uitați, cum vi se mișcă piciorul, e un ritm foarte interesant. Sunteți obligat să țineți microfonul fix, dar fața vi se mișcă, și fața face parte din mișcare. Piciorul vi se mișcă pentru că vă

La Cuptorul cu poante

Pizzeria Cuptorul cu lemne din Capitală a găzduit în această toamnă a șasea expoziție de caricatură, autorii fiind Aurel Ștefan Alexandrescu și Nicolae Ioniță. Expoziția, intitulată „Doi caricaturisti pentru Europa”, „vorbește” în limbajul graficii satirice despre un subiect fierbinte: Europa. Cele peste 150 de desene expuse, multe dintre ele publicate în *Flacăra* și *Rebus* și premiate la Saloanele Internaționale de umor, dovedesc încă o dată că școala românească de caricatură e de mult timp recunoscută ca fiind de nivel european. De fapt, Alex, Ioniță și ceilalți caricaturiști români de presă au intrat demult în Europa; România în schimb este încă pe lista de așteptare!

Sărbătoare întunecată

Editura Alifa a publicat impunătorul roman (583 de pagini) **Sărbătorea Țapului**, al lui Mario Vargas Llosa, care îi reînvie pe generalul Trujillo, poreclit „Țapul”, și personajele de coșmar din jurul acestuia. Există în carte scene de o violență greu de suportat, o variantă de infern, o radiografie a răului fără limite. Este o poveste cu trimiteri la

toate dictaturile, din toate timpurile, o poveste făcută pentru ca nimeni, dacă s-ar putea, să nu-și uite trecutul, ca să nu-l repete.

Horățiu Mălăele a împlinit 50 de ani. În cinstea lui, Teatrul de Comedie a început stagiunea cu „Săptămâna Mălăele”, o colecție de spectacole importante jucate sau regizate de el. Sunt spectacole la care, în ultimii zece ani, s-a răs din rărunchi! „Așa ceva nu există!” Ba există!

▶▶
Sânge și pământ,
Vuiet lângă vânt,
Vreau să mă avânt.
Post scriptum:
Las inima gaj
La ecarisaj.
▶▶

Lecția de UMOR

Actorul Horățiu Mălăele susține că nu e un umorist nativ, ci construiește cu greu, dădește cu râvnă, și orî îi iese, orî nu! Regizorul (tot Mălăele) demonstrează că succesul vine din exercițiul proporțiilor, din exercitarea autorității asupra textului dar și din eliberarea lui de locul comun. La repetiții, el explică actorilor, colegii lui, de unde vine umorul de tip abulic. E o chestiune de mecanică a gândului: să nu existe tranziții vizibile de la un gând la altul, și ochiul, și mintea, trebuie să fie pironite undeva... Poate că în această practică a încremenirii gândului stă geniul comic al lui Horățiu.

Horațiu Mălăele: „Nu sunt un în umor, sunt un constructor

Personajul, întotdeauna oarecum distrat, a editat și-o carte, **Horațiu despre Mălăele**. Suntem curioși. Cum vorbesc ei doi? Sunt prieteni? Putem vorbi și noi cu ei?

– A, Horațiu vorbește frumos și adevărat despre Mălăele! În carte este vorba despre o parte din trăsnaia și nebunia vieții mele.

▼ **A fost o săptămână epuizant de veselă. Cum arată o săptămână obișnuită?**

– O săptămână cu mine poate să fie și veselă, și trăsniță, și profundă, și lirică, chiar romantică. Cum s-ar spune, pe-afară e yopsit gardul, înăuntru-i leopardul... Unii s-ar gândi, gresit, că eu aș fi vesel tot timpul, că aș fi un izvor sau o cascadă de bancuri. Nu, nu sunt așa tot timpul. Nu sunt un spontan în umor, dimpotrivă, sunt un constructor, un clăditor de umor. Construiesc greu, uneori bine, alteori rău. În orice caz, o săptămână cu Mălăele e ceva ce nu se uită ușor.

– **Dar de unde vine trăsnaia?**

– Bine, spiritul ludic, pofta asta de joc, o moștenesc de la tata. Tata a fost și este o natură comică. Acum e mai în vârstă și poate că are mai multă prudență.

– **Vă jucați împreună?**

– Oho! El era minunat, minunați! Putea să bine-dispună o masă de treizeci de oameni, să le capteze atenția, era o formulă histrionică excepțională. Mai mult ca sigur am moștenit ceva de la el, așa cum de la mama am moștenit tenacitatea de a face un lucru, de a-l duce la bun sfârșit.

– **Puneți piedică profesorilor?**

– Da, sigur, le puneam și piedică, îi și stro-

peam, la început cu apă. Apăruseră niște pistoale, și înlocuim apa cu cerneală. Le puneam coji de nucă pe scaun... Mi-aduc aminte, am fost cu un coleg, Ciontescu, după niște șopârle. Nu eram eu prea convins, dar el m-a motivat că trebuie neapărat să prindem niște șopârle, să le aducem în școală. Ei, și el a prins o coadă de șopârlă. Pentru cine nu știe, o coadă de șopârlă se mișcă până la apusul soarelui. Coada aia de șopârlă am băgat-o într-o cireasă. Și așa, cu cireasă cu tot, am pus-o în jurnalul nostru de clasă, exact la pagina cu ziua în care funcționam atunci. Și-a venit profesorul de istorie, a deschis jurnalul, și îți dai seama ce spaimă a tras văzând o coadă mișcătoare, cu un bumb roșu. Profesorul era, de fapt, un om excepțional, poate puțin mai drastic, din cauza căruia am fost mai târziu chiar exmatriculat două săptămâni din toate școlile din țară. Îi făcusem o caricatură și am expus-o în clasă, în locul tabloului lui Lenin.

– **Vă bătea gândul să faceți carieră?**

– A, nu, tot o trăsnaie a fost și desenul, pentru că eu desenam foarte prost. Foarte, foarte prost. Până când m-a descoperit un profesor, Nicu Gherghel. Datorită lui, am devenit unul dintre candidații cu șanse clare de izbândă la Institutul de Arte Plastice. Ba chiar, la terminarea liceului, am avut o expoziție. Și trecând pe-acolo o delegație din Olanda, mi-au luat două desene. Nu știu cum au ajuns desenele mele la institut, pentru că cei de-acolo mi-au trimis o invitație, spunând că-ai fi o onoare pentru ei dacă aș fi studentul lor, la Institutul de Arte

Plastice. Eram hotărât să fac arte plastice, dar ca să mă pregătesc a trebuit să vin în București. Iar aici am descoperit teatrul. Am fost pur și simplu fascinat. Am intrat la clasa marelui Octavian Cotescu, asistent Ovidiu Schumacher, dimpreună cu Dan Condurache, Radu Gheorghe, Romeo Pop, Vlad Rădescu, Maria Ploae. Toți sunt actori de primă linie ai teatrului românesc la ora la care vorbim.

– **Ați făcut armata?**

– Am făcut-o, vreo câteva zile, mai târziu, când eram mai bătrân. Să fi avut vreo 27 de ani. Am făcut-o undeva, pe Olteniței, cu alți colegi, la fel de bătrâni ca mine, care n-apucaseră să o facă până atunci. Mi s-a părut inutil ce s-a petrecut cu mine în armată. Era ori prea târziu, ori nu mă mai interesa. De-aia am și renunțat repede la ea.

– **Nu așa ați devenit bărbat.**

– He, he, evident, nu. Este o mentalitate gresită, sau o ciudățenie, asta cu bărbăția. Numai tipii haotici, apoși sau risipiți pot deveni bărbați în armată. Dacă bărbăție înseamnă asta pentru dumneavoastră.

– **Ce v-a învățat Octavian Cotescu?**

– Nu știu dacă am învățat foarte multă meserie de la el, în sensul pragmatic, dar am învățat foarte mult despre ceea ce Platon numea idee. Ideea de teatru. Am mai învățat despre ideea de spațiu teatral, despre duritatea acestei meserii, despre meandrele ei, am învățat să dibuim repede unde se simte miros de teatru, am învățat despre nenorocirea și fericirea acestei meserii.

În orașul natal, Târgu Jiu, între mama sa, Lenuța, și tatăl său, Iancu

În film sau la televiziune, a fost același „umorist”, consacrat în teatru

„Hora” joacă tenis de 15 ani. Nu-l deranjează dacă pierde, nici cât un purice...

spontan de umor"

– Vă iubea?

– Da, ne iubea pe toți deopotrivă. El a fost un actor de vârf, el ne-a arătat că meseria nu se face în sens mediocru. Dacă dai puțin, această meserie te împuținează și te poate și distruge. Această meserie se face la vârf sau deloc.

– Dar de ce și regie? Ce vă lipsea ca actor și ce vă împlănește acum, și ca regizor?

– Nu, nu-mi lipsea nimic. Mi-am dat seama că fac parte din această citadelă care este teatrul, și n-am înțeles de ce ar trebui să te oprești doar la joc, dacă mai ai și simțul proporțiilor, ai știința culorilor, ai știința abstractizării, te preocupă eliberarea textului și găsirea de noi forme care să re-dinamizeze un spectacol. Dacă cunoști tot acest sistem sincretic din care este alcătuit spectacolul de teatru, dacă ai posibilitatea ordonării lucrurilor și autorității lor, nu înțeleg de ce să nu faci regie. Asta, ca să răspund și criticilor mei.

– De unde vine comedia?

– Eh, cât ludism, atâta comedie. Putem să scriem o carte: „De la luciditate la ludism”. Oamenii care se joacă pe lângă faptul că rămân tineri, sunt de foarte, foarte multe ori extrem de comici. Așa, nu știu de ce-mi vine în minte un prieten al meu, actor, extrem de ludic și, prin asta, extrem de comic. Se numește George Alexandru sau, cum îi spunem noi, Jorjic.

– Mai aveți poftă să vă jucați?

– Desigur. Dacă încetăm a ne juca, probabil că vom muri mult mai repede.

– Care este personajul care se cere cel mai des a fi caricaturizat?

– Parlamentul. În corpore.

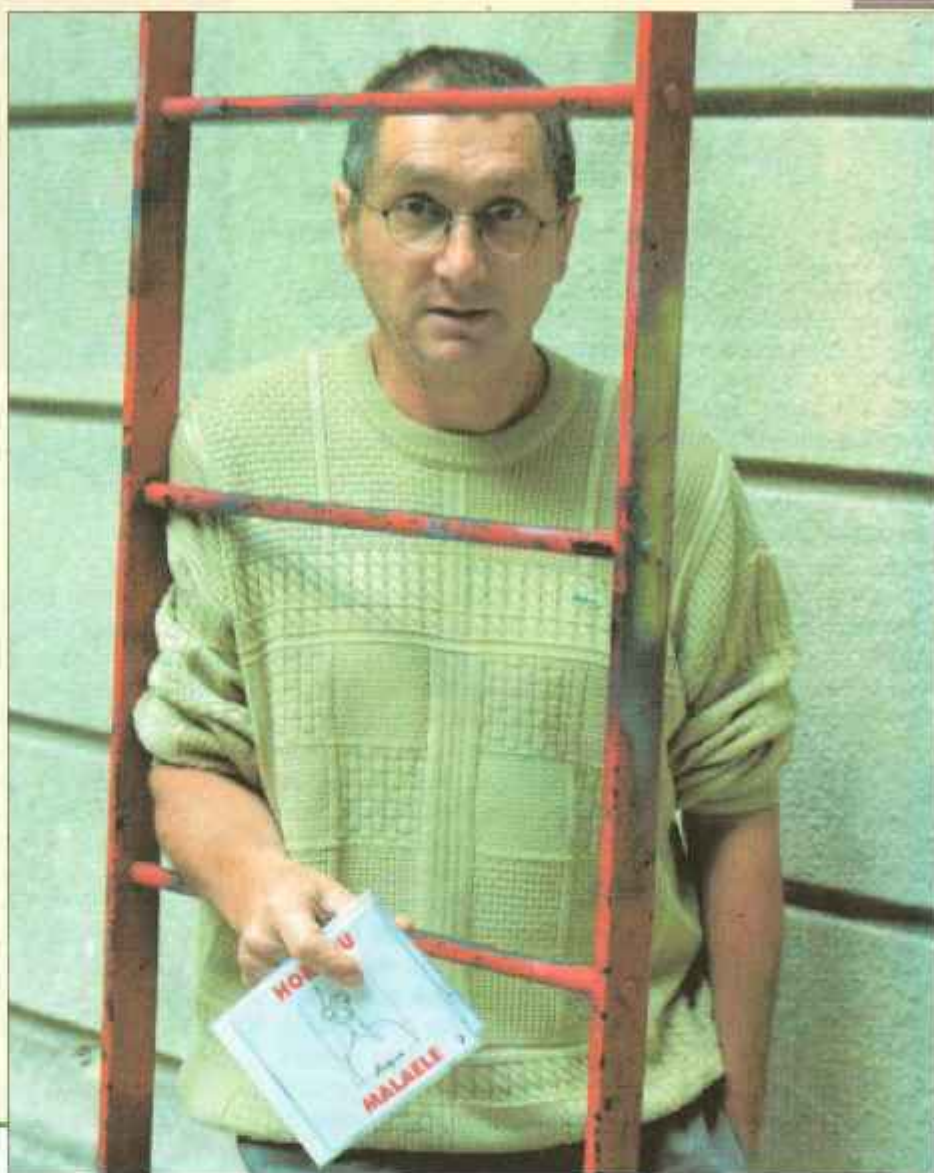
– Este un personaj comic sau dramatic?

– În casa copilăriei mele exista o sobă cu plită și cu niște ochiuri, la care se făcea focul cu lemne. Ei, plita aia metalică, prin rigiditatea ei și geometria sobei, îmi spunea mie că așa trebuie să arate statul. Auzeam mereu: „Bani! ăștia îi ia statul!” sau „Îi mănâncă statul!” Ei, eu credeam că statul ăsta e ca o sobă. Poate mai mare și mai sofisticată. În orice caz, se vorbea de stat ca de ceva foarte abstract. Statul-palmă-barbă-cot. Statul, cine? Guvernul, Parlamentul? Abstracții. Putem să ne gândim, totuși, că acestea sunt formațiuni făcute din carne vie. Asta nu înseamnă că acolo nu sunt și oameni nobili, și oameni care vor binele tău, al meu și al acestei țări, și pe care trebuie să-i respectăm. Respectându-i putem, totuși, să le facem din când în când o caricatură, pentru că oamenii deștepti râd, numai proștii se supără. Așa că putem face și proștilor și deșteptilor din Parlamentul României caricaturi, pentru ca unii să se supere iar alții să râdă.

text **Gia Iova**

foto **Octavian Tîbăr, Robert Hanciar**

arhivă

Mapa cu premii

1975, Iași: Premiul pentru interpretare – rolul Dorde din *Tinețe fără bătrânețe* de Eduard Covaș după Petre Ispirescu, regia Cătălina Buzoianu

1976, Galați: Premiul pentru cea mai bună interpretare – Truffaldino din *Slugă la doi stăpâni* de Carlo Goldoni, regia Iulian Vișu

1977, Piatra Neamț: Premiul pentru interpretare – Dromichaetes din *Muntele de D. R. Popescu*, regia Emil Mandric

1981, Piatra Neamț: Premiul pentru cel mai bun actor – Tyll din *Eulenspiegel* de Coster, regia Cătălina Buzoianu

1978, Teatrul Nottara: Premiul ATM – Dufausset din *Măța în sac* de Georges Feydeau, regia Dan Micu

1992, Teatrul Odeon: Premiul UNITER – Lelio din *Mincinosul* de Carlo Goldoni, regia Vlad Mugur

1993, Premiul pentru interpretare, Festivalul Național I.L. Caragiale, București; Premiul Asociației Umoriștilor Români pentru interpretare – Poche/Chandebise din *Puricele* de Georges Feydeau, regia Horațiu Mălăele

1994, Premiul pentru regie, Festivalul comediei românești; Premiul pentru regie Ion Băieșu: Premiul pentru interpretare, Buzău – Paznicul din *Escroci în aer liber* de Ion Băieșu, regia Horațiu Mălăele

1994, Teatrul Odeon: Premiul pentru regie la Festivalul Comediei Românești – spectacolul *Carlo contra Carlo* de Paul Ioachim, regia Horațiu Mălăele

1996, Theatrum Mundi, Premiul special al juriului la Festivalul de Teatru Contemporan Brașov; – Profesorul din *Lecția* de Eugene Ionesco, regia Horațiu Mălăele

1996, Brașov: Premiul special al juriului – Ofițerul din *Un deținut la Auschwitz* de Alain Bosquet, regia Domnița Munteanu

2002, Teatrul de Comedie: Premiul pentru cel mai bun spectacol, Festivalul Național de Comedie, Galați – spectacolul *Bani din cer* de Ray Cooney, regia Horațiu Mălăele

Mapa cu desene

A expus peste 3000 de caricaturi în 36 de expoziții naționale și internaționale.

A editat publicația *Satirul*.

Caragiale o rupe pe rusește

Campania culturală oficială a momentului: **Anul Caragiale**. Este anunțată cu banere prin oraș și cu o statuie mutată în fața Teatrului Național din București, cu finanțarea unor premii și obligativitatea teatrelor de a-l juca pe Nenea Iancu, cu aniversarea Teatrului Național I.L. Caragiale și promisiunea laudăroasă a unei integrale a pieselor marelui dramaturg pe „prima scenă a țării”. Dar iată că stagiunea a început fără nici o premieră Caragiale. Ba mai mult: Naționalul o dă pe ruși.

După *Anul Brâncuși* în care, mai în glumă mai în serios, genialul sculptor a fost scos și de pe bancnotele de 500 de lei, Caragiale apare prin București afișat pe panouri publicitare. Istoria acestui demers are o rădăcină directă în biroul directorului general al Teatrului Național, Dinu Săraru, care și-a anunțat ca principal scop al programului său o integrală Caragiale cu marii actori ai noștri. Marii actori au ajuns în *Take, Ianke și Cadăr*. Caragiale a fost însă mai întâi scos din repertoriu odată cu suspendarea *Scrisorii pierdute* regizate

de Alexandru Tocilescu. N-am avut parte de Caragiale decât de ziua lui Dinu Săraru când s-a lansat cu mari laude un spectacol colaj, *Mofturi la Union*, un spectacol mai mult de cancan. S-a terminat stagiunea cu promisiunea amânată pentru la toamnă. Felix Alexa a fost primul regizor care propune o viziune nouă a lui Nenea Iancu. Pentru *O noapte furtunoasă* l-a vrut pe Mircea Rusu în rolul principal

și au început jocurile de culise în teatru. Premiera s-a născut greu la început și acum este gata. Dar stagiunea nu s-a deschis cu Caragiale.

Rățuni greu de descifrat au făcut ca noul sezon să fie inaugurat cu două piese rusești montate de doi ruși, *Trei surori* și *Revizorul*, regizate de Iuri Krasovski și respectiv Serghei Cerkasski. Învârteală de repertoriu, și de buget probabil. Bineînțeles că nu amendăm existența celor două producții, nici prezența regizorilor străini, mai ales că un alt regizor rus a montat la Bulandra cel mai bun spectacol al stagiunii trecute, *Unchiul Vanea*.

În așteptarea mult promisiunii și laudatei integrale Caragiale merită amintit poate și faptul că Muzeul Teatrului Național a refuzat să cumpere de la o licitație de artă un album istoric al Teatrului în care au semnat toți cei care i-au trecut pragul scenei în primii 50 de ani. ■

Alexandru Dabija se poate mândri cu *Gaițele* de la Odeon. Horațiu Mălăele și-a început cariera de regizor cu *Puricele*

Puricele s-a cam supărat cu Gaițele

Săptămâna Mălăele a avut partea ei veselă, festivă, entuziastă. Alexandru Dabija ne-a prezentat însă și o parte tristă a ei. Mălăele, fără discuții unul dintre cei mai mari comici ai momentului, este acuzat că și-a însușit un spectacol pentru care a cules ropote de aplauze pe vremuri la Teatrul Nottara și datorită regiei semnate Alexandru Dabija. Este vorba de *Scapino*. Spectacolul a intrat într-o transformare comercială, așa cum s-a întâmplat și cu *Puricele*, *Lecția*, *Cafeneaua*. Atâta doar că ultimele trei sunt și regizate de comicul actor.

„Scandalos și trist”, scrie Dabija într-o scrisoare deschisă. Mălăele a răspuns ironic, crede că Sandu Dabija se simte într-un con de umbră. Drepturile de autor și legile nu țin însă de invidie. Și oricum, cele mai mare succese ale lui Horațiu Mălăele s-au consumat atunci când

a fost ghidat de regizori de mare talent.

Poate că rădăcina unui conflict se află în anii când Dabija fiind „concediat” politic de la direcția Teatrului Odeon (solidari fiindu-i atunci, printre alții, Marcel Iureș și Mihai Măniuțiu), Horațiu Mălăele s-a grăbit să accepte oferta de a-și consolida cariera de regizor la Odeon cu spectacolul *Carlo contra Carlo*. S-a vorbit atunci de oportunism. Acum, mica furăclună a lui Horațiu se consumă pe scena unui teatru unde cei doi sunt concurenți: primul a lansat premiera *Țara lui Abuliu* de Dumitru Solomon, iar Dabija pregătește *Escu de Tudor Mușatescu*. Cel mai frumos ar fi ca toți trei să-și pună la bătaie talentul într-un spectacol să se bucure de succesul pe care îl merită geniul fiecăruia.

Texte: Remus Andrei Ion

CONCURS

Premiu:

10 cărți acordate de
Librăria Humanitas Pasajul
Kretzulescu

adresa: Calea Victoriei nr. 45, București, tel.
021/313.50.35

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a scrisorilor
dumneavoastră este **23 octombrie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA Humanitas

Sâmbătă 5, joi 17, duminică 27 octombrie, orele 20.00
Sala Rapsodia, str. Lipscani nr. 53 (tel.: 315.89.80)

Spectacol realizat în colaborare cu Compania PASSE-PARTOUT D.P. și cu sprijinul:

EUROFIN, UNITER, FUNDATIA CORESI, APPSR (Fabricat în România), POLIFLEX SIBIU, LUXTEN, CONTINENTAL S.A., DECORATIVA S.A., CEHLĂUL S.A., CONSTRUCȚII 1 S.A., IASCON S.A., XEROX, GERONTAL, FUJITSU SERVICES, RADIXCOM S.A., HERLITZ ROMANIA, PRIMERA COMMUNICATIONS

Partenerii media:

FLĂCĂRA, OBSERVATOR CULTURAL, SAPTE SERA, ZIUA, COTIDIANUL, eFLUX, ANTENA BUCUREȘTILOR - 98.3 FM

MADE IN ROMANIA

O producție independentă a Centrului Cultural European

chiar dacă suntem

2

rămânem primii

primele
filme documentare

Mesaje secrete

"Windtalkers" – SUA, 2002 – 134 minute

Distribuit de: INTERCOMFILM ROMANIA

În cadrul general al desfășurărilor de forțe din **Cel de-al Doilea Război Mondial**, „Războiul din Pacific” reprezintă un capitol aparte, marcat de o violență ce depășește limita ORIBILULUI...! **William Manchester** – autorul celebrului volum **Moartea unui președinte** – care a pus, primul, sub semnul îndoielii rezultatele anchetei oficiale americane asupra stupefiantului asasinat al lui Kennedy – tânăr militar, participant direct în iadul din Pacific și care a scris o cutremurătoare carte autobiografică despre acest ultim subiect – va reda, aici și peste timp, întreaga bestialitate a acestei înclăștări!...

Sunt nevoit a face o paranteză: în ultimii ani este evident că filmul „de război” nu mai are

„priză” la public; **SAU:** că lumea, în genere, vrea să uite grozăviile mondiale trecute... să fie lăsată în pace... adică, să-și trăiască din plin CLIPA actuală: niskaiva bunăstare pe ici-pe-colo, mizene și foamete pe colo-pe-ici, fanfaronadă social-politică, oareșicare poluare mondială... mii și mii de oameni uciși pe întreg mapamondul (fără a fi fost declarat vreun război oficial între state!)... sex, muzică, droguri la discreție... (copii de 14-15 ani care-și omoară tatăl, în somn, cu băta de baseball – probabil sictiriți de pistoalele văzute zilnic pe „sticla” televizoarelor)... în sfârșit: totul e să fi cât mai **catifelat** și mai **cool**!

Ei, bine, filmul la care ne referim încearcă să spargă – nu știu cu cât succes – această barieră: este un film DE RĂZBOI în cel mai bun sens al cuvântului (cu scene de o violență cumplită, ce amintesc – dacă nu depășesc uneori – pe cele din *Salvați soldatul Ryan*, al lui **Spielberg**! – film ce are însă ca sursă un aspect real și cu totul inedit al Bătăliei Pacificului: în anul 1942, întrucât japonezii reușiseră să le descifreze codurile militare secrete provocând astfel mari pagube în rândul aliaților, armata americană a recrutat

Horia Pătrașcu

mai multe sute de soldați descendenți din **indienii Navajo**, pe care i-a antrenat să folosească un nou cod bazat pe limba lor maternă (asemănătoare cumva ca pronunție cu cea niponă), cod niciodată descifrat de japonezi (el va fi utilizat și în războiul din Coreea!), cunoscătorii lui fiind obligați să jure că **nu-l vor divulga niciodată**, riscându-și astfel viața: eliminând posibilitatea ca să „vorbească” **sub tortură**, odată prizonieri la japonezi, ei ar fi fost **executați** de proprii camarazi, înainte de consumarea faptului...!

Acest cod **a fost făcut public abia în anul 1968...** Și a fost speculat – cu brio! – astăzi, de către celebrul regizor și producător **John Woo...** (nu rădeți: este vorba **de chiar** acel chinez devenit peste Ocean „number one” în filmele cu Kung-fu, care l-a lăsat pe regretatul Jackie Chan și care iată, acum, s-a lăsat în realizarea unui film cu, așa cum spuneam, **îndoienic** succes de public!). Iar filmul său este **cutremurător**. În rolul principal, **Nicolas Cage**, căruia îi dă replica **Adam Beach**, actor de origine canadiană (premiul pentru cel mai bun actor la **American Indian Film Festival**).

În concluzie, alegeți: ori mergeți la Mesaje secrete (care e, poate, o istorie a ceea ce va să vină!) – ori mergeți la Disco (care e, sigur, un viitor ce va deveni curând amintire!). **Prețul e același** ■

Dublura

"Bad Company" – SUA, 2002 115 minute

Distribuit de: GLOB COM MEDIA

Reproduc din caietul de presă: „Producătorii filmului mulțumesc companiilor **MERCEDES BENZ... COMPAQ, NOKIA** și **Primăriei orașului Praga... (!?)**.”

Vă veți întreba, desigur: **pentru ce** mulțumesc producătorii?! Păi, evident, pentru sprijinul acordat în realizarea filmului...! Vă veți mai întreba, probabil, că „ce-are Praga cu Mercedesul sau Nokia?” Păi, vă spun eu acum, **are:** majoritatea filmărilor s-au făcut în Praga, precum și în superbe împrejurimi ale acestora – deci în **Republica CEHĂ!** (unde, din motive obscure, apare și K.G.B.-ul sovietic?) – filmările s-au făcut așadar „sub prestație”: producătorii americani, **dacă** au plătit măcar jumătate din suma în dolari pe care ar fi făcut-o filmând **acasă la ei...**!

Dar așa: ce mi-e Mercedesul, ce mi-e Praga, ce mi-e Nokia...!? Mai ales că, de fapt, acțiunea filmului se consumă în... New York – adică acolo, în New York, urmează a fi deto-

Lucia și sexul

„Lucia y el sexo” – Spania, 2001,
122 minute
Distribuit de: INDEPENDENȚA FILM

Prea puțin, sau aproape deloc cunoscut de spectatorii români, regizorul-scenarist **JULIO MEDEM** reprezintă un caz aparte în istoria cinematografului spaniol contemporan...

S-a născut în Donostia, San Sebastian, în anul 1958; în 1985 devine licențiat în Medicină (!!) la Universitatea San Sebastian; își începe activitatea în cinematografie încă de la vârsta de 15 ani, filmând scurt-metraje mute pe peliculă Super-8; după ce publică articole de critică cinematografică, în anul 1992 realizează primul său film de lung metraj de ficțiune pe 35 mm. Vor urma alte patru, cei vor aduce... **peste 40 de premii internaționale!?! (ați citit bine: peste patruzeci, printre care cele de la Cannes, Tokio, Alexandria, Beauvais, Burgos, São Paulo,**

Veneția, Toronto, Napoli, Singapore... etc., etc.,... ba chiar și București!).

Lucia și sexul este cel de-al 5-lea film al său și este un soi de continuare – dar pe un alt plan – al celui de-al patrulea, *Amanții Cercului Polar*. Preluând însă biografia unor personaje... **decedate**, fiind la fel de șocant, dar mult mai provocator: secvențele senzuale, de pildă, aflate poate la limita „pomografiei” (dar **superbe**, perfect justificate în acest caz, din punct de vedere estetic! – imaginea: **KIKO DE LA RICA**), fac casă bună nu doar cu lumea stranie în care se mișcă eroii, dar și cu lumea noastră, **de astăzi**, pusă în fața unor dileme tulburătoare...

O chelneriță... un prieten... un scriitor... o insulă izolată sub un soare năprasnic, unde se va refugia eroina filmului... un accident mortal provocat întâmplător... amintiri etc. (trecute însă prin „școala” pe deplin asumată, de către **Julio Medem**, a unor: Bergman, Antonioni, Fellini ș.a.) – chiar și muzica, **într-adevăr De Film**, compusă de **Alberto Iglesias** – fac din *Lucia și sexul* unul dintre cele mai fermecătoare și mai profunde filme (din păcate mereu, dar mereu mai rare!), ale stagiunii cinematografice actuale...

Este un film – aproape **violent de blajin!** – ce te pune pe gânduri, solicitându-te la maximum în timpul proiecției, dar și obligându-te, apoi, să meditezi **la propria ta condiție umană!**

Un film în care – iată că se poate! – **INTELECTUL** și **SEXUL** devin **sublime...**

nață o **bombă atomică purtată într-o valiză diplomat...**! (Firește că C.I.A. reușește să anihileze acțiunea „teroriștilor” – același C.I.A. care **n-a reușit să dejoace grozăvia de la 11 septembrie!**? – și totul se termină cu bine... iar ție, spectator, **îți vine să vomiti!**).

Întreg filmul este construit după formula tipică a unui „policier” de categoria „C”: adică extrem de prost. Același subiect a mai fost tratat de către americani, acum câțiva ani – și în care un rol principal l-a avut chiar românul Marcel Iureș, în rolul unui terorist balcanic, dar film net superior producției de față prin seriozitatea cu care abordează **pericolul atomic artizanal!** *Dublura* însă – prin inserarea unor scene comice sau erotice, sau a unor replici cu pretins umor ținând însă de cea mai crasă bășcălie – devine un film cel puțin periculos: nu doar prin violența gratuită pe care o propagă, cât prin obișnuința, prin **INDIFERENȚA** pe care o cultivă, prin repetare, față de un astfel de

subiect...! Să fie o întâmplare...?! Atunci cum rămâne cu cele câteva replici din final, pronunțate de un „terorist” **foarte simpatic** – în dreptate împotriva Americii înseși! – și care țâșnesc parcă **din gura lui Ben Laden?!!**

În fine: dacă filmul **merită**, totuși, a fi văzut – asta spre spaima celor care mai simt „îndobitocirea” produsă de o cinematografie americană aflată în declin, dar spre satisfacerea „dobitocilor” deja produși! – este acela al unei distribuții remarcabile (poate singurul merit al filmului, în care **strălucește**, ca de obicei, marele **Anthony Hopkins...**! Actorul de origine engleză, laureat al premiului OSCAR pentru *Tăcerea mieilor*, și care – amănunt picant: a obținut cetățenia americană abia în anul... 2000!

Și în rest... TĂCERE! (dar nu „tăcerea mieilor”, ci una colectivă și sumbră a oamenilor duși, pe nesimțite și mereu mai indiferenți la această realitate, spre un posibil și cumplit – hai să-i zicem „Al 3-lea”, de data asta cu efecte incalculabile! – **ABATOR MONDIAL...**

Bietul Pallady

Radu Ionescu

Era prin anul 1950 când regimul comunist a dezlănțuit o „vânătoare de vrăjitoare”, mulți dintre intelectualii de vază ai țării căzând victime. Printre aceștia a fost și un frate al tatălui meu, Profesorul C. Ionescu-Mihăiești, director al Institutului Cantacuzino. Acuzat de „cosmopolitism”, fiindcă publica revista Institutului în limba franceză, a fost în mod brutal

dat afară de la Institut și, totodată, din casa care fusese construită, în curtea Institutului, pentru director, încă de la înființare.

În acea casă primitoare și încărcată de opere de artă am dejunat, ani de zile, cel puțin o dată pe săptămână, cu Prof. Oprescu, Pallady, Steriadi și alte personalități de aceeași anvergură.

Scos din casă, Profesorului i s-a dat o locuință în Piața Sf. Ștefan. În câteva zile casa a fost aranjată, astfel încât obişnuitele dejunuri să-și poată relua ritmul. Era într-o zi de joi. Primul care a sosit a fost Pallady și,

Un autoportret al lui Pallady, realizat în anii în care a avut loc și incidentul amintit. Tabloul, un ulei pe carton, se află în colecția Gavrilă.

abia intrat în casă, unchiul meu i-a făcut „le tour de la propriété”, eu fiind al treilea din grup.

Pallady cunoștea bine tablourile printre care se aflau mai multe care-i purtau semnătura. Ajunși în

biroul Profesorului, după ce a privit îndelung tablourile și bogata bibliotecă, Pallady și-a oprit privirile asupra unei pânze aflate deasupra unei nișe. Era un tablou mai mult lung, reprezentând o femeie întinsă pe un divan. Într-o dominantă verde, înobilat de griuri ușor colorate, tabloul era realmente o piesă excepțională. Fusese timp îndelungat în camera bunicii mele, deci mai puțin văzut de musafiri.

Pallady a privit tabloul atent, apoi, întorcându-se către noi și arătând tabloul cu bastonul de care era nelipsit, a spus:

„Quelle belle toile! Și nici nu-mi amintesc când am pictat-o” (vorbea românește împănât cu cuvinte sau fraze franceze). După câteva clipe, uimit și ușor jenat, unchiul meu i-a spus: „Toto, tabloul este de Iser”.

Niciodată nu am văzut o asemenea expresie de furie și uluire, de ură chiar.

Brusc, Pallady s-a îndreptat către ușă, a plecat trântind-o atât de violent încât mult timp m-a urmărit această ieșire, vulcanică și neputincioasă în același timp.

Joia următoare, la ora dejunului, Pallady revenea calm, ca și cum nimic nu ar fi fost, având însă grijă ca, după dejun, când ne luam cafeaua în birou, să se așeze pe un fotoliu care întorcea spatele tabloului.

Mai este oare nevoie să amintesc disprețul pe care-l avea Pallady față de Petrașcu și Iser, ca să înțelegem mai bine umilinta pe care trebuie s-o fi resimțit atât de ciudatul pictor?

Despre soarta tabloului nu mai știu nimic, în afară de faptul că Profesorul Ionescu-Mihăiești l-a dăruit medicului său curant, Valentina Goldenberg, iar după decesul acesteia, nu știu ce cale o fi luat. ■

Bijuterii anti-SIDA

La celebra casă de licitații *Cristie's* din New York a fost scoasă la mezat legendara colecție de bijuterii a actriței Elisabeth Taylor. Încasările vor intra în conturile Fundației anti-SIDA creată de vedetă, o consacrată militanță în acest domeniu. ■

Grigorescu în umbra lui Tonitza

Toamna se numără bobocii este o zicală care se potrivește și în lumea colecționarilor și a negustorilor de artă. După concedii oamenii revin, mai activi, la pasiunea sau profesia lor. Crește oferta, prețul și numărul cumpărătorilor lucrărilor de artă. Iar surprizele sunt plăcute de multe ori. Dar și neplăcute. Prima mare miză a toamnei pentru colecționari a fost o licitație care a avut loc pe 15 septembrie. Oferta de pictură a fost impresionantă: Apostu, Baba, Ciucurencu, Mircea Ciobanu, Nicolae Grigorescu, Iser, Ressu, Tonitza s.a. Surpriza plăcută a fost pictura lui Tonitza *Melancolie*, o lucrare extraordinară pentru care s-au plătit peste 15.000 de dolari (preț de pornire 7.400 dolari). Această vânzare a

surclasat o lucrare deosebită a lui Nicolae Grigorescu, despre care aproape toată lumea spunea că este cel mai frumos tablou al marelui pictor vândut în ultimii ani: *Portretul Elisabetei*, ulei pe pânză, autenticare semnată pe verso de J.Al. Steriadi, confirmată recent de istoricul Remus Niclescu. Ei bine, acest tablou atât de comentat nu și-a găsit cumpărător. Nimeni din sală nu a oferit 15.500 de dolari, prețul de pornire. Curiozitatea inițială: „oare cine va fi noul proprietar al lucrării?” s-a transformat în stupoare: „de ce nu a apărut nici un cumpărător?” Motivele pot fi multe. Interesant este însă că, deși picturile lui Nicolae Grigorescu s-au vândut la cele mai mari prețuri din istoria licitațiilor de artă – în 2001 s-au plătit peste 50.000 de dolari pentru un *Ciobănaș* –, în acest an Tonitza, cu o altă lucrare ce-i drept, un portret de fată, conduce în topul vânzărilor la capitolul pictură.

Text: Remus Andrei Ion

Regia: Ionel Ionescu, Fundației Paolo Mercuri, www.paolomercuri.ro

ISTORIA LUMII
SAU REZOLUTIV
SAU REZOLUTIV

CONCURS
ALLFA
Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
 București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **23 octombrie 2002**, data poștei

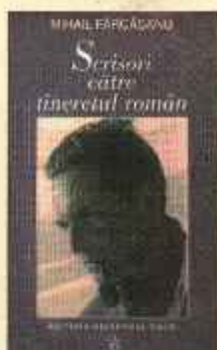
Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

CĂRȚILE LUNII

recomandate de **Alex. Ștefănescu**

Un mesaj din trecut

Mihail Fărcășanu, *Scrisori către tineretul român*, cuvânt înainte de Dan Amedeo Lăzărescu, prefață de Adrian Angheliescu, postfață de Dinu Zamfirescu, editor: Maria Marian. București, Ed. Universal Dalsi, 2002. 140 pag.

Mihail Fărcășanu a fost președintele Tineretului Național-Liberal, între 1938-1946, iar de la 29 august 1944 la 18 februarie 1945 a condus cu un remarcabil curaj, riscându-și libertatea, ziarul *Vitorul*. Inspirat – cum arată cu îndreptățire Dan Amedeo Lăzărescu – de celebrele *Reden an die Deutsche Nation* ale lui Fichte, cele optsprezece *Scrisori către tineretul român* publicate de Mihail Fărcășanu într-un moment de descurajare a românilor, aflați sub ocupație sovietică, impresionează și azi prin noblețe și tact pedagogic. Fiecare frază este luminoasă, are un fel de fosforescență care și se ia pe degete. După ce termini cartea, simți că l-ai îndrăgit pe autor și regreti că până nu demult nu știai nimic de existența lui. ■

Povestiri stranii

Alexandru Ciorănescu, *Paiată tristă*, traducere și prefață de Simona Cioculescu, București, Ed. Muzeul Literaturii Române, 2002. 142 pag.

Volumul cuprinde douăsprezece povestiri, ingenioase, neasemănătoare între ele: *Istoria unui cadavru*,

Degetul, *Geometrie variabilă*, *Pasărea Tivl*, *Șopărelele*, *Program*, *Întâlnirea*, *Periscopul*, *Arhitectul*, *Scuarul*, *Floarea soarelui*, *Film*. Autorul este nimeni altul decât autorul celebrului roman de dragoste *Cuțitul verde*, eminentul intelectual român Alexandru Ciorănescu (1911-1999), expatriat după război și stabilit în Tenerife, unde a funcționat ca profesor de literatură franceză la Universitatea din La Laguna. Ca și în roman, în povestiri există un erotism difuz și se simte adierea morții, dar pretextul epic este de fiecare dată altul. Proza fantastică alternează cu proza științifico-fantastică. Traducerea semnată de Simona Cioculescu are fluentă și un ritm alert, ca textul original. ■

Cronica unei dureri de genunchi

David Lodge, *Terapia*, traducere de Radu Paraschivescu, Iași, Ed. Polirom, seria de literatură universală coordonată de Denisa Comănescu, 2002 (roman). 408 pag.

David Lodge, scriitorul englez ale cărui romane despre mediul universitar din țara sa au fost best-

seller-uri internaționale, atacă în *Terapia*, cu aceeași vervă și cu același umor (nebritanic, mai degrabă românesc!) o nouă temă: teama de boli a răsăritului om din Occident. Autorul povestește la persoana întâi cum a ajuns la „fandacsie” (împrumutăm termenul de la conu' Leonida) din cauza unei dureri de genunchi rebele la orice tratament, inclusiv la intervenția chirurgicală. El dezvoltă o frenetică și captivantă comedie a ritualurilor medicale absurde căruia i se supun în societatea de consum bolnavii închipuiți. Traducând în limba română fraze de un umor nebun, aparent intraductibile, Radu Paraschivescu ne oferă un număr de prestidigitatie lingvistică. ■

MAȘINA DE SCRIS CORESPONDENȚĂ

IOANA SCORUȘ, Ploiești. Scrisorile dv. sunt cuceritoare. Proza, însă, are o vicioasă forțată și suferă de frivolitate.

TATIANA DRAGOMIR, Baia Mare. N-am citit chiar tot romanul, cu titlul *Fotograme*, pe care mi l-ați trimis. Dar din cele câteva fragmente pe care am reușit să le parcurg reiese că aveți talent și că vă puteți adresa unei edituri. Nu înainte însă de a vedea textul și a renunța la unele digresiuni.

ALEXANDRA PRASSA-NICA, București. Și romanul dv., *Despre lacrimi, anotimpuri și culori*, poate fi publicat. Să nu credeți însă că editori vă așteaptă cu brațele deschise. Cărțile autorilor lipsiți de notorietate – așa cum sunteți dv. – rămân de obicei nevândute în librării.

OVIDIU GLIGA, Reșița. Versurile pe care mi le-ați trimis sunt cam trăznite, dar, oricum, nu plictisesc.

Reproduc trei versuri (pentru că i-am făcut, sunt sigur, curioși pe cititori): „vine imaginea cea cu mulți dinți/ dacă te-aș mușca, dacă te-aș mușca/ zice hăda ciântăind nebunește”.

MARIN COLEȘNIC, Botoșani. Mă bucur să aflu că scrieți de la vârsta de șase ani. Dar câți aveți în prezent? Șapte?

MATEI DRAGOȘ MUNTEANU, Cluj. Nu mai mizați pe talentul dv. literar în efortul – eroic – de-a o seduce pe „Felicia”. Dacă are bun-gust, o pierdeți. Iar dacă îi place ceea ce scrieți, înseamnă că nu are bun-gust.

VALENTINA IONESCU, Constanța. Interviu imaginar cu Eminescu se remarcă prin inventivitate și umor. Mi-ar fi plăcut însă să știți mai multe despre biografia „interlocutorului” dv. și despre epoca în care a trăit. ■

Aștept în continuare, iubiti – și numeroși – cititori ai acestei rubrici de corespondență încercările dv. literare (poezie, proză, teatru, critică și istorie literară etc.) pe adresa: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71341 București. Nu am nevoie de sute de pagini, îmi sunt suficiente trei-patru (iar acestea nu se restituie! așadar, aveți grijă să vă păstrați o copie!).

CONCURS

NICHITA STĂNESCU

Premiu:
Cărți
în valoare de:

500.000
lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1,
cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 23 octombrie 2002, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA
„MAȘINA DE SCRIS”

Editoria „Mașina
de scris”

Generația „flower power” își afirma idealurile de pace, iubire și libertate, condamnând rasismul, intoleranța și războiul. Viziunea idealistă a societății precum și spiritul contestatar sunt reflectate prin stilul lor de viață, în comunități, departe de societate, dar mai ales prin stilul lor vestimentar inconfundabil. Tinerii hippie au adoptat ținute de inspirație etnică, în semn de toleranță și comuniune între popoare și culturi diferite; hainele unisex exprimau egalitatea între sexe, iar jeansii reprezentau simbolul egalității între clasele sociale dar și sfidarea convențiilor societății materialiste. Nuditatea exprima eliberarea de orice prejudecăți și transgresarea tuturor taburilor. Florile prinse în păr, pictate pe corp sau împodobind ținutele erau mijlocul lor pașnic de a protesta împotriva războiului, dar simbolizau și întoarcerea la natură.

Cu părul lung împodobit cu flori, cu tunicile lor indiene sau poncho mexicane și blugii lor franjurați, tinerii hippie nu au reușit să schimbe lumea într-una mai bună, în schimb au influențat considerabil moda și concepțiile generațiilor următoare. Dacă la origine acest stil era considerat o anti-modă, din anii '70 și până azi el reprezintă o continuă sursă de inspirație pentru mulți designeri, printre care Yves Saint Laurent și mai nou Marc Jacobs și Tom Ford, care reinterpretează diverse elemente precum fustele și jachetele patchwork de inspirație etnică, lile românești, imprimeurile florale viu colorate, tricotatele și accesoriiile artisanale.

Deși a durat mai puțin de un deceniu, stilul hippie a adus, pe lângă o schimbare de imagine, și o nouă atitudine în materie de vestimentație, exprimată prin tendința spre natural și gustul pentru haine lejere, personalizate, purtate cu nonșalanță. Astfel, stilul hippie revine în forță, în forme reinterpretate, în moda noului mileniu.

Doina Levintza prezintă Stilul hippie

A apărut pe la mijlocul anilor '60, prin intermediul marilor mișcări sociale de protest ale tinerilor împotriva convențiilor societății de consum. Mișcarea hippie a fost inițiată de tinerii din Statele Unite, pe fondul războiului din Vietnam, dar s-a extins rapid și în Europa.

▲ Adepții look-ului hippie își machiau fața strident, iar inelele tradiționale multicolore le transformau în inele de lux.

▲ Yoghin-ul Maharishi Mahesh a deschis numeroșilor hipioți calea paradisului terestru. Filozofia orientală s-a regăsit și în moda anilor '60.

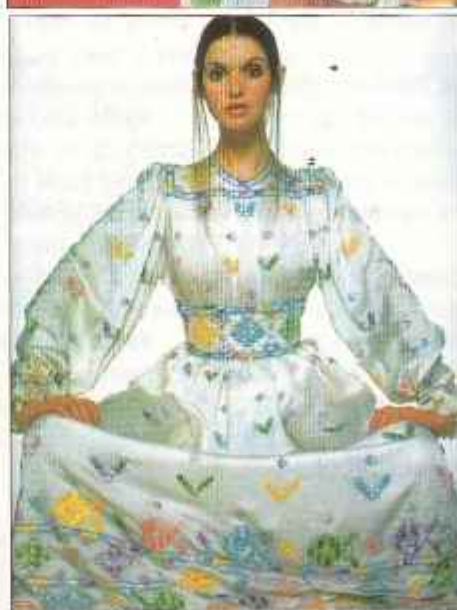
▲ Floarea, simbolul păcii, a fost purtată ca semn de protest împotriva războiului.

◀ Tom Ford, pentru Gucci, își îmbracă modelele în jeansi desirați, decorați cu pene și perle.

◀ Hippie reinterpretat (Marni). O combinație șocantă între rochie și pantaloni.

▶ Cu această rochie superbă, brodată de Guy Laroche, în 1971, orice hippioată era acceptată într-o familie burgheză.

▲ Creații amintind de look-ul japonez al anilor '80.

CIVIO
Reviste Specializate

Maier Racoileanu nr. 1 sector 3, Bucuresti
Tel: 322 88 62, 322 80 97, 322 83 11, 322 83 53 E-mail: civio@cv.ro

delta rfi
ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ
350 JURNALIȘTI
50 ȚĂRI 93.5FM
ASCULTĂ CE MICĂ E LUMEA

Auto Parada bolizilor

În alternanță cu saloanele de la Frankfurt și Geneva, în perioada 28 septembrie-13 octombrie Parisul găzduiește expoziția *Mondial de l'Automobile*.

Peste 50 de premiere sunt etalate vizitorilor de către 26 de firme renumite.

Continuând tendința de a oferi un confort sporit și de a crește siguranța în conducere, constructorii au venit și de această dată cu destule inovații.

Astfel, la *Citroën Air Dream* pedalele dispar, comenzile pentru accelerație, frână și schimbarea treptelor fiind dispuse pe volan.

La *Jaguar XJ*, șasiul și caroseria sunt construite din aluminu, ceea ce reduce greutatea mașinii cu 40%, în timp ce suspensiile sunt realizate cu pernă de aer.

În variantele *Hatchback* și *Coupé*, *Renault Mégane* prezintă airbag-uri integrate în scaun și în centura de siguranță inclusiv pentru ocupanții locurilor din spate.

Multe noutăți oferă și *Alfa Romeo 147 GTA*, *Fiat Stilo Sport Wagon*, *Porsche Cayenne*, *Audi A 8*, *BMW Z 4*, *Peugeot 307 Cabrio Coupé*, *Ford Focus RS*, *Volkswagen Golf R 32* sau *Nissan Micra*.

Dar principala atracție a salonului de pe malurile Senei se pare că este un *Ferrari F 60 Enzo*, conceput în cinstea fondatorului, Enzo Ferrari, valoarea modelului ridicându-se la un milion de dolari!

În fine, până să vedem asemenea bolizi rulând pe „minunatele” noastre șosele, fotbalistul Gică Popescu rămâne posesorul uneia dintre cele mai „tari” mașini din România, *Ferrari 360 Modena F1*. ■

Cântăreața australiană Kylie Minogue prezintă modelul *Ford Streetka*. ▲

F 60 Enzo, ultimul model de *Ferrari*. ▼

Tenis „Omul-echipă”

Să dăm Cezarului ce i se cuvine. Și anume, acestui tenisman de 28 de ani, care a câștigat ambele partide la simplu, având o contribuție hotărâtoare și la dublu (alături de Gabriel Trifu), totalizând peste nouă ore de joc în cele trei zile de concurs. Într-un meci susținut în deplasare, la Presov, România a învins Slovacia cu 4-1 și a obținut promovarea în Grupa Mondială. Precedentele succese s-au înregistrat în 1996 - 3-2 cu Belgia - și în 2000 - 3-2 cu Zimbabwe. Ajunși în acest punct, trebuie să reamintim că, și acum doi ani, tot pe terenul adversarului (la Harare), artizanul victoriei a fost același Andrei Pavel. De altfel, din 1996 constănțeanul a pierdut doar de șapte ori la simplu în 26 de meciuri pentru echipa de Cupa Davis a României. De asemenea, în palmaresul său figurează trei titluri ATP: Tokyo 1998, St. Poelten 2000 și - cel mai important - Montreal 2001. A câștigat în carieră peste 2,8 milioane de dolari. În prezent, nr. 32 în clasamentul ATP, iar acum câteva luni ajunsese pe locul 17.

Finala din acest an a Cupei Davis se va disputa între 29 noiembrie și 1 decembrie, Franța (deținătoarea „Salatierii”) primind replica Rusiei. ■

Canotaj Ape învolverate

O singură medalie de aur și două clasări pe locul al patrulea – iată bilanțul delegației noastre la recentele Campionate Mondiale de la Sevilla. Numai că, în vreme ce președintele federației de specialitate, Dan Popper, apreciază – pe bună dreptate – că rezultatul este nesatisfăcător, antrenorul lotului feminin, Nicolae Gioga, nu-i împărtășește părerea. Așadar, noi ce să spunem? „Aur” doar pentru Georgeta Damian-Andrunache și Viorica Susanu (2 rame fără cârmaci), care și-au păstrat titlul cucerit la ediția de anul trecut, stabilind și cel mai bun timp din istoria probei. Un regretabil regres (locul 4) s-a produs tocmai din partea echipajului feminin de 8 + 1 care – în diferite componente – din 1984, s-a aflat permanent pe podium cucerind „aurul” de trei ori în perioada 1996-2000 și „argintul” la „mondialele” precedente. Iar dacă în 2001 componenta „miriapodului” masculin au terminat învingători în premieră, de data aceasta (aproape în aceeași alcătuire) nu au prins

Medaliatoarele cu aur Andrunache (stânga) și Susanu s-au clasat pe primul loc atât în serii cât și în semifinale

finala mare (locul 2 în finala B). Celălalt loc 4 a fost obținut de Cornel Nemțoc, Ioan Florariu și Marin Gheorghe (2 rame cu cârmaci), ceea ce ne-a condus la stabilirea celui mai slab palmares mondial din ultimii 12 ani. Nu ne rămâne decât să sperăm că apele destul de

învolverate din canotajul românesc (probleme de selecție, cantonamente etc.) se vor liniști în perspectiva Jocurilor Olimpice de la Atena 2004. Altfel chiar rezultatele de la C.M. 2001 (2 aur – 1 argint – 2 bronz) vor rămâne un reper greu de atins. ■

Baschet

Fetele i-au răzbunat pe băieți

În avalanșa de informații sportive, relatarea despre CM de baschet masculin risca să nu vadă lumina tiparului. Ceea ce ne-a făcut să revenim a fost deznodământul competiției similare feminine în care echipa americană a învins pentru a doua oară consecutiv, ajungând astfel la cel de-al șaptelea titlu suprem cucerit. Finala (SUA – Rusia 79-74) a fost de fapt reeditarea celei de acum patru ani, din Germania. S-ar putea spune că, deși în China, la Nanjing, fetele i-au răzbunat pe băieți, pentru simplul motiv că aceștia, „acasă”, la Indianapolis, s-au clasat pe un umilitor loc 6! Dar nu a fost decât vina lor, pentru că profesioniștii din NBA au declinat oferta USA Basketball și astfel jucători ca Shaquille O'Neal, Allen Iverson sau Vince Carter au rămas simpli spectatori. Iar în ceea ce privește Dream Team-ul cu Michael Jordan, „Magic” Johnson și Larry Bird care câștiga entuziasmant titlul olimpic în 1992 la Barcelona, din acesta nu a mai rămas decât amintirea. În atare condiții, principala favorită a devenit campioana lumii en-titre, Iugoslavia, „plavii” cucerind și cinci ediții ale Campionatului European din ultimele șapte. Previziune confir-

mată întru totul de formația lui Dejan Bodiroga, căpitanul naționalei fiind proclamat un adevărat idol în cadrul manifestațiilor de bucurie din țară. În schimb, neașteptată a fost prezența în finală a „pumelor”, „europenele” Germania, Spania și Rusia fiind oricum creditate cu șanse mai mari la un loc fruntaș. Ba, mai mult, Argentina a cedat abia în prelungiri (77-84), fiind la un pas de a reedita performanța din 1952 când și-a adjudecat primul titlu din istoria competiției. În finala mică, Germania – Noua Zeelandă 117-95, iar pentru locurile 5-6, Spania – SUA 81-75. ■

Titlul mondial cucerit de Iugoslavia la baschet masculin a provocat mari manifestații de stradă la Belgrad și în restul țării.

Nostalgia unei înfrângerii

Stan Smith, depășit de replicile tenismenilor români, dar numai acum, nu și în urmă cu 30 de ani...

Inițiată în 1900, întrecerea pe echipe cunoscută sub numele de *Cupa Davis* ajunsese, în 1972, să reunească la start 55 de reprezentative. După ce pierduse în 1969 (0-5 la Cleveland) și în 1971 (2-3 la Charlotte) în fața Statelor Unite, România se afla pentru a treia oară în finală, întâlnind același adversar. Era cea de-a 61-a finală, Bucureștiul fiind gazda întâlnirii care se disputa cu „Salatiera de argint” pe masă. Între 13 și 15 octombrie, pe terenul cu zgură de la *Arenele BNR*, marii noștri jucători Ilie Năstase și Ion Țiriac s-au aflat iar față în față cu rivalii lor Stan Smith și Thomas (Tom) Gorman, cărora li se adăuga, pentru meciul de dublu, Erik Van Dillen. A fost o finală plină de dramatism: în prima partidă, Năstase a cedat neașteptat de ușor în fața lui Smith; Țiriac a restabilit egalitatea, „întorcând” meciul cu Gorman de la 0-2 la seturi; balanța s-a înclinat din nou de partea oaspeților după a doua zi (deși Năstase-Țiriac era cotate drept cei mai buni dublu din lume); apoi, Țiriac a pierdut la mare luptă în fața impertertabilului Smith, moment în care soarta finalei era stabilită; în fine, Năstase a obținut cu Gorman o victorie devenită inutilă. Oaspeții au câștigat cu 3-2, spulberându-ne un vis care ar fi fost prea frumos.

Au trecut aproape 30 de ani și, în 14 septembrie 2002, aceiași actori peste care vârsta și-a pus (inegal, e drept) nemiloasa amprentă au revenit „la locul faptei”. A fost mai mult un spectacol plin de nostalgie decât acordarea unei revanșe. Chiar dacă veteranii au arătat că nu și-au pierdut măiestria loviturilor, a lipsit tensiunea unei întreceri cu miză. Astfel, din păcate, durerea înfrângerii din urmă cu trei decenii nu s-a alinat, ci a fost cel mult îndulcită. ■

Ion Țiriac și Ilie Năstase, un cuplu de aur care rămâne în sufletele românilor chiar dacă a pierdut în 1972.

paginile realizate de **Pompiliu L. Dumitrescu**
foto: **Paul Agarici** și **AP Rompres**

eurolines

ROMANIA

linii DIRECTE

Spania 124€

Germania 50€

Italia 135€

Olanda 139€

Belgia 125€

Franta 95€

- ASIGURARI MEDICALE SI CARTE VERDE
- VOUCHERE PENTRU HOTELURI IN TOATA EUROPA
- BILETE DE AVION PENTRU TOATE DESTINATIILE
- RENT-A-CAR

acum si in sudul Frantei LYON, DIJON, AVIGNON, NIMES, MONTPELLIER

www.eurolines.ro

BUCURESTI
TEL: 021/212.77.82
TEL: 021/212.77.83

ARAD
TEL: 0257/25.03.97

BATA MARE
TEL: 0262/224.670

BRASOV
TEL: 0268/47.40.08
TEL: 0268/47.52.19

CLUJ NAPOCA
TEL: 0264/43.19.61

CONSTANTA
TEL: 0241/66.27.04

DEVA
TEL: 0254/23.42.20

FAGARAS
TEL: 0268/280.980

IASI
TEL: 0232/21.78.22

LUGOJ
TEL: 0256/337.937

PITESTI
TEL: 0248-223.111

PLIESTI
TEL: 0244/51.47.68

PUTINA NENAY
TEL: 0233-228.223

RAMNICU VALCEA
TEL: 0250-733.451

SAUTU MARE
TEL: 0261-710.377

SIBIU
TEL: 0269/21.22.40

SEBES
TEL: 0258/73.45.01

THISOARA
TEL: 0256/43.57.99
TEL: 0256/19.09.31

TARGOVISTE
TEL: 0245-60.60.58
TEL: 0245-60.60.74

NOI UNIM EUROPA

CFR MARFA

CFR Marfa în centrul afacerilor

Străbătută de trei coridoare paneuropene, asigură o legătură rapidă și eficientă între Vestul și Estul Europei

- oferă conexiunea sigură dintre infrastructura de cale ferată europeană (1435 mm) cu infrastructura căii ferate a țărilor din CSI (1520 mm) prin stațiile sale de frontieră cu Ucraina și Republica Moldova;
- asigură servicii la cele mai înalte standarde internaționale printr-un parc modern de vagoane;
- protejează infrastructura rutieră și mediul înconjurător prin promovarea și dezvoltarea traficului intermodal;
- asigură legătura între Europa și Turcia, respectiv Europa-Orientul Mijlociu prin cele două linii ferry-bont: Constanța-Derince și Constanța-Batumi.

Societatea Națională de Transport Feroviar din România - CFR Marfa
Oficiul Unificat al Căilor Ferate
nr. 100, Sectorul 1, București
București 77110
Tel: 0210 31 00 00 / 0210 31 00 01
Fax: 0210 31 00 02
www.cfrmarfa.ro

Romantic Travel

Vacanțe în stil francez

circuite și sejururi iarnă 2002 - primăvară 2003

Vacanță de Crăciun la Paris
circuit 10 zile cu autocarul - 21.12.2002
Preț: 280 EURO

Revelion la Paris - Un vis posibil
circuit 10 zile autocarul - 27.12.2002
Preț: 310 EURO

De sărbători prin Orașele Romantice ale Europei
circuit 10 zile cu autocarul - 26.12.2002
Preț: 480 EURO + 2.450.000 lei

Feerie la Moulin Rouge
sejur 8 zile cu avionul - 29.12.2002
Preț: 780 EURO + 2.450.000 lei

Sejururi la ski în Alpii Francezi
Val Thorens, Chamonix, Deux-Alpes
Preț de la 290 EURO

Vacanța de Paște la Disneyland și Prater
circuit 10 zile cu autocarul - 24.04.2003
Preț: 290 EURO

Romantic Travel Studio
Calea Moșilor 154/; Tel: 211 32 18

Agencia Unirea
Str. Mămulari nr. 4/ C2/ 2/ 32; Tel: 310 04 01
www.romantic.ro

NITA'S EUROPEAN BAKERY

Cofetăria Nită din New-York

vă așteaptă s-o vizitați când aveți ocazia
și să faceți cunoștință
cu produsele tradiționale românești

40-10 Greenpoint Ave. Sunnyside, L.I.C., N.Y. 11104
Tel: 718-784-4047

Caracteristica lunii octombrie

Mai ales în prima jumătate a lunii, cuadratura Marte-Saturn poate genera accidente de tot felul. Relațiile din zona serviciului vor fi ceva mai tensionate decât în mod obișnuit. Având în vedere tranzitul retrograd al lui Venus se întrezăresc și neplăceri în plan sentimental. În schimb activitățile sociale vor fi avantajoase.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04.)

La serviciu vă veți confrunta cu situații dificile, pe care va trebui să le tratați cu toată atenția. Relația cu partenerul de viață se va îmbunătăți în a doua jumătate a lunii. Tot atunci veți avea ocazia să vă implicați într-o activitate de colaborare care se va dovedi în scurt timp deosebit de avantajoasă.

Leu (23.07. - 23.08.)

Posibile pierderi de bani. Nu vă asumați riscuri și nu vă implicați în speculații financiare, căci puteți avea mari neplăceri. În schimb, dacă aveți de gând să plecați într-o călătorie, totul va ieși așa cum vă doriți. Activitățile intelectuale vă vor da ocazia să vă puneți în valoare cunoștințele.

Săgetător (23.11. - 21.12.)

O perioadă bună pentru a vă revedea vechii prieteni. Oricum, ocaziile nu se vor lăsa prea mult așteptate. Nu luați decizii în pripă, căci mai mult ca sigur acestea se vor întoarce împotriva dv. Traversați o perioadă în care răbdarea și prudența vor trebui puse pe primul plan.

Taur (21.04. - 20.05.)

Nemulțumirile pe care le aveți în relația cu ființa iubită nu se vor rezolva prea curând. Nu este cazul să încercați o discuție lămuritoare, căci nu veți reuși decât să accentuați neînțelegerile. Situația financiară v-ar putea crea și ea unele probleme. Mare atenție la cheltuieli.

Fecioară (24.08. - 22.09.)

Și în această lună veți fi agitat și neliniștit. Starea dv. generală se va îmbunătăți simțitor începând cu 16 octombrie. Tot de atunci se vor ivi noi posibilități de câștiguri. Este posibil să primiți o propunere de schimbare de slujbă, dar ar fi bine să o analizați cu seriozitate înainte de a lua o decizie.

Capricorn (22.12. - 20.01.)

În plan profesional veți avea o multime de evenimente. Rezultatele pe care le veți obține în această direcție vă vor mulțumi, așa că efortul nu vă va obosi. Ar fi de dorit să nu plecați la drum în prima jumătate a lunii, căci sunt posibile surprize dintre cele mai puțin plăcute.

Gemeni (21.05. - 21.06.)

În prima jumătate a lunii veți fi deosebit de agitat, de neliniștit, de impulsiv. Evitați să luați decizii sau să vă implicați în activități deosebite în această perioadă. Comunicarea cu partenerul de viață vă va ajuta să depășiți ceva mai ușor problemele cu care vă confrunțați. Din punct de vedere afectiv, veți avea o reușită.

Balanță (23.09. - 23.10.)

Activitățile sociale vă vor face, ca de obicei, plăcere. Veți avea ocazia să cunoașteți oameni noi, să vă lărgiți cercul de prieteni, ceea ce va mai atenua neplăcerile legate de chestiunile materiale. Acordați o mai mare atenție actelor pe care le veți semna; se pot ivi tot felul de încurcături.

Vărsător (21.01. - 18.02.)

În familie se vor purta discuții pentru punerea la punct a unor proiecte de interes comun. Situația materială nu este dintre cele mai bune, așa că feriti-vă să cheltuiți fără discernământ. Relația cu străinătatea vă avantajează indiferent că veți călători sau veți face afaceri. Ați putea chiar să vă întâlniți prietenii de pe alte meleaguri.

Rac (22.06. - 22.07.)

Cea mai mare parte a energiei dv. va fi canalizată în domeniul căminului. Este posibil să faceți unele mici schimbări de decor sau să începeți o lucrare de reparații, o curățenie generală sau chiar o zugrăveală. În plan sentimental ați putea reveni la o dragoste mai veche.

Scorpion (24.10. - 22.11.)

Veți face eforturi mari pentru a vă pune în practică planurile secrete, dar lucrurile nu vor ieși chiar așa cum vă doriți. Încercați să fiți cât se poate de prevăzător, căci există persoane care vă doresc răul. O sumă de bani la care aproape că nu mai sperați se va întoarce la dv.

Pesti (19.02. - 20.03.)

Nu reușiți să vă canalizați energia spre un scop concret și acest lucru vă face nemulțumit și irascibil. Situația dv. generală se va ameliora vizibil în a doua jumătate a lunii. O activitate intelectuală vă va da posibilitatea să ieșiți în evidență într-un cerc mai larg de prieteni.

CONCURS

Nume:
Prenume:
Vârstă:
Profesie:
Stare civilă:
Adresa:

Telefon:

4

PREMIU „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei și veți reuși, într-un mod plăcut să vă încălziți inima. Răspundeți corect la întrebarea de mai jos, și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

- * 1 bax vodka „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax gin „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax lichior „SANKT PETERSBURG” 0.5 l.
- * 1 bax gin tonic

Completați talonul și expediați-l, până pe data de 23 octombrie 2002, împreună cu răspunsul pe adresa: Publicațiile Fiacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

ÎNTREBARE:

Cum se numește cetățeanul grec arestat în România?

RĂSPUNS:

.....

Agencia de turism **DEL' ANTO**

Str. Agatha Bârsescu, nr. 23, bl.V26b, ap. 4, sector 3, București
Tel./fax: 021-326.73.76, 0723.243.414, E-mail: delanto@email.ro

- ✓ EXCURSII ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE
- ✓ TURISM RURAL, ECOLOGIC ȘI CULTURAL
- ✓ VÂNĂTOARE ȘI PESCUIT
- ✓ BILETE DE ODIHNĂ ȘI TRATAMENT
- ✓ TRASEE MONTANE
- ✓ REZERVARE HOTELURI
- ✓ BILETE DE AVION
- ✓ ASIGURĂRI MEDICALE DE CĂLĂTORIE
- ✓ PROGRAME TURISTICE LA CERERE

DELFIN CONSTRUCT MĂTĂSARI

Loc. Grădărești, comuna Mătăsari, Jud. Argeș Tel.: 0720 036 475, fax: 0720 036 475

Execută toate genurile de lucrări în domeniul construcțiilor: civile, industriale, agro-zootehnice, hidrotehnice, drumuri și poduri, restaurări ale clădirilor din patrimoniul național.
Prestază servicii vizând legalizarea lucrărilor civile, autorizații și licențe eliberate de organisme de stat:

- Certificate de urbanism
- Autorizația de construire, autorizația de funcționare, însoțite de toate avizele
- Autorizațiile și aprobările necesare obținerii acestora.

SE GARANTEAZĂ CALITATEA SERVICIILOR PRESTATE !!!

Toamna se numără mormolocii

pp. 10

AVANTAJELE CREDITULUI PEGAS

- In prezent, exportatorul plătește:
 - Cea mai scăzută rată a dobânzii pentru creditele în lei practicate în România, respectiv 25% pe an;
 - Cel mai scăzut comision de utilizare la creditele în lei practicate în România;
- Exportatorul încasează dobânda pentru depozitul colateral;
- Exportatorul nu plătește comision de neutilizare sau de analiză a cererii de credit.

EXIMBANK
lansează

PEGAS

BANCA DE EXPORT - IMPORT A ROMÂNIEI - EXIMBANK S.A.
Splaiul Independenței nr. 15, Sector 5, București, România
Tel: +40 1 336 41 77; Fax: +40 1 336 61 85
E-mail: vanzari@eximbank.ro; WEB: www.eximbank.ro

**PROGRAMUL
DE FINANȚĂRI
SPECIALE
PENTRU EXPORT**

NEW NISSAN PRIMERA.
INTELLIGENCE ATTRACTS INTELLIGENCE.

New Primera a car that re-defines what the saloon of tomorrow can represent today. Innovative, dynamic styling fused with advanced technology that leaves you firmly in control of every situation. The intelligence comes through New Primera's revolutionary N-FORM driving information system, allowing for full feature operation with 50% fewer switches than conventional cars. With an ingenious rear view parking camera, distance sensing cruise control and rapid response DVD navigation all available... the really clever thing is that you can simply relax and enjoy the drive.

THE ALL NEW PRIMERA. A NEW FORM OF INTELLIGENCE.

NEW PRIMERA

SHIFT expectations